

บทที่ 4

ผลการศึกษา

จากการที่ได้ศึกษาเอกสารของส่วนราชการ ตามนโยบายของรัฐ แนวคิด ทฤษฎี ที่เกี่ยวข้อง การพบปะ สัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่าง ทั้ง 3 กลุ่ม ประกอบกับการสังเกต สภาพโดยทั่วไป ได้นำมา เปรียบเทียบเข้าด้วยกันแล้ว โดยมีหัวข้อที่เป็นส่วนประกอบเพื่อให้สอดคล้องกัน และใช้ผลการศึกษา ไปประกอบกับการ วิเคราะห์ในบทต่อไป คือ

4.1 ข้อมูลและสภาพทั่วไปของชุมชนกลุ่มตัวอย่างในอำเภอปาย

4.2 แนวทางในการดำเนินการพัฒนาชุมชนอำเภอปาย

4.3 กระบวนการ วิธีการและปัญหาอุปสรรคในการเสริมสร้างความมั่นคงเข้มแข็งที่สามารถเสริมสร้างความมั่นคงเข้มแข็งให้กับชุมชนอำเภอปาย จังหวัดแม่ฮ่องสอน

4.4 สรุปผลข้อคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง 3 กลุ่มจำนวน 60 คน

4.1 ข้อมูลและสภาพทั่วไปของชุมชนกลุ่มตัวอย่างในอำเภอปาย

ข้อมูลพื้นฐานของหมู่บ้านที่นำมาประกอบการศึกษาจำนวน 7 หมู่บ้านคือ

1) บ้านสันติชล (จีนฮ่อ, ลีซอ) หมู่ที่ 5 ตำบลเวียงใต้ อำเภอปาย จังหวัดแม่ฮ่องสอน

ประวัติความเป็นมา ในปีพุทธศักราช 2518 ได้มีคนจีน ชื่อ นายเลา ล้อ มาจากบ้านคอยผี หมู่ที่ 9 ตำบล แม่มาเดิง อำเภอปาย จังหวัดแม่ฮ่องสอน ได้มาหาทำเลที่ตั้งใหม่ เนื่องจากได้ส่งบุตรมาเรียนหนังสือที่ตัว อำเภอปาย นายเลา ล้อ และครอบครัวทั้งหมดจึงย้ายจากบ้านผีลูมาเช่าบ้านอยู่ ใกล้ๆ มัสยิด อำเภอปาย แต่โดยวิถีชีวิตเดิมที่ผูกพันกับการเกษตรจำเป็นต้องหาพื้นที่ทำกิน นายเลา ล้อ จึงไปหาเพื่อนที่อพยพมาจากเมืองจีนด้วยกัน ซึ่งแต่งงานอยู่กินกับชาวเขาเผ่าละหู่ (มุเซอ) ที่บ้านป่ายาง หมู่ 3 ตำบลแม่มาเดิง อำเภอปาย จังหวัดแม่ฮ่องสอนทั้งสองได้เดินทางไปหาทำเลที่ตั้งบ้านใหม่ จนมาถึงลำห้วยม่วงก้อน จึงเห็นว่าพื้นที่ข้างลำห้วยฝั่งขวาทำเลดี จึงไปชักชวนคนจีนครอบครัวอื่น มาอยู่ด้วยกันซึ่งขณะนั้นมีคนจีน 2 - 3 ครอบครัวได้แต่งงานกับคนไทยและอาศัยอยู่บ้านแพมบก หมู่ที่ 6 ตำบลทุ่งยาว อำเภอปาย จังหวัดแม่ฮ่องสอน แต่ละครอบครัวได้บุกเบิกที่ดินทำกินปลูก ข้าวไร่ ข้าวโพด เลี้ยงสัตว์ (หมู และไก่) หลังจากนั้นไม่นาน ได้มีคนจีนครอบครัวอื่นๆ ย้ายเข้ามาอยู่ร่วมกันมากขึ้นเรื่อยๆ นายเลา ล้อ เห็นว่าการปลูกข้าว ข้าวโพด ไม่อาจทำรายได้ที่เพียงพอมาสู่ครอบครัว จึงคิดที่จะทำสวนผลไม้ คือ ลิ้นจี่ และได้ส่งบุตรชายไปซื้อกล้าพันธุ์มาจากบ้านยาง (ชุมชนจีนยูนาน) อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อนำมา

ปลูกชักชวนครอบครัวอื่นๆให้ปลูกด้วย ตั้งแต่นั้นมา บ้านสันติชลจึงเป็นแหล่งปลูกลิ้นจี่ที่มากที่สุด ในจังหวัดแม่ฮ่องสอน เดิมชื่อของหมู่บ้านคือบ้านน้ำสุจิน เป็นหมู่บ้านบริวารของบ้านน้ำสุพื้นราบ ในปีพุทธศักราช 2535 พันเอก ปัญญา เทพวัลย์ ผู้บังคับกองพันทหารราบที่ 5 ร่วมกับทหารใน หน่วยงานและชาวบ้านในหมู่บ้าน ช่วยกันพัฒนาหมู่บ้าน ทำระบบประปาภูเขาและเปลี่ยนชื่อ หมู่บ้านใหม่เป็นบ้านสันติชล โดยมีผู้นำตามธรรมชาติ คือ นาย บุญหล่อ หล่ออริยวัฒน์

2) บ้านแกงหอม (ม้ง) หมู่ที่ 5 ตำบลเมืองแปง อำเภอปาย จังหวัดแม่ฮ่องสอน

ประวัติความเป็นมาหมู่บ้านแกงหอม (ม้ง) เริ่มตั้งหมู่บ้านมาตั้งแต่สมัยสงครามโลกครั้งที่ 2 แต่เดิมมีทั้งชาวเขาเผ่าม้ง และเผ่ากะเหรี่ยง อาศัยอยู่ร่วมกัน ต่อมาเมื่อมีประชากรมากขึ้น มี ปัญหาในเรื่องที่ทำกินและการปกครอง จึงได้มีประชากรกลุ่มหนึ่งนำโดยนายเลาช่าง กิจโชค ประเสริฐ ได้อพยพแยกตัวออกจากชาวเผ่ากะเหรี่ยงมาตั้งเป็นหมู่บ้านใหม่สำหรับชื่อของหมู่บ้าน แกงหอม สันนิษฐานว่าจะมาจากชื่อของต้นไม้ ชื่อ “ไม้แกงหอม” ซึ่งขึ้นอยู่เป็นจำนวนมาก ได้ ตั้งชื่อหมู่บ้านตามชื่อของต้นไม้ เป็น “หมู่บ้านแกงหอม” ลักษณะพื้นที่ตั้งหมู่บ้านเป็นภูเขาสูง และเป็นที่ราบระหว่างหุบเขาแคบ ๆ มีลำห้วยแกงหอมไหลผ่าน ถนนเข้าหมู่บ้านแกงหอม (ม้ง) เป็นถนนดิน ซึ่งจะเดินทางลำบากมากในช่วงฤดูฝน เพราะถนนจะลื่น ดินหล่มรถที่จะวิ่งผ่านได้ ต้องใช้โช้พั่นที่ล้อรถ ส่วนในฤดูร้อนและฤดูหนาว เดินทางได้สะดวกบ้าง แต่ก็มีฝุ่นมาก และ ถนนบางช่วงเป็นหลุมเป็นบ่อ ปัจจุบันบ้านแกงหอม (ม้ง) มีประชากรประมาณ 617 คนเป็น ชาวเขาเผ่าม้ง ภาษาที่พูด ภาษาม้ง

3) บ้านแม่อีเลบ (ลีซอ) หมู่ที่ 7 ตำบลทุ่งยาว อำเภอปาย จังหวัดแม่ฮ่องสอน

ประวัติความเป็นมาบ้านแม่อีเลบตั้งขึ้นเมื่อประมาณ พ.ศ.2516 โดยมีชาวเขาเผ่าลีซอ นำโดยนายโต หมอคำ เลาว้าง เป็นผู้นำได้อพยพครอบครัวมาจากบ้านดอยอันอำเภอปางมะผ้า จังหวัดแม่ฮ่องสอน และจากตำบลเมืองคอง อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ เมื่อเห็นว่าสภาพป่า มีความอุดมสมบูรณ์มีที่ทำกินมากพอจึงได้ชักชวนญาติและเพื่อนบ้านใกล้เคียงมาอยู่ร่วมกัน เมื่อมี ครอบครัวมาอยู่มากขึ้น กลายเป็นหย่อมบ้านที่ใหญ่ ทางกรมการปกครองจึงได้ประกาศให้เป็น หมู่บ้าน หมู่ที่ 7 ตำบลทุ่งยาว อำเภอปาย จังหวัดแม่ฮ่องสอนสภาพทางภูมิศาสตร์ลักษณะพื้นที่เป็น ที่ราบลุ่ม ระหว่างหุบเขา การเดินทางติดต่อกับหมู่บ้านอื่นหรือที่ว่าการอำเภอจะสะดวกในช่วงฤดู ร้อน และฤดูหนาวเท่านั้น ส่วนฤดูฝนเดินทางลำบากมาก เพราะถนนเป็นดินโคลน ประชากรเป็น ชาวเขาเผ่าลีซอ

4) บ้านหัวแม่เมือง (ลีซอ) หมู่ที่ 7 ตำบลเวียงเหนือ อำเภอปาย จังหวัดแม่ฮ่องสอน

ประวัติความเป็นมาตั้งขึ้นเมื่อประมาณ พ.ศ.2495 โดยการนำของนายหล้า เลาหมู่ ซึ่งเป็นชาวเขาเผ่าลีซอ ซึ่งพากันอพยพมาจากอำเภอเชียงดาว อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่ ได้มาทำไร่

และปลูกพืชเลี้ยงสัตว์ เมื่อเห็นว่าพื้นที่ดินเหมาะสมที่จะทำการเพาะปลูกและมีอาณาบริเวณกว้างขวาง ทางกรมการปกครองจึงได้ประกาศให้เป็นหมู่บ้านโดยให้ชื่อว่า บ้านหัวแม่เมือง หมู่ที่ 7 ตำบลเวียงเหนือ อำเภอปาย จังหวัดแม่ฮ่องสอน การคมนาคมจะสะดวกมากในช่วงฤดูร้อนและฤดูหนาวมีรถวิ่ง เข้า – ออก หมู่บ้านเป็นประจำ ส่วนในช่วงฤดูฝนจะลำบากเพราะถนนเป็นดินโคลน ประชากรในหมู่บ้านเป็นชาวเขาเผ่าลื้อทั้งหมด ประมาณ 273 คน

5) บ้านแม่เหมืองหลวง (กะเหรี่ยง) (ลื้อ) หมู่ที่ 5 ตำบลโป่งสา อำเภอปาย จังหวัดแม่ฮ่องสอน

ประวัติความเป็นมาบ้านแม่เหมืองหลวงประกอบด้วย 3 หย่อมบ้านด้วยกันคือหย่อมบ้านใหม่ อพยพมาจากบ้านโป่งสา เนื่องจากหมู่บ้านเดิมขยับขยายต่อไปไม่ได้ บ้านเหนือและบ้านคอยหลวง สภาพทางภูมิศาสตร์บ้านแม่เหมืองหลวงตั้งอยู่บนสันเขา การคมนาคมลำบากมาก รถยนต์จะเข้าสู่หมู่บ้านได้บางฤดูกาล ส่วนใหญ่ชาวบ้านจะใช้รถจักรยานยนต์เข้าสู่หมู่บ้าน ประชากรเป็นชาวเขาเผ่ากะเหรี่ยงและเผ่าลื้อ มีประชากรทั้งหมด 592 คน ภาษาที่ใช้พูดคือ ภาษากะเหรี่ยงและภาษาลื้อ

6) บ้านห้วยห้วย (มุเซอร์) หมู่ที่ 8 ตำบลแม่ฮี้ อำเภอปาย จังหวัดแม่ฮ่องสอน

ประวัติความเป็นมาในช่วง พ.ศ.2517 มีชาวเขาเผ่ามุเซอร์กลุ่มใหญ่ มีนายจะหะ จะก่อ เป็นผู้นำได้ชักนำญาติพี่น้องอพยพโยกย้ายมาจาก ตำบลกีดช้าง อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ เข้ามาตั้งถิ่นฐานในพื้นที่ปัจจุบัน นอกจากนี้ยังมีชาวเขาเผ่ามุเซอร์อีกกลุ่มหนึ่งจากบ้านป่าแดง อำเภอแม่สรวง จังหวัดเชียงราย ได้เข้ามาสมทบเพิ่มเติมรวมกลุ่มกับผู้ที่อยู่ก่อน แล้วจัดตั้งเป็นชุมชนใหม่ขึ้น โดยได้เลือกพื้นที่ใกล้ ๆ ลำน้ำห้วยห้วยเป็นสถานที่ตั้งของหมู่บ้าน และได้ใช้ชื่อของลำห้วยห้วยเป็นชื่อหมู่บ้านจนถึงปัจจุบันสภาพทางภูมิศาสตร์เป็นหมู่บ้านที่ตั้งอยู่ในเขตพื้นที่ไหล่เขา ซึ่งมีพื้นที่ราบไม่กว้างขวางมากนัก ประชากรทั้งหมดเป็นชาวเขาเผ่ามุเซอร์ มีจำนวนประชากร 147 คน เนื่องจากเป็นพื้นที่สูงและมีความลาดชัน จึงทำให้การคมนาคมขนส่งเป็นไปอย่างลำบาก

7) บ้านยะโป้ (มุเซอร์) (ไทยใหญ่) (ตางั่ว) หมู่ที่ 4 ตำบลแม่นาเติง อำเภอปาย จังหวัดแม่ฮ่องสอน

ประวัติความเป็นมาเมื่อประมาณ 20 ปี ได้มีนายยะโป้ พร้อมญาติพี่น้องย้ายออกจากหมู่บ้านปาย มาตั้งถิ่นฐานที่หมู่บ้านหมอแปงใกล้กับน้ำตกในหุบเขา ต่อมาได้มีชาวเขาเผ่ามุเซอร์มาจากบ้านปาย และหมู่บ้านอื่น ๆ ได้อพยพมาสมทบมากขึ้นเป็นหย่อมบ้านเล็ก ๆ จึงได้แต่งตั้งให้นายยะโป้ เป็นหัวหน้าหมู่บ้าน จึงได้เรียกหย่อมบ้านนี้ว่าบ้านยะโป้ การคมนาคมมีถนนลำลองติดต่อกับหมู่บ้านหมอแปง เนื่องจากอยู่ใกล้สถานที่ท่องเที่ยวคือน้ำตกยะโป้ จึงได้มีการพัฒนา

ถนนทางเข้าหมู่บ้านจนถึงน้ำตก เป็นถนนคอนกรีตเสริมเหล็กตลอดสายประชากรในหมู่บ้านยะโป้ เป็นเผ่ามูเซอแดง มีประชากรประมาณ 294 คน

4.2 แนวทางการดำเนินการพัฒนาชุมชนอำเภอปาย

จากการศึกษาข้อมูล สภาพทั่วไป และบริบทของชุมชนใน อำเภอปาย จังหวัดแม่ฮ่องสอน ทำให้ทราบว่ากระบวนการและวิธีการขั้นตอนรวมถึงปัญหาอุปสรรคต่างๆ ที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน ยังมีปัญหาในการดำเนินชีวิตในชุมชน อำเภอปาย ซึ่งจากการที่ชุมชนอำเภอปายเป็นชุมชนที่มีที่ตั้งอยู่ติดชายแดนไทย - พม่า มีความรู้กันการเส้นทางคมนาคมยากลำบาก เป็นพื้นที่เสี่ยงต่อภัยพิบัติต่างๆ อีกทั้งเป็นชุมชนที่อยู่ร่วมกันของชนเผ่า 7 ชนเผ่า ทำในวิถีชีวิตขนบธรรมเนียม ประเพณีแตกต่างกันไป ทำให้การดำเนินการบริหารจัดการ การนำนโยบายของภาครัฐไปสู่การปฏิบัติในชุมชนเป็นไปได้โดยไม่ครบถ้วน กระบวนการขั้นตอนวิธีการต่างๆ ที่นำไปปฏิบัติซับซ้อนและกว้างเกินไป ไม่เหมาะสมกับพื้นที่อำเภอปาย การบริหารจัดการยังไม่เกิดผลตามวัตถุประสงค์ เป็นลักษณะนี้มาตลอดเป็นเวลานาน กระบวนการต่างๆ จึงไม่เหมาะสมสอดคล้องกับชุมชน จึงทำให้เกิดปัญหาอุปสรรคตามมา โดยเฉพาะปัญหาหลักๆ คือด้านเศรษฐกิจ การเมือง และด้านสังคม เพื่อให้พบแนวทางการบริหารจัดการต่อชุมชนอำเภอปายที่ถูกต้อง นำไปปฏิบัตินำมาแก้ปัญหาต่างๆ ได้

4.3 การศึกษากระบวนการ วิธีการและปัญหา อุปสรรค ที่สามารถเสริมสร้างความมั่นคงเข้มแข็งให้กับชุมชนอำเภอปาย จังหวัดแม่ฮ่องสอน

4.3.1 ความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ของรัฐที่มีส่วนเกี่ยวข้อง

1. ร้อยเอก สุรัชย์ หล้าชู ตำแหน่ง รองผู้บังคับกองร้อยสนับสนุนการรบ กองพันทหารราบที่ 5 อำเภอปาย จังหวัดแม่ฮ่องสอน ให้สัมภาษณ์ว่าวิธีการและขั้นตอนต่างๆ ในการดำเนินงานเสริมสร้างความมั่นคงเข้มแข็งให้ชุมชน อำเภอปาย จังหวัดแม่ฮ่องสอน ในการทำนโยบาย กระทำโดยการคัดเลือกหมู่บ้านเป้าหมาย สำรวจข้อมูลชุมชนตามวัตถุประสงค์และวิธีการดำเนินงานให้ผู้ปฏิบัติงานเข้าใจ โดยเน้นการจัดคนให้เหมาะสมกับงานที่ได้รับมอบ การปฏิบัติงานต้องคำนึงถึงวิถีชีวิต ขนบธรรมเนียมประเพณีของชุมชนเป็นหลัก มีการรายงานผลเพื่อรับทราบปัญหา อุปสรรค เกี่ยวกับนโยบายของรัฐเจ้าหน้าที่เข้าไปดำเนินการและประชาชนในชุมชนเป็นไป ตามนโยบายโดยหน่วยงานของภาครัฐทุกภาคส่วนต้องเข้าไปมีส่วนร่วม ส่วนประชาชนต้องปลูกจิตสำนึกของความเป็นไทย การดำเนินงานของชุมชนได้สืบทอดมาอย่างต่อเนื่อง มีทิศทาง ปัจจัยที่เอื้อหรือไม่เอื้อต่อการดำเนินงานตามโครงการต่างๆ ในชุมชนคือการขาดความรู้ ขาดการส่งเสริม วิชาชีพตามวิถีชีวิตอย่างเหมาะสม ขาดงบประมาณ ในการส่งเสริม

หรือผลักดันอย่างต่อเนื่องหรือตรงตามห้วงระยะเวลา เครื่องสาธณูปโภคมีไม่เพียงพอ ไม่ทันสมัย ต่อการพัฒนาอาชีพ เจ้าหน้าที่ ภาครัฐขาดุดมการณ์ ชุมชนขาดความเชื่อมั่นในการปฏิบัติ การ จัดตั้งองค์กร คณะทำงานไม่เหมาะสมไม่ตรงตามกระทรวงหลักในการเข้าไปพัฒนา รวมถึงการ ขาด เครื่องมือจักรกล และขาดเทคนิค ในการเข้าไปพัฒนาด้วย ชุมชนจะต้องสร้างบุคลากรใน ชุมชน ขึ้นมาดูแล แทนเจ้าหน้าที่ของรัฐหลังจากได้ดำเนินการขึ้นพื้นฐานให้อย่างสมบูรณ์เรียบร้อย แล้ว การบริหารจัดการ การมีส่วนร่วมของประชาชน การปฏิบัติงานในพื้นที่ ประชาชนมีส่วนร่วม ในกิจกรรมทุกเรื่องแต่ขาดปัจจัยของงบประมาณ โครงการต่างๆ ที่ดำเนินงานในชุมชนมีการ ขยายผลอย่างต่อเนื่อง แต่ได้รับการยอมรับจากสังคมภายนอกน้อย

ปัญหา อุปสรรคในการเข้าไปดำเนินงานตามโครงการที่ได้รับมอบนั้นคือ การขาดความ ต่อเนื่องในการดำเนินงาน ตามแผนของ จนท. หน่วยงานภาครัฐ ฯลฯ ชุมชนขาดความรู้ ในด้าน อาชีพเสริมเพิ่มรายได้เนื่องจากขาดการส่งเสริมอย่างเป็นรูปธรรม เส้นทางคมนาคมยากลำบาก เครื่องสาธณูปโภค สื่อต่างๆที่ควรได้รับรู้ซ้ำและบ่อยมาก

แนวทางที่จะสามารถนำมาปรับปรุงแก้ไข ให้ชีวิตความเป็นอยู่ของชุมชนดีขึ้นและ สามารถพึ่งพาอาศัยหรือช่วยเหลือตนเองได้คือ

- 1) มีนโยบาย โครงการ ที่ชัดเจน
- 2) การปลูกฝังอุดมการณ์ ความรักผืนแผ่นดินถิ่นที่อยู่อาศัย การส่งเสริม การ พัฒนาความมั่นคงในชุมชนจะต้องกระทำที่ละหมู่บ้านที่ละชุมชนแล้วจัดตั้งเป็นหมู่บ้านตัวอย่าง แล้วขยาย จากชุมชนเล็กไปหาใหญ่ (หมู่บ้าน, ตำบล และอำเภอ)
- 3) การส่งเสริมความรู้ ในด้านวิชาชีพส่งเสริม อย่างเป็นรูปธรรม
- 4) ความต่อเนื่องในการปฏิบัติงานของ จนท. และวงรอบงบประมาณ
- 5) การตรวจ และการประเมินผล ในการปฏิบัติงานตามโครงการ ฯลฯ

2. ร้อยโท อดอม สุจริตธรรม ตำแหน่ง หัวหน้าชุดพัฒนาสัมพันธ์บ้านเมืองน้อย หมู่ที่ 5 ตำบลเวียงเหนือ อำเภอปาย จังหวัดแม่ฮ่องสอน ให้สัมภาษณ์ว่าทราบวิธีการและ ขั้นตอน ต่างๆในการดำเนินงานเสริมสร้างความมั่นคงเข้มแข็งให้ชุมชน อำเภอปาย เป็นไปตามนโยบาย ของรัฐที่เจ้าหน้าที่นำไปปฏิบัติเป็นภาพกว้างๆ ถ้าเจ้าหน้าที่เข้าใจก็สามารถนำไปปฏิบัติได้ผล แต่ถ้าไม่เข้าใจก็ไม่ได้ผล หรือเจ้าหน้าที่เข้าใจ แต่ประชาชนไม่เข้าใจ ก็ไม่ให้ความร่วมมือ บาง โครงการจัดกับวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของชุมชน การนำไปปฏิบัติมักจะไม่ได้ผลลัพท์ที่ดีได้ สรุป คือปัจจัยนำเข้า จะต้องชัดเจนเด่นชัด เข้าใจกระบวนการที่ปฏิบัติต้องสู่บูรณาการผลลัพธ์จึงบรรลุผล เป็นขั้นตอนตามลำดับจากง่ายไปหายาก เจ้าหน้าที่ของรัฐต้องได้รับการอบรมศึกษาเกี่ยวกับ นโยบายให้เข้าใจหน่วยงานร่วมของภาครัฐทุกภาคส่วนต้องเข้าไปมีส่วนร่วม ต้องปลูกจิตสำนึก

ของความเป็นไทยให้ชุมชน การดำเนินงานของชุมชนเองได้สืบทอดมาอย่างต่อเนื่อง มีทิศทางสามารถเข้าใจ นำไปซึ่งบรรลุเป้าหมายได้ โดยการส่งเสริมโครงการหลักให้สมบูรณ์ก่อน ปัจจัยที่เอื้อหรือไม่เอื้อต่อการดำเนินงานตามโครงการต่างๆ ในชุมชนคือ คนขาดความรู้ ขาดการส่งเสริมวิชาชีพ ตามวิถีชีวิตอย่างเหมาะสม ขาดงบประมาณ ในการส่งเสริม หรือผลักดันอย่างต่อเนื่อง โครงการต่างๆ ที่ดำเนินงานในชุมชน ได้รับการยอมรับจากสังคมภายนอกน้อย

ปัญหา อุปสรรค ในการเข้าไปดำเนินงานตามโครงการที่ได้รับมอบให้เข้าไปดำเนินการ มีมากคือ การขาดความต่อเนื่องในการดำเนินงาน โดยเฉพาะแผนงานยาเสพติด ราษฎรขาดความรู้เส้นทางคมนาคมยากลำบาก

แนวทางที่สามารถนำมาปรับปรุง แก้ไข ให้ชีวิตความเป็นอยู่ของชุมชนดีขึ้น สามารถพึ่งพาอาศัยหรือช่วยเหลือตนเองได้คือ

- 1) การปลูกฝังอุดมการณ์ ให้เกิดความรัก ห่วงเห่น ผืนแผ่นดินถิ่นที่อยู่อาศัย
- 2) การส่งเสริมความรู้ ในด้านวิชาชีพส่งเสริม เน้นเศรษฐกิจแบบพอเพียง
- 3) ความต่อเนื่องในการปฏิบัติงานของ เจ้าหน้าที่ และวงรอบงบประมาณ

3. นาง เพชรลดา วงษ์พันธ์ อาจารย์โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 22 อำเภอปาย ที่อยู่ 37 หมู่ 2 ตำบลทุ่งยาว อำเภอปาย จังหวัดแม่ฮ่องสอน ได้ให้ความคิดเห็นว่า วิธีการกระบวนการขั้นตอน ที่ทำให้ชุมชนอำเภอปาย จังหวัดแม่ฮ่องสอน เกิดความมั่นคงเข้มแข็งนั้นกระทำได้โดยได้พิจารณาจากสภาพทั่วไปของปาย และนโยบายของรัฐ คือ

1) ด้านการศึกษา จัดการศึกษาโดยปลูกฝังให้เยาวชน มีจิตสำนึกรักบ้านเกิด ห่วงเห่นทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม อนุรักษ์ป่าไม้รวมทั้งภูมิปัญญาชาวบ้าน และพัฒนาภูมิปัญญาชาวบ้าน รวมทั้งให้ความรู้ชาวบ้านถึงการทำลายจากการทำลายทรัพยากรธรรมชาติ

2) รัฐบาลควรมีมาตรการในการลงโทษที่ชัดเจนจากการทำลายทรัพยากรธรรมชาติ เช่นป่าไม้ เหมืองแร่ รวมทั้งส่งเสริมราคาผลผลิตจากการเกษตรให้สูงขึ้น ส่งเสริมการใช้ปุ๋ยธรรมชาติแทนปุ๋ยเคมี การใช้สารกำจัดศัตรูพืชจากธรรมชาติแทนยาฆ่าแมลง โดยมีการทำงานอย่างจริงจังเน้นที่ผลที่จะเกิดขึ้นมากกว่ารายงานเป็นเอกสารให้หน่วยงานต้นสังกัดทราบและมีงบประมาณเพียงพอ

ปัญหาและอุปสรรค ที่ทำให้ ชุมชนใน อำเภอปาย จังหวัดแม่ฮ่องสอน ที่เกิดผลกระทบต่อความมั่นคงเข้มแข็ง มองทั้งการเมือง สังคมและเศรษฐกิจ คือ

1) ยาเสพติด ประชากรส่วนใหญ่ของอำเภอปาย ส่วนใหญ่เป็นชาวเขา ซึ่งไม่ให้ความสำคัญด้านการศึกษา ให้ความสำคัญเฉพาะวิถีชีวิตความเป็นอยู่ไม่สนใจผลกระทบที่จะเกิดขึ้น

ในระยะยาว การให้ความรู้ การป้องกัน ทำได้ยาก โดยเฉพาะชาวเขาที่อยู่ห่างไกล โดยเฉพาะถ้าหากราคาพืชผลทางการเกษตรตกต่ำ การเข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติดก็จะง่ายขึ้น

2) การอพยพของคนต่างถิ่นที่เข้ามาทำธุรกิจเกี่ยวกับการท่องเที่ยว หรือการเข้ามาทำงานของคนต่างด้าว ทำให้วัฒนธรรมของคนปายดั้งเดิมหายไป คนเคยทำงานหันไปประกอบอาชีพเป็นลูกจ้างรีสอร์ท เกสเฮาส์ ละทิ้งวิถีชีวิตเดิมของตนเอง

ข้อเสนอแนะ วิธีแก้ไข แนวทาง ที่เป็นประโยชน์แก่ชุมชน ปาย จังหวัดแม่ฮ่องสอน ตามความคิดเห็นคือ

1) มีการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน ต้องคำนึงถึงประโยชน์ระยะยาว รวมทั้งการมีมาตรการควบคุมธุรกิจเกี่ยวกับการท่องเที่ยว ไม่ให้ทำลายทรัพยากรธรรมชาติ เช่น แม่น้ำ ภูเขา รวมทั้งการทิ้งขยะให้ถูกวิธี

2) หน่วยงานของรัฐควรหาวิธีการเพิ่มรายได้ให้กับประชากรในพื้นที่ เช่น การปลูกดอกไม้ ในฤดูกาลท่องเที่ยวในพื้นที่ของตนเอง โดยมีค่าตอบแทนที่เหมาะสมหรือการร่วมด้วยช่วยกันในการป้องกันไฟป่า โดยเฉพาะหมู่บ้านที่ติดกับป่าโดยจัดค่าตอบแทน และมีการดำเนินการอย่างจริงจังมากกว่าเน้นนโยบาย

4. สิบเอกจิรายุทธ สมุทรเลทวิรัตน์ นายสิบปฏิบัติการ ชุดพัฒนาสัมพันธ์ 3110 บ้านม่วงสร้อย หมู่ที่ 3 ตำบลแม่นาเติง อำเภอปาย จังหวัดแม่ฮ่องสอน ให้สัมภาษณ์ว่าทราบรายละเอียดขั้นตอนและวิธีการตามนโยบายที่ได้รับเป็นนโยบายที่ดี การจัดเจ้าหน้าที่น้อยเกินไป ไม่เพียงพอกับงาน การปฏิบัติงานในแต่ละชุมชนมีเวลาน้อย การสนับสนุนงบประมาณน้อย การเข้าไปครั้งแรกก็ไปพบผู้นำชุมชน แนะนำตัวสำรวจสภาพหมู่บ้านพื้นที่ พัฒนาสัมพันธ์กับประชาชน เน้นเรื่องยาเสพติด การทำงานเป็นไปอย่างมีทิศทางแล้วแต่ยังไม่บรรลุเป้าหมายสำหรับโครงการต่างๆ หลายโครงการที่ทำแล้วได้รับการยอมรับเช่น ถนนเข้าหมู่บ้าน โครงการที่ไม่ได้ผลนักคือการทำป๊อหมัก ป๊อจุลินทรีย์ ซึ่งปัจจุบันยังมีการใช้ปุ๋ยเคมีกันอยู่มาก ส่วนการมีส่วนร่วมของชุมชนนั้นอยู่ตัวผู้นำว่ามีความจริงใจ เข้มแข็งเพียงใด แต่ชุมชนมีส่วนร่วมมากขึ้นเนื่องจากกฎระเบียบที่ชุมชน คณะกรรมการได้ร่วมกันกำหนดกันขึ้นมา สำหรับความร่วมมือในการดำเนินงานของผู้นำชุมชนและผู้นำองค์กรส่วนท้องถิ่นนั้น สามารถร่วมกิจกรรมกันได้ดีมีการพบปะประชุมประสานงานกันสม่ำเสมอ

ปัญหา อุปสรรคที่ไม่เอื้อต่อการดำเนินงานคือ งบประมาณล่าช้า เส้นทางลำบากถนนลื่นเป็นเขาสูงชัน

5. พันตรีมงคล พันธุ์ทอง หัวหน้าชุดปฏิบัติการ ปิดล้อมทางยุทธศาสตร์ บ้านลิซอบ้านลุ่ม ตำบลป่าแป๋ อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งเป็นเขตติดต่อตำบลโป่งสาอำเภอปาย

แม่ฮ่องสอน ได้ให้สัมภาษณ์ว่า ขั้นตอนและวิธีการต่างๆ ในการดำเนินงานเสริมสร้างความมั่นคงเข้มแข็ง ให้ชุมชน อำเภอปาย นั้น ขั้นตอนและวิธีการควรมีการปรับปรุง ขึ้นอยู่กับความแตกต่างของความเจริญประชากรหรือขนาดพื้นที่การทำงาน โยบายควรให้ประชาชนที่มีส่วนร่วมในการเสนอข้อบัญญัติ การบริหารงานท้องถิ่นต้องให้ท้องถิ่นจัดทำกิจการหรือบริการสาธารณะ ภายในเขตของแต่ละท้องถิ่นให้มีอิสระพอสมควร การจัดเจ้าหน้าที่บุคลากร ที่ถูกส่งไปปฏิบัติในท้องถิ่นไม่สามารถปฏิบัติงานได้เต็มที่ การปฏิบัติงานล่าช้าและไม่สอดคล้องความต้องการอย่างแท้จริง ไม่สามารถดำเนินกิจการทุกอย่างให้ได้ผลดีทุกท้องที่ในเวลาเดียวกัน ขั้นตอนมากมายความคิดเห็นเกี่ยวกับนโยบายของรัฐ และเจ้าหน้าที่ของรัฐที่เข้าไปดำเนินการ ถ้ากว้างเกินไปควรให้รัฐเข้าไปจัดการในชุมชนควรมอบงานตามความสามารถที่กระทำได้ และควรจะเป็นประโยชน์ในท้องถิ่นนั้นจริงๆ คนที่จำเป็นต้องเป็นคนในชุมชนหรือท้องถิ่นนั้นๆ โครงการต่างๆ ที่ดำเนินงานในชุมชนมีการขยายผลอย่างต่อเนื่อง สามารถแก้ปัญหาทำให้ ความเป็นอยู่ดีขึ้นในระดับหนึ่ง ได้รับการยอมรับจากสังคมภายนอก การจัดตั้งองค์กร คณะทำงานของชุดปฏิบัติการมีความชัดเจนเหมาะสมดีแล้วสำหรับผู้นำชุมชนกับผู้นำขององค์กรส่วนท้องถิ่น สามารถร่วมกิจกรรม ในชุมชนได้ดีแล้วเพราะเป็นคนในพื้นที่ ปัจจัยที่เอื้อหรือไม่เอื้อต่อการดำเนินงานตามโครงการต่างๆ ในชุมชนมีหลายอย่างคืองบประมาณ เจ้าหน้าที่ ความสอดคล้องของพื้นที่ การกระจายอำนาจ เป็นต้น

ปัญหา อุปสรรคในการเข้าไปดำเนินงานตามโครงการที่ได้รับ ด้านเศรษฐกิจ เส้นทางขนส่งการคมนาคมเป็นปัญหาสำหรับชุมขนมาก ราคาผลผลิตตกต่ำ ด้านสังคม การศึกษาไม่ทั่วถึง ปัญหายาเสพติดแพร่ระบาด การรักษาพยาบาลไม่ทั่วถึง ห่างไกลจากเมือง ด้านการเมืองประชาชนส่วนใหญ่ยังไม่มีความรู้ทางการเมือง ต้องทำมาหากิน

แนวทางที่จะสามารถนำมาปรับปรุง แก้ไข ให้ชีวิตความเป็นอยู่ของชุมชนให้ดีขึ้น สามารถพึ่งพาอาศัยหรือช่วยเหลือตนเองได้คือการแก้ปัญหาราคาผลผลิต การคมนาคมให้มีความสะดวกมากขึ้น การให้การศึกษาเพิ่มเติมให้ข้อมูลข่าวสารอย่างทั่วถึง

6. จำสืบเอกประสิทธิ์ คำปินตา หัวหน้าชุดพัฒนาสัมพันธ์ 3110 บ้านม่วงสร้อย หมู่ที่ 3 ตำบลแม่นาเติง อำเภอปาย จังหวัดแม่ฮ่องสอน กล่าวว่าทราบรายละเอียดขั้นตอนและวิธีการตามนโยบายที่ได้รับ เป็นนโยบายดี เป็นขั้นเป็นตอน แต่ขาดปัจจัยหลายอย่างทำให้งานล่าช้า การจัดเจ้าหน้าที่เข้าไปทำน้อยเกินไป พื้นที่ทำงานรับผิดชอบมากเกินไป การปฏิบัติงานในแต่ละชุมชนมีเวลาน้อย การสนับสนุนงบประมาณน้อย การเข้าไปปฏิบัติงานต้องไปพบผู้นำชุมชน แนะนำตัวพัฒนาสัมพันธ์กับประชาชนหาหนทางแก้ปัญหาวิกฤตต่างๆ ในชุมชน การทำงานเป็นไปอย่างมีทิศทาง แต่ยังไม่มีบรรลุเป้าหมาย สำหรับโครงการต่างๆ หลายโครงการที่ทำแล้วได้รับการยอมรับ แต่บางครั้งไม่ตรงวิถีชีวิตที่ทำมาในอดีต และบางโครงการเจ้าหน้าที่ไม่มีความรู้ การจัดองค์กรของ

รัฐไม่เหมาะสม ไม่มีความชำนาญ การมีส่วนร่วมของชุมชนยังมองไปที่ผู้นำชุมชน ถ้าผู้นำเด็ดขาดก็จะมีส่วนร่วมมาก ความร่วมมือในการดำเนินงานของผู้นำชุมชนและผู้นำองค์กรส่วนท้องถิ่นนั้น สามารถร่วมกิจกรรมกันได้ แนวทางในการปรับปรุง แก้ไขและข้อเสนอแนะมีความเห็นเรื่องการจัดคน งบประมาณเป็นหลัก

7. คุณสร้อยสุดา แพทย์หลวง นักพัฒนาชุมชน 6 สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอปาย แม่ฮ่องสอนได้ให้สัมภาษณ์ว่า ขั้นตอนและวิธีการต่างๆ ในการดำเนินงานเสริมสร้างความมั่นคงเข้มแข็ง ให้ชุมชน อำเภอปาย คือในการทำโยบายนั้นใช้ของกระทรวงมหาดไทย กรมพัฒนาชุมชนเป็นตัวกำหนดโดยเป็นการตั้งการแบบเป็นทางการและไม่เป็นทางการ ด้วยเครื่องมือสื่อสารในกรณีเร่งด่วน มีการจัดเจ้าหน้าที่ตามความเหมาะสมตามภารกิจ โดยปรับเป็นกระบวนการนำไปปฏิบัติตามศักยภาพของชุมชน ตามความแตกต่างของชนเผ่าแล้วสรุปผลรายงานผลของแต่ละภารกิจ เกี่ยวกับนโยบายของรัฐ และเจ้าหน้าที่ของรัฐที่เข้าไปดำเนินการ กิจการในชุมชนควรเป็นไปตามพื้นที่ของแม่ฮ่องสอนเอง เป็นกลยุทธ์ในการพัฒนาเองแบบพื้นที่พิเศษ เพราะมีความแตกต่างทางชนเผ่าอยู่ อีกทั้งภูมิประเทศมีข้อจำกัดมากกว่าที่อื่นๆ เจ้าหน้าที่ที่เข้าไปดำเนินการควรปรับนโยบายไปสู่การปฏิบัติแบบง่ายๆ เข้าไปใกล้ชิดกับชุมชนเพื่อสร้างศรัทธาจะสามารถโน้มน้าวจิตใจได้มากขึ้น และสร้างกระบวนการเรียนรู้ให้ชุมชนมากขึ้นด้วยการดำเนินงานของชุมชนเองถ้าเป็นหมู่บ้านหลักหรือไม่ห่างไกล มีการสื่อสาร เข้าใจ มีการสืบทอดมาอย่างต่อเนื่อง มีทิศทางสามารถเข้ากับนโยบายของรัฐ เพื่อนำไปซึ่งบรรลุเป้าหมายได้ แต่สำหรับหมู่บ้านที่ห่างไกลเจ้าหน้าที่ของรัฐเข้าไม่ถึง จะมีการสืบทอดทางวัฒนธรรมประเพณีเท่านั้น ชุมชนไม่มีกระบวนการเรียนรู้ตามนโยบายรัฐ ยังไม่สามารถช่วยเหลือตนเองได้ ขาดความเข้าใจโครงการ/ชุมชน/คน รู้แต่เสร็จตามระยะเวลาและงบประมาณ การบริหารจัดการ การมีส่วนร่วมของประชาชนในชุมชนมีน้อยเนื่องจากการศึกษาดำ ผู้นำไม่เข้มแข็ง ยังมีปัญหาความแตกแยกอยู่ การจัดตั้งองค์กรของเจ้าหน้าที่ ขณะทำงาน มีความชัดเจน แต่บุคลากรมีน้อยไม่เพียงพอกับพื้นที่ การให้บริการไม่ทั่วถึงสำหรับผู้นำชุมชนกับผู้นำขององค์กรส่วนท้องถิ่น สามารถร่วมกิจกรรม ในชุมชนได้ดี ปัจจัยที่ไม่เอื้อต่อการดำเนินงานตามโครงการต่างๆ ในชุมชนคือระดับการศึกษาของชุมชน การสื่อสาร การคมนาคม การไม่ได้รับการสร้างกระบวนการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องและถูกต้องทำให้ผลลัพธ์ไม่ไปตามโครงการ

ปัญหา อุปสรรคในการเข้าไปดำเนินงานตามโครงการที่ได้รับมอบ ส่วนใหญ่เป็นปัญหาทางสังคมภายในคือการศึกษาและวัฒนธรรมชนเผ่า ด้านเศรษฐกิจชุมชนไม่มีความรู้ด้านรายได้ สถานะการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ด้านการเมืองยึดผู้นำชนเผ่าเป็นหลัก

ส่วนแนวทาง ที่จะสามารถนำมาปรับปรุง แก้ไข ให้ชีวิตความเป็นอยู่ของชุมชนให้ดีขึ้น สามารถพึ่งพาอาศัยหรือช่วยเหลือตนเองได้นั้นเห็นว่า

- 1) เจ้าหน้าที่ของรัฐ ควรสร้างความเข้าใจและสร้างกระบวนการเรียนรู้ให้ชุมชนพึ่งตนเองได้ ไม่บริหารแต่แบบประมาณอย่างเดียว
- 2) ส่งเสริมการศึกษาให้ความรู้ชุมชนมากขึ้นเพื่อสร้างศักยภาพของตนเอง
- 3) สร้างจิตสำนึกในการพึ่งพาตนเอง และการมีส่วนร่วมของชุมชนมากกว่ารอคอยความช่วยเหลือจากรัฐ หรือการสั่งการจากรัฐ

8. ดาบตำรวจ สถาพร คงขุ่ม เจ้าหน้าที่นโยบายและแผน สถานีตำรวจภูธรปาย จังหวัดแม่ฮ่องสอน ได้ให้สัมภาษณ์ว่า ขั้นตอนและวิธีการต่างๆ ในการดำเนินงานเสริมสร้างความมั่นคงเข้มแข็ง ให้ชุมชน อำเภอปาย การทำนโยบายและการชี้แจง ชักจูงทำความเข้าใจแก่ผู้ปฏิบัติมีน้อย แต่การสั่งการมีการกำหนดเป้าหมายให้ชัดเจน การจัดเจ้าหน้าที่เป็นไปอย่างเหมาะสมกับภารกิจ มีการบูรณาการเจ้าหน้าที่จากหลายหน่วยงานเข้าร่วมกิจกรรมเดียวกัน การรายงานผล จะไม่รายงานผลเป็นระยะเวลา จะรายงานผลเป็นครั้งๆ เมื่อจบภารกิจ เกี่ยวกับนโยบายของรัฐ และเจ้าหน้าที่ของรัฐ ที่เข้าไปดำเนินการ กิจกรรมในชุมชนส่วนใหญ่เป็นไปตามนโยบาย สั่งการของผู้บังคับบัญชาหรือผู้บริหารในช่วงเวลาที่ดำรงตำแหน่ง เมื่อพ้นจากหน้าที่ตำแหน่งไปแล้วก็จะกลับไปใช้นโยบายใหม่อีกทำให้โครงการไม่ต่อเนื่องกัน การดำเนินงานของชุมชน บางโครงการสืบทอดมาอย่างต่อเนื่อง บางโครงการไม่ต่อเนื่อง โครงการต่างๆ ที่ดำเนินงานในชุมชนส่วนใหญ่ยังไม่มีผลอย่างต่อเนื่องแต่สามารถแก้ปัญหาได้บ้าง ความเป็นอยู่ดีขึ้นดีขึ้นระยะหนึ่ง ได้รับการยอมรับจากสังคมภายนอก แต่เมื่อหมดงบประมาณก็หยุดเหมือนเดิม การบริหารจัดการ การมีส่วนร่วมของประชาชนในชุมชนมีมากขึ้น การจัดตั้งองค์กร คณะทำงานมีความชัดเจน เหมาะสมกับการดำเนินงาน ผู้นำชุมชนกับผู้นำขององค์กรส่วนท้องถิ่นสามารถร่วมกิจกรรมในชุมชนได้ ในภาพรวม แต่ลึกๆ จะปรากฏมีความขัดแย้งกันอยู่ เนื่องจากความไม่เข้าใจบทบาทหน้าที่ของท้องถิ่นกับท้องที่ ปัจจัยที่เอื้อหรือไม่เอื้อต่อการดำเนินงานตามโครงการต่างๆ ในชุมชนเห็นว่าเกิดจาก

- 1) ความไม่ต่อเนื่องของกิจกรรม
- 2) ผู้รับผิดชอบมีภารกิจซ้อนทับกับภารกิจอื่น รวมถึงการปรับย้าย เจ้าหน้าที่
- 3) ชี้แจง ทำความเข้าใจ เจ้าหน้าที่ไม่ชัดเจน
- 4) การเร่งรัดหรือการจำกัดระยะเวลา

ปัญหา อุปสรรคในการดำเนินงานตามโครงการ ที่ได้รับมอบด้านเศรษฐกิจเห็นว่า ค่าครองชีพที่สูงทำให้ไม่สามารถขับเคลื่อนโครงการกิจกรรมได้อย่างเต็มที่ ด้านสังคม เห็นว่าค่านิยม

และสถาบันครอบครัวที่เปลี่ยนไปทำให้สังคมเปลี่ยนไปด้วย และด้านการเมืองเห็นว่าเมื่อมีการเลือกตั้งเกิดขึ้นทำให้กิจกรรมต้องหยุดหรือชะลอไว้ก่อนและนักการเมืองท้องถิ่นบางคนไม่เห็นความสำคัญของโครงการบางโครงการด้วย

แนวทางที่จะสามารถนำมาปรับปรุงแก้ไขให้ชีวิตความเป็นอยู่ของชุมชนให้ดีขึ้นสามารถพึ่งพาอาศัยหรือช่วยเหลือตนเองได้ เห็นว่า

1) เจ้าหน้าที่ต้องมีความรู้ ความเข้าใจในโครงการหรือกิจกรรมอย่างละเอียดก่อนเข้าไปปฏิบัติงานในชุมชน

2) มองปัญหาอย่างรอบคอบ รวบรวมไว้แล้วแก้ปัญหาด้วยวิสัยทัศน์

3) ใช้แนวทางเศรษฐกิจพอเพียง

9. จำสิบเอก เดชา ดีแก้ว รองผู้บังคับหมวดปืนเล็ก กองพันทหารราบที่ 5 อำเภอปาย จังหวัดแม่ฮ่องสอน เป็นผู้หนึ่งที่ปฏิบัติงานในพื้นที่เขตติดต่อชายแดนไทย-พม่า ได้สัมผัสกับชุมชนชายแดน ชุมชนชาวเขาชนเผ่าต่างๆ ได้กล่าวว่า กระบวนการ ขั้นตอนและวิธีการต่างๆ ในการดำเนินงานเสริมสร้างความมั่นคงเข้มแข็งให้ชุมชน อำเภอปาย เป็นไปอย่างไม่ถูกต้อง การจัดทำนโยบาย โดยภาครัฐมองกว้างเกินไปจะเป็นยุทธศาสตร์ต่างๆ ก็ตาม ชุมชนไม่เข้าใจ เจ้าหน้าที่เองยังไม่เข้าใจ เป็นการสั่งการให้ไปทำตามแผนที่จัดทำโดยระดับสูง ที่ไม่สัมผัสกับวิถีชีวิตของชุมชน การจัดเจ้าหน้าที่เข้าไป ไม่ตรงกับงาน เพียงแต่บรรจุให้ครบเพื่อส่งมอบแทนบางอย่าง ทำให้การปฏิบัติงานไม่ตรงเป้าหมาย ผลลัพธ์ออกมาไม่สมบูรณ์ การรายงานผลเพื่อให้ทันตามกำหนดเท่านั้น ความคิดเห็นเกี่ยวกับนโยบายของรัฐ และเจ้าหน้าที่ของรัฐ ที่เข้าไปดำเนินการกิจการในชุมชนเป็นไป ตามนโยบายเท่านั้น ส่วนการดำเนินงานของชุมชนมีการสืบทอดมาอย่างต่อเนื่อง มีทิศทางแต่ยังไม่สามารถเข้ากับนโยบายของรัฐได้อย่างสมบูรณ์ แต่ก็สามารถแก้ปัญหา ทำให้ความเป็นอยู่ดีขึ้น ได้รับการยอมรับจากสังคมภายนอกระดับหนึ่ง การบริหารจัดการการมีส่วนร่วมของประชาชน ในชุมชนมีมากแต่เป็นไปตามวิถีชีวิต ประเพณีของชนเผ่า การจัดตั้งองค์กร คณะทำงานของรัฐ มีความชัดเจนในตำแหน่งหน้าที่ แต่ไม่เหมาะสมกับการดำเนินงาน ต้องบูรณาการร่วม สำหรับผู้นำชุมชนกับผู้นำขององค์กรส่วนท้องถิ่น สามารถร่วมกิจกรรมในชุมชนได้ เพราะส่วนใหญ่เป็นคนในพื้นที่อยู่แล้ว ปัจจัย ที่เอื้อหรือไม่เอื้อต่อการดำเนินงานตามโครงการต่างๆ ในชุมชนคือ ความจริงใจ ความร่วมมือ วิถีชีวิตความเป็นอยู่

ปัญหา อุปสรรคในการเข้าไปดำเนินงานตามโครงการที่ได้รับมอบ มี ด้านเศรษฐกิจ คือ ราคาพืชผลตกต่ำ ราคาสินค้าอุปโภค บริโภค มีราคาแพง ด้านสังคม การไหลเข้าสู่ของวัฒนธรรมตะวันตกที่เข้าไปแทรกแซงวิถีชีวิตแบบธรรมชาติของชุมชน และด้านการเมืองยังไม่เข้าใจว่าหน้าที่เป็นตัวแทนทางการเมืองคืออะไร ทำให้ยึดชนเผ่าไว้ก่อน

แนวทางที่จะสามารถนำมาปรับปรุง แก้ไข ให้ชีวิตความเป็นอยู่ของชุมชนให้ดีขึ้น สามารถพึ่งพาอาศัยหรือช่วยเหลือตนเองได้คือส่งเสริม ความรู้ตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง สร้างจิตสำนึกความเป็นไทย แม้จะเป็นชนเผ่า ที่แตกต่างทางวัฒนธรรม ส่งเสริมใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น ให้ความสำคัญชนเผ่าที่มีความเป็นปราชญ์ชาวบ้านไว้เป็นตัวอย่างสำหรับคนรุ่นหลัง

10. จำสืบเอก ชัยเรืองฤทธิ์ อินทร์ประสงค์ หัวหน้าชุดหมู่บ้านปลอดยาเสพติด บ้านแม่เหมืองหลวง อำเภอปาย จังหวัดแม่ฮ่องสอน เป็นผู้หนึ่งที่ได้สัมผัสกับวิถีชีวิต ชุมชนที่เป็นพื้นที่เสี่ยงต่อการเกี่ยวข้องกับสิ่งเสพติด ทั้งการเสพ การปลูก การค้าขายได้กล่าวถึงแนวทางที่เข้าไปปฏิบัติงานว่านโยบาย ขั้นตอนและวิธีการต่างๆในการดำเนินงานเสริมสร้างความมั่นคงเข้มแข็งให้ชุมชน อำเภอปาย นั้นเป็นการทำตามนโยบายของรัฐ โดยมอบให้หน่วยงานแต่ละหน่วยงานมีทั้ง ทหาร ตำรวจ ฝ่ายปกครอง พลเรือนตามแต่ได้รับมอบ เป็นการสั่งการจากหัวหน้าหน่วยระดับต่างๆ ลงไป การปฏิบัติงานก็ไปที่ชุมชนโดยขอความร่วมมือกับผู้นำชุมชน การรายงานผลให้หัวหน้าหน่วยงานทราบตามวัตถุประสงค์สำหรับความคิดเห็นเกี่ยวกับนโยบายของรัฐ และเจ้าหน้าที่ของรัฐ ที่เข้าไปดำเนินการ กิจกรรมในชุมชนเป็นไปตามนโยบาย สำหรับการดำเนินงานของชุมชนนั้นมีการสืบทอดมาอย่างต่อเนื่องตามประเพณี ยังไม่มีทิศทางที่จะสามารถเข้ากับนโยบายของรัฐได้อย่างสมบูรณ์ แต่สามารถแก้ปัญหาทำให้ชีวิตความเป็นอยู่ดีขึ้น ได้รับการยอมรับจากสังคมภายนอกบ้าง ท้องถิ่นเข้าไปดูแลมากขึ้น การบริหารจัดการการมีส่วนร่วมของประชาชนในชุมชนมีมากขึ้น มีการกำหนดกฎ ระเบียบเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะมีส่วนร่วมแก้ปัญหา ยาเสพติด การจัดตั้งองค์กร คณะทำงานของหน่วยงานต่างๆ มีความชัดเจน แต่ยังไม่เหมาะสมกับการดำเนินงาน ผู้นำชุมชนกับผู้นำขององค์กรส่วนท้องถิ่น สามารถร่วมกิจกรรมในชุมชนได้ดี ปัจจัยที่เอื้อหรือไม่เอื้อต่อการดำเนินงานตามโครงการต่างๆ ในชุมชนคือการศึกษา และการยึดประเพณีวัฒนธรรม

ปัญหา อุปสรรคในการเข้าไปดำเนินงานตามโครงการที่ได้รับมอบ ด้านเศรษฐกิจราคาสินค้าขายถูกราคาสินค้าที่ซื้อแพง เกิดความคิดว่ายาเสพติดราคาถูกกว่า เส้นทางขนส่งสินค้าสู่ภายนอกลำบากเป็นเขาสูงชัน ด้านสังคมคือการเข้าไปของสังคมภายนอกไปเบียดเบียนความเป็นเอกลักษณ์มากขึ้น ส่วนด้านการเมือง ปัญหาความไม่รู้ ไม่เข้าใจ ยังเชื่อการชักนำ และยังยึดหัวหน้าชนเผ่า ผู้นำกลุ่มอยู่

แนวทางที่จะสามารถนำมาปรับปรุง แก้ไข ให้ชีวิตความเป็นอยู่ของชุมชนดีขึ้น สามารถพึ่งพาอาศัยหรือช่วยเหลือตนเองได้ คือแก้ไขปัญหาราคาสินค้า ปรับเปลี่ยนทัศนคติเกี่ยวกับยาเสพติด รักษาขนบธรรมเนียมประเพณีภูมิปัญญาไว้ให้เหนียวแน่น ให้ความรู้เศรษฐกิจพอเพียง

11. นาย บดินทร์ จำมณี หัวหน้าสถานีอนามัยบ้านม่วงสร้อย อำเภอลำดวน จังหวัดแม่ฮ่องสอน เป็นผู้ที่ปฏิบัติงานอยู่กับชุมชน บ้านม่วงสร้อย บ้านยะโป้ บ้านแม่มาแดง บ้านหมอแปง บ้านไทรงาม บ้านผิ่ว ซึ่งเป็นพื้นที่พิเศษพื้นที่หนึ่ง มีทั้งปัญหาสุขภาพจิต และโรคภัยไข้เจ็บมากมาย ได้ให้ความคิดเห็นว่า ขั้นตอนและวิธีการต่างๆ ในการดำเนินงานเสริมสร้างความมั่นคงเข้มแข็ง ให้ชุมชน อำเภอลำดวน เป็นไปตามนโยบาย ซึ่งกว้างมาก เช่นยุทธศาสตร์อำเภอลำดวนอยู่ดีมีสุข ปี 2550 การสั่งการ การจัดเจ้าหน้าที่ โดยการสั่งการเป็นลายลักษณ์อักษรชัดเจน แต่กว้างเกินไปสำหรับประชาชนเข้าใจ เกี่ยวกับนโยบายของรัฐ และเจ้าหน้าที่ของรัฐ ที่เข้าไปดำเนินการนั้น กิจกรรมในชุมชน เป็นการร่วมกันทุกกระทรวงจะเป็นผลดี ส่วนการดำเนินงานของชุมชนเองได้มีการสืบทอดมาอย่างต่อเนื่อง มีทิศทางสามารถเข้ากับนโยบายของรัฐเพื่อนำไปซึ่งบรรลุเป้าหมายได้ โดยมี อบรมตำบล สนับสนุนงบประมาณ มีกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ร่วมรับผิดชอบด้วย โครงการต่างๆ ที่ดำเนินงานในชุมชนมีการขยายผลอย่างต่อเนื่อง สามารถแก้ปัญหาทำให้รู้ถึง ความเป็นอยู่ดีขึ้น ได้รับการยอมรับจากสังคมภายนอกในระดับหนึ่ง การบริหารจัดการ การมีส่วนร่วมของประชาชน ขึ้นอยู่กับลักษณะของชุมชน ถ้าเป็นพื้นที่สูง ชาวเขาจะขึ้นอยู่กับผู้นำชุมชนที่รู้หนังสือ และมักจะ เป็นเพศชายมากกว่าเพศหญิง ถ้าเป็นพื้นราบจะมีส่วนร่วมมากกว่าถึง 70 % สำหรับการจัดตั้งองค์กร คณะทำงานมีความชัดเจน เหมาะสมกับการดำเนินงานพอสมควร ส่วนความสัมพันธ์ของ ผู้นำชุมชนกับผู้นำขององค์กรส่วนท้องถิ่น สามารถร่วมกิจกรรม ในชุมชนได้ เพราะส่วนใหญ่เป็นเครือญาติเดียวกัน สนับสนุนกันแบบใกล้ชิด ปัจจัยที่เอื้อหรือไม่เอื้อต่อการดำเนินงานตามโครงการต่างๆ ในชุมชนที่เอื้อคือสถานะทางสังคมแบบพี่น้อง มีน้ำใจเอื้ออารีต่อกัน ช่วยเหลือกัน

ปัญหา อุปสรรคในการเข้าไปดำเนินงานตามโครงการที่ได้รับมอบ ด้านเศรษฐกิจราคาพืชผลทางการเกษตรตกต่ำ การขาดทุนในกลุ่มเกษตร ทำให้ชนเผ่าต้องไปหาอาชีพที่ทุจริต ผิดกฎหมาย เพื่อหารายได้มาชดเชย ด้านสังคมมีปัญหาหลายชนเผ่า แต่ละชนเผ่ามีขนบธรรมเนียมประเพณีที่แตกต่างกัน เกิดปัญหาโรคติดต่อ การจ้างแรงงานต่างด้าว ด้านการเมือง มีการแข่งขันการเมืองท้องถิ่นมากขึ้น บางชุมชนเริ่มมีกลุ่มผลประโยชน์เข้ามาบ้างแล้ว

แนวทางที่จะสามารถนำมาปรับปรุง แก้ไข ให้ชีวิตความเป็นอยู่ของชุมชนให้ดีขึ้น สามารถพึ่งพาอาศัยหรือช่วยเหลือตนเองได้คงเป็นแนวทางตามเศรษฐกิจพอเพียง

12. นางสาว ปาลิดา ภักดีเกษม อาจารย์ โรงเรียนป่าไผ่มิตรภาพที่ 78 บ้านทุ่งโป่งที่อยู่ 5 หมู่ 3 ตำบลทุ่งยาว อำเภอลำดวน จังหวัดแม่ฮ่องสอน ได้ให้ความคิดเห็นว่า วิธีการกระบวนการ ขั้นตอน ที่จะทำให้ชุมชนอำเภอลำดวน จังหวัดแม่ฮ่องสอน เกิดความมั่นคงเข้มแข็งนั้น กระทำได้ โดยได้พิจารณาจากสภาพทั่วไปของลำดวน และนโยบายของรัฐ คือ

1) ด้านการศึกษา เห็นว่านโยบายทางการศึกษาภาพกว้างเกินไป ไม่ได้ตรงจุดเป้าหมายโดยเฉพาะที่ อำเภอปายเป็นพื้นที่พิเศษแห่งหนึ่งเพราะว่ามีเด็กนักเรียนหลากหลายชนเผ่า ผสมผสานกัน บางคนไม่มีสัญชาติต้องใช้หลักมนุษยธรรมช่วยเหลือเพื่อไม่ให้เกิดปัญหาสังคมต่อไป จัดการศึกษา จะต้องปลูกฝังให้เกิดความรักถิ่นที่อยู่อาศัย ให้ความรู้ถึงการเป็นพลเมืองไทย รักษา ห่วงแผ่นดินโดยเน้น ชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ เป็นหลักยึดเหนี่ยวด้วย

2) การจัดองค์กร เจ้าหน้าที่ยังไม่เหมาะสมเพราะบุคลากรมีน้อยเกินไป ไม่เพียงพอ ต้องทำทุกอย่างหลายด้าน ชุมชนให้ความช่วยเหลือร่วมมือดี หน่วยงานท้องถิ่นให้การช่วยเหลือความร่วมมือดี

ปัญหาและอุปสรรค ที่ทำให้ ชุมชนใน อำเภอปาย จังหวัดแม่ฮ่องสอน ที่เกิดผลกระทบ ต่อความมั่นคงเข้มแข็ง มองทั้งการเมือง สังคมและเศรษฐกิจ คือ

1) การไม่ได้รับการศึกษา ส่วนใหญ่เป็นชาวเขา เป็นชนเผ่าการศึกษาถูกมองว่าไม่จำเป็นขอให้มีการทำงาน บางหมู่บ้านที่พอมีรายได้ ก็ส่งไปเรียนนอกจังหวัด แต่ก็ไม่ได้ผลมากนัก เมื่อกลับมาสร้างปัญหาให้สังคมอยู่ บางชนเผ่าถูก เจ้าหน้าที่จับกุมอยู่เป็นประจำในข้อหา ยาเสพติด การทะเลาะวิวาท เป็นต้น ซึ่งมองเห็นการไม่ให้ความสำคัญด้านการศึกษา การเข้าเกี่ยวข้องกับยาเสพติดก็จะง่ายขึ้น

2) การละทิ้งวิถีชีวิตดั้งเดิมของตนเองมีมากขึ้น ทำให้วัฒนธรรมของชุมชนปายดั้งเดิมถูกเบียดบังไป คนเคยทำงานด้านการเกษตรได้หันไปประกอบ อาชีพบริการที่פקแก่นักท่องเที่ยวโดยทำเป็นรีสอร์ท เกสเฮาส์ กันหมด ชุมชนที่เคยอยู่สงบเงียบกลับมีผู้คนเข้ามามากมาย ถ้ามองด้านเศรษฐกิจ อาจจะมองว่าดี แต่มองมุมกลับเด็กเยาวชนที่มองเห็นภาพ เห็นการแต่งตัวแฟชั่นที่เป็นตะวันตกแบบสบาย ก็จะเกิดทัศนคติที่เปลี่ยนไปด้วย

ข้อเสนอแนะ วิธีแก้ไข แนวทาง ที่เป็นประโยชน์แก่ชุมชนปาย จังหวัดแม่ฮ่องสอน ตามความคิดเห็นคือ

1) การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติให้คงอยู่อย่างยั่งยืน
2) การกำกับดูแลควบคุมภาคธุรกิจเกี่ยวกับการท่องเที่ยว ให้อยู่ในกรอบระเบียบวิถีชีวิต ตามวัฒนธรรมไทย
3) ขยายให้ความรู้ขั้นพื้นฐาน ยกกระดับการศึกษาให้สูงขึ้น ให้เทียบเท่าชุมชนที่เจริญแล้ว

4) สนับสนุน บุคลากร งบประมาณเพิ่มเติมให้เพียงพอ

13. นาย ทรงศักดิ์ มีชัย ตำแหน่งนักวิชาการสาธารณสุขฯ ปฏิบัติงานอยู่ใกล้ชิดชุมชนที่สถานีอนามัยทุ่งโป่งโดยรักษาราชการตำแหน่งหัวหน้าสถานีอนามัยทุ่งโป่ง ตำบลทุ่งยาว

อำเภอปาย จังหวัดแม่ฮ่องสอน ได้แสดงความคิดเห็นว่าวิธีการขั้นตอนต่างๆในการดำเนินงานเสริมสร้างความมั่นคงเข้มแข็งให้ชุมชน อำเภอปาย เป็นไปอย่าง ไม่ถูกต้อง การจัดทำนโยบาย ไม่มี การกำหนดนโยบายในระดับประชาชน ส่วนใหญ่เป็นการสั่งการผ่านผู้นำ การปฏิบัติงาน ไม่ เป็นไปตามขั้นตอน การรายงานผลเป็นการรายงานผลโดยเจ้าหน้าที่มากกว่าโดยชุมชน ผลสรุป ชุมชนยังไม่สามารถพึ่งตนเองได้ ความคิดเห็นเกี่ยวกับนโยบายของรัฐเน้นให้ชุมชนมีส่วนร่วม แต่ในทางปฏิบัติชุมชนยังไม่สามารถวิเคราะห์ปัญหาและแก้ปัญหาอย่างเป็นระบบได้ ยังต้องอาศัย การชี้แจงจากองค์กรภาครัฐ และเจ้าหน้าที่ของรัฐได้เข้าไปประชุมชี้แจงและกระตุ้นให้ชุมชนแสดง ความคิดเห็นในการแก้ปัญหาของชุมชน บางชุมชนมีความต่อเนื่องบางชุมชนไม่ต่อเนื่องชุมชน ที่เข้มแข็งจะมีทิศทางการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ส่วนชุมชนที่ไม่เข้มแข็งจะดำเนินการได้ในช่วง ระยะเวลาสั้นๆ โครงการต่างๆ ที่ดำเนินงานในชุมชน มีบางโครงการที่ ได้รับการยอมรับจากสังคม ภายนอก แต่มีเพียงส่วนน้อย การบริหารจัดการ การมีส่วนร่วมของประชาชนในชุมชนอย่าง แท้จริงมีค่อนข้างน้อย ส่วนใหญ่จะเป็นกลุ่มคนในรูปของคณะกรรมการที่เป็นตัวขับเคลื่อนในการ บริหารจัดการ การจัดตั้งองค์กร คณะทำงาน ถ้าเป็นองค์กรเฉพาะหน่วยงานจะมีความชัดเจน และ เหมาะสมกับลักษณะงานชุมชน ผู้นำชุมชนและผู้นำองค์กรส่วนท้องถิ่นสามารถร่วมกิจกรรม ร่วมกันได้ เพราะเป็นคนในชุมชนเดียวกัน ปัจจัยที่เอื้อต่อการทำงานในชุมชน คือ จะต้องเป็น โครงการที่ชุมชนมีความต้องการสอดคล้องกับการแก้ปัญหาของชุมชนเอง

ปัญหา อุปสรรคในการเข้าไปดำเนินงานตามโครงการที่ได้รับมอบ มีด้านเศรษฐกิจ สังคมคือ

- 1) คนในชุมชนส่วนใหญ่มีปัญหาหนี้สิน รายได้ไม่เพียงพอกับรายจ่าย
- 2) มีการแทรกแซงจากกลุ่มคนภายนอกชุมชนเข้ามาอาศัยอยู่ทำให้สังคมไม่ เปลี่ยนไปจากสังคมชนบทเป็นสังคมเมืองมากขึ้น

แนวทางที่จะสามารถนำมาปรับปรุง แก้ไข ให้ชีวิตความเป็นอยู่ของชุมชนให้ดีขึ้น สามารถพึ่งพาอาศัยและช่วยเหลือตนเองได้คือเจ้าหน้าที่ภาครัฐควรส่งเสริมในชุมชนรู้จักวิเคราะห์ ปัญหาจัดการกับปัญหาวางแผนการแก้ปัญหา ติดตามและประเมินผลกระบวนการแก้ปัญหา โดย ชุมชนเองมากกว่าที่จะเป็นผู้ดำเนินการให้ชุมชน

14. นาง จันทร์ทิพย์ มีชัย ตำแหน่ง นักวิชาการสาธารณสุขฯ ปฏิบัติงานอยู่ที่ สำนักงานสาธารณสุขอำเภอปาย ตำบลเวียงใต้ อำเภอปาย จังหวัดแม่ฮ่องสอน ได้แสดง ความคิดเห็นว่าขั้นตอนต่างๆ ในการดำเนินงานเสริมสร้างความมั่นคงเข้มแข็งให้ชุมชน อำเภอปาย ในการทำนโยบาย หน่วยงานภาครัฐมีการชี้แจงอย่างชัดเจนผ่านผู้นำชุมชน มีการสั่งการอย่าง เป็นระบบ แต่ผู้ที่รับคำสั่งไม่สามารถนำนโยบายไปขยายผลต่อได้ การจัดเจ้าหน้าที่ ใช้ตามระบบ

ราชการที่มีอยู่และท้องถิ่น การปฏิบัติงานปฏิบัติตามนโยบาย และรูปแบบวิธีการ ยังทำไม่ได้ทั้งหมด การรายงานผล ส่วนใหญ่เป็นบทบาทหน้าที่ขององค์กรภาครัฐมากกว่าชุมชน ชุมชนส่วนใหญ่ยังไม่เข้มแข็ง เพราะพึ่งพิงภาครัฐมากกว่าพึ่งตนเอง นโยบายที่กำหนดขึ้นไม่สามารถนำไปสู่การปฏิบัติได้ทั้งหมดเพราะชุมชนยังให้ความสนใจน้อยที่จะทำตามนโยบายภาครัฐ การแสดงความคิดเห็นต่างๆ เป็นเพียงความคิดเห็นของคนบางกลุ่ม เจ้าหน้าที่เข้าไปดำเนินการขึ้นอยู่กับสภาพของชุมชน ควรเน้นกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชนเป็นสำคัญ เพื่อฝึกให้ชุมชนเกิดทักษะกระบวนการเรียนรู้ และดำเนินการภายใต้ความต้องการของชุมชนเป็นหลักควบคู่ไปกับนโยบายของภาครัฐ การดำเนินงานของชุมชนเองได้สืบทอดมาต่อเนื่องมีน้อยมาก แต่มีบางเรื่องที่มีมาอย่างยาวนาน ชุมชนที่มีทางการดำเนินการต่อเนื่องจะเป็นชุมชนที่มีความเข้มแข็ง ส่วนชุมชนที่ดำเนินการเพียงแค่อตอบสนองต่อความต้องการของภาครัฐเป็นครั้งๆไป จะไม่มีทิศทางการทำงานที่ชัดเจน หรืออยู่แบบตัวใครตัวมัน โครงการที่ประสบความสำเร็จและมีการขยายผลจะเป็นที่ยอมรับของสังคม เช่น โครงการดำเนินงานผู้สูงอายุในชุมชน โครงการป้องกันปัญหาสุขภาพของชุมชน เป็นต้น การบริหารจัดการ การมีส่วนร่วมของประชาชน ในชุมชนชาวเขาเผ่ากระเหรี่ยง จะให้ความร่วมมือในการดำเนินการเป็นอย่างดี แต่ถ้ามองภาพรวมทั้งอำเภอพบว่า ร้อยละ 50 ของชุมชน มีการบริหารจัดการที่ดีชุมชนมีส่วนร่วมในการดำเนินการ แต่ไม่ครบทุกขั้นตอน การจัดตั้งคณะทำงานมีความชัดเจน แต่ไม่เหมาะสมกับการดำเนินงานเนื่องจากคณะทำงานบางคน ไม่เข้าใจหลักและกระบวนการดำเนินงานแบบมีส่วนร่วม ยึดติดกับการทำงานในรูปแบบเดิม หรือ ทำงานเพียงแคให้เสร็จแต่ไม่คำนึงถึงคุณภาพ ชุมชนกับผู้นำชุมชนกับผู้นำองค์กรส่วนท้องถิ่นสามารถร่วมกิจกรรม ในชุมชนได้ เพราะเป็นคนในชุมชน และชุมชนเป็นผู้เลือกขึ้นมาเอง ยกเว้นท้องถิ่นที่บริหารงานแบบมุ่งประโยชน์ต่อตนเองฝ่ายเดียวจะทำงานร่วมกันได้ยาก ตัวผู้นำท้องถิ่นมีวิสัยทัศน์ กว้างไกล จะช่วยให้ชุมชนพัฒนาตนเองได้ดี

ปัจจัยที่เอื้อต่อการดำเนินงาน ได้แก่ ผู้นำที่ได้รับการยอมรับ ความเป็นชุมชนชนบท ชุมชนที่มีความเป็นเครือญาติ ความมีประสบการณ์ในการทำงาน ปัจจัยที่ไม่เอื้อ ความไม่ใส่ใจของชุมชนต่อการแก้ปัญหา ขาดความสามัคคี ขาดความร่วมมือ ฯลฯ

ปัญหา อุปสรรคในการเข้าไปดำเนินงานตามโครงการที่ได้รับมอบ ด้านเศรษฐกิจ สังคมและการเมืองคือ

- 1) ด้านสังคมที่เปลี่ยนไปเป็นสังคมเมืองมากขึ้น มีการแทรกแซงทางวัฒนธรรม ประเพณีวิถีชีวิตที่มีภาวะเข้มแข็งทางเศรษฐกิจ ไม่มีเวลา ขาดความสามัคคี มีการแยกกันอยู่เป็นครอบครัวเดี่ยวมากขึ้น ทำให้ความสัมพันธ์ของคนในครอบครัวลดลง ส่งผลให้เกิดปัญหาเด็ก ผู้สูงอายุถูกทอดทิ้งให้อยู่อย่างโดดเดี่ยว

2) ด้านเศรษฐกิจ คนในชุมชนเลิกงานมากขึ้น ขาดแรงงานภาคเกษตรกรรม ทำให้ชาวบ้านมีหนี้สินมากขึ้น ทำให้เกิดความเครียด มีปัญหาครอบครัว ปัญหาสุขภาพตามมา

3) ด้านการเมือง กระแสการเมืองที่เปลี่ยนแปลงตลอดเวลา และมีอิทธิพลต่อภาวะเศรษฐกิจของประเทศ ทำให้การทำงานมีปัญหามากขึ้น

แนวทาง ที่จะสามารถนำมาปรับปรุง แก้ไข ในชีวิตความเป็นอยู่ของชุมชนให้ดีขึ้น สามารถพึ่งพาอาศัยหรือช่วยเหลือตนเองได้คือ

1) แนวทางการดำรงชีวิตตามแนวพระราชดำรัสเศรษฐกิจพอเพียงของ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ

2) การฝึกให้ชุมชนรู้จักบริหารจัดการตนเองมากขึ้น ภาครัฐจะต้องไม่เป็นผู้ให้ เพียง ฝ่ายเดียว ควรเป็นลักษณะพบกันครึ่งทาง

15. นาย ทศพร นิมานนท์ ตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านป่ายาง ตำบลแม่มาตัง อำเภอป่าตอง จังหวัดแม่ฮ่องสอน เป็นผู้ปฏิบัติหน้าที่ในชุมชนที่เป็นชนเผ่าและพื้นที่กันดาร เสี่ยงภัย ต่อปัญหายาเสพติดได้ให้สัมภาษณ์ว่า ขั้นตอนและวิธีการต่างๆ ในการดำเนินงานเสริมสร้างความมั่นคงเข้มแข็ง ให้ชุมชน อำเภอป่าตอง การจัดทำนโยบายต้องเน้น สร้างความเสมอภาคและโอกาสทางการศึกษา การจัดเจ้าหน้าที่ออกสำรวจจำนวนประชากรเรียนทุกระดับการศึกษา สัมภาษณ์ ประชากรวัยเรียน นโยบายของรัฐได้เน้นการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน และให้ชุมชนได้มีส่วนร่วมในการดำเนินงานของโรงเรียน การดำเนินงานของชุมชน ไม่มีการต่อเนื่อง และไม่มีทิศทางทางที่แน่นอน หน่วยงานของรัฐหน่วยใดเข้าไปดำเนินการประชาชน ก็จะให้ความร่วมมือ แต่ชุมชนไม่มีการดำเนินงานอย่างต่อเนื่องด้วยตนเอง การบริหารจัดการ การมีส่วนร่วมของประชาชนในชุมชนมีมากพอสมควรการจัดตั้งองค์กร คณะทำงาน มีความชัดเจนและเหมาะสม ชุมชนกับผู้นำชุมชนและผู้นำองค์กรส่วนท้องถิ่นสามารถร่วมกิจกรรมในชุมชนได้ มีการติดต่อประสานงานและวางแผนร่วมกันอย่างต่อเนื่อง ชุมชนให้ความร่วมมือในการดำเนินงานอย่างดี แต่ไม่ค่อยเห็นความสำคัญของการศึกษาซึ่งเป็นรากฐานแห่งการดำรงชีวิต

ปัญหา อุปสรรคในการเข้าไปดำเนินงานตามโครงการที่ได้รับมอบ มีด้านเศรษฐกิจ สังคมและการเมืองคือ

1) การเมือง ประชาชนไม่ค่อยเข้าใจการเมือง ยังมีการซื้อสิทธิ์ขายเสียง
2) เศรษฐกิจ ไม่ดี ไม่มีอาชีพที่หลากหลาย รายได้ไม่แน่นอน ส่วนมากประชาชนมีฐานะยากจน

3) สังคม ไม่ค่อยเข้มแข็ง มีปัญหาเรื่องยาเสพติด ยังขาดความสามัคคี ขาดการให้ความร่วมมือแก้ปัญหาเสพติด

แนวทางที่จะสามารถนำมาปรับปรุง แก้ไข ให้ชีวิตความเป็นอยู่ของชุมชนให้ดีขึ้น สามารถพึ่งพาอาศัยหรือช่วยเหลือตนเองได้ คือ

- 1) การให้โอกาสทางการศึกษาแก่ทุกคนในชุมชน
- 2) การมีอาชีพที่มั่นคง
- 3) การสร้างความเข้มแข็งในชุมชน
- 4) การมีอาชีพที่มั่นคงถาวร รัฐควรสนับสนุนด้านการตลาดเพื่อรองรับผลผลิตด้านเศรษฐกิจของชุมชน จัดอบรมสร้างความเข้มแข็งให้ชุมชนตนเอง ครอบครัว และสังคม
- 5) สนับสนุนด้านการศึกษา กีฬา หรือกลุ่มอาชีพที่สนใจ

16. นายทวี ภัคดีเกษม ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านโป่งสา ได้ให้สัมภาษณ์ว่า ขั้นตอนและวิธีการต่างๆ ในการดำเนินงานเสริมสร้างความมั่นคงเข้มแข็งให้ชุมชน อำเภอป่าเป็นไปอย่างถูกต้องเหมาะสม มีการทำนโยบายที่แน่ชัด การส่งการลงไปทุกหน่วยงานตามงานที่ได้รับมอบ การจัดเจ้าหน้าที่ที่เหมาะสมมีศักยภาพ การปฏิบัติงานผลสรุปน่าพอใจพอสมควร ความคิดเห็นเกี่ยวกับนโยบายของรัฐ และเจ้าหน้าที่ของรัฐที่เข้าไปดำเนินการกิจการในชุมชน เป็นไปตามนโยบายที่ดีทำให้มีความสามัคคีในชุมชน เกิดความรักหมู่คณะ มีการประชาคม การจัดกิจกรรมต่างๆ เช่นการแข่งขันกีฬาต้านยาเสพติด ฯลฯ การดำเนินงานของชุมชน มีการสืบทอดมาอย่างต่อเนื่อง มีทิศทางสามารถเข้ากับนโยบายของรัฐได้ โครงการต่างๆ ที่ดำเนินงานในชุมชนมีการขยายผลอย่างต่อเนื่อง สามารถแก้ปัญหาได้ในระดับหนึ่ง ได้รับการยอมรับจากสังคมภายนอก การบริหารจัดการการมีส่วนร่วมของประชาชนในชุมชนมีมากพอสมควร การจัดตั้งองค์กรคณะทำงาน มีความชัดเจน เหมาะสม สำหรับผู้นำชุมชนกับผู้นำขององค์กรส่วนท้องถิ่น สามารถร่วมกิจกรรม ในชุมชนได้ในเชิงบูรณาการ ปัจจัยที่เอื้อและไม่เอื้อต่อการดำเนินงานตามโครงการต่างๆ ในชุมชนคือสภาพเส้นทาง ลำบากสูงชัน ธุรกันดาร การเดินทางสู่ภายนอกใช้เวลาหลายชั่วโมง

ปัญหา อุปสรรคในการเข้าไปดำเนินงานตามโครงการที่ได้รับมอบ ด้านเศรษฐกิจ คือ รายได้ของชุมชนมีน้อย ราคาพืชผลตกต่ำ ด้านสังคมมีการศึกษาในระดับต่ำ ทำให้การสื่อสารกันระหว่างต่างชนเผ่าไม่รู้เรื่อง โดยเฉพาะคนมีอายุ ด้านการเมืองไม่มีความรู้ความเข้าใจไม่สนใจ เนื่องจากต้องทำงานตลอดเวลา

แนวทางที่จะสามารถนำมาปรับปรุง แก้ไข ให้ชีวิตความเป็นอยู่ของชุมชนให้ดีขึ้น สามารถพึ่งพาอาศัยหรือช่วยเหลือตนเองได้คือ สร้างอาชีพ เพื่อเพิ่มรายได้ให้ชุมชน ส่งเสริมพัฒนาให้การศึกษาให้ระดับที่สูงขึ้น ต้องใช้หลักเข้าใจ เข้าถึงและมีการพัฒนาโดยทุกส่วนทั้งภาครัฐและ

เอกชน และแนวทางการดำรงชีวิตตามแนวพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ

17. ร้อยตำรวจตรี อมร โสภณ รองสารวัตรส่งเสริมการท่องเที่ยว 7 กองกำกับ 4 กองบังคับการตำรวจท่องเที่ยวปฏิบัติหน้าที่อยู่ที่ ตำรวจท่องเที่ยวอำเภอปาย จังหวัดแม่ฮ่องสอน ให้สัมภาษณ์ว่า ขั้นตอนและวิธีการต่างๆ ในการดำเนินงานเสริมสร้างความมั่นคงเข้มแข็งให้ชุมชนอำเภอปาย ในส่วนของตำรวจท่องเที่ยวได้รับนโยบายให้คำแนะนำนักท่องเที่ยวเรื่องสถานที่ท่องเที่ยว ที่พัก การจัดระเบียบชุมชนตามคำสั่งของผู้บังคับบัญชา โดยจัดเจ้าหน้าที่ออกตรวจร่วมกับตำรวจภูธรปาย และข้าราชการในพื้นที่ในด้านความสะดวกปลอดภัยแก่ประชาชนและนักท่องเที่ยว ความคิดเห็นเกี่ยวกับนโยบายของรัฐเพื่อให้ชุมชนเป็นไปด้วยความเรียบร้อย ต้องส่งเสริมการท่องเที่ยวในชุมชน จัดระเบียบสังคมการกำหนดเวลาเปิด - ปิดสถานที่ท่องเที่ยว ให้ประชาชนและนักท่องเที่ยวมีความพอใจ การดำเนินงานของชุมชนมีการสืบทอดมาอย่างต่อเนื่อง มีทิศทาง ควรแนะนำประชาชนในพื้นที่ให้เข้าใจภาษาต่างชาติ โครงการต่างๆ ที่ดำเนินงานในชุมชนมีการขยายผลอย่างต่อเนื่อง สามารถแก้ปัญหาทำให้รู้ถึง ความเป็นอยู่ดีขึ้น ได้รับการยอมรับจากสังคมภายนอกดี การบริหารจัดการ การมีส่วนร่วมของประชาชนในชุมชนมีมาก การจัดตั้งองค์กร คณะทำงานมีความชัดเจน เหมาะสมกับการดำเนินงานมีการยอมรับดี

ปัญหา อุปสรรคในการเข้าไปดำเนินงาน ตามโครงการที่ได้รับมอบให้เข้าไปดำเนินงาน คือประชาชนไม่มีความรู้ภาษาต่างชาติ มีตำรวจท่องเที่ยวน้อยเกินไป ที่ท่องเที่ยวบางจุดเก็บราคาแพงเกินไป ส่วนมากเรื่อง ค่าเช่าที่พัก ค่าบริการอาหาร บางคนบางกลุ่มแสวงผลประโยชน์ ไม่ถูกกฎหมาย เช่นยาเสพติด

แนวทางที่จะสามารถนำมาปรับปรุง แก้ไข ให้ชีวิตความเป็นอยู่ของชุมชนให้ดีขึ้น สามารถพึ่งพาอาศัยหรือช่วยเหลือตนเองได้คือ ต้องการให้มีการรักษาป่าไม้ ความเป็นธรรมชาติ เพราะนักท่องเที่ยวต้องการความเป็นธรรมชาติมาก

18. นาย วงแหวน จันทร์เพชร เจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชน อำเภอปาย จังหวัดแม่ฮ่องสอน ซึ่งเป็นผู้ที่ปฏิบัติงานในพื้นที่มานานให้สัมภาษณ์ว่า ขั้นตอนและวิธีการต่างๆ ในการดำเนินงานเสริมสร้างความมั่นคงเข้มแข็งให้ชุมชน อำเภอปาย การทำนโยบาย โครงการต่างๆ จะต้องปลูกฝังให้คำนึงถึงเรื่องความรัก ความหวงแหนถิ่นฐาน โดยปลูกจิตสำนึกเริ่มจากครอบครัวก่อน เน้นคุณภาพชีวิตให้เกิดผลกับชุมชนจริง ไม่ใช่ทำตามอำนาจหน้าที่อย่างเดียว การบริหารจัดการการมีส่วนร่วมของประชาชนในชุมชนมีมากขึ้น การจัดตั้งองค์กร คณะทำงาน มีความชัดเจน เหมาะสมกับการดำเนินงานแต่เจ้าหน้าที่มีน้อยไม่เพียงพอ ผู้นำชุมชนกับผู้นำขององค์กรส่วนท้องถิ่น สามารถร่วมกิจกรรม ในชุมชนได้

ปัญหา อุปสรรคในการเข้าไปดำเนินงานตามโครงการที่ได้รับมอบ ด้านเศรษฐกิจ การพัฒนาเศรษฐกิจไม่มีหน่วยงานกลางที่สามารถสร้างศรัทธา ที่จะนำเอาทุกภาคส่วนมาแก้ปัญหาต่างคนต่างทำงาน ไปคนละทิศทาง ไม่มีเป้าหมายชัดเจน ด้านสังคม ค่านิยมในการแต่งงานกับชาวต่างชาติ ปัญหาเด็กและเยาวชน ขาดการเหลียวแลเอาใจใส่จากทุกฝ่าย พ่อ แม่ ครู คนในชุมชน เจ้าหน้าที่ที่ป้องกันปราบ ยาเสพติดระบาด การทะเลาะวิวาท และด้านการเมือง การหลงอำนาจ ใช้อำนาจในทางที่ผิด เข้ามาเพื่อผลประโยชน์ตนเองและพวกพ้องยังมี

แนวทางที่จะสามารถนำมาปรับปรุง แก้ไข ให้ชีวิตความเป็นอยู่ของชุมชนให้ดีขึ้น สามารถพึ่งพาอาศัยหรือช่วยเหลือตนเองได้ คือ

- 1) พึ่งตนเอง ตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง ไม่ก่อหนี้สิน ใช้วัตถุดิบที่มีอยู่ในท้องถิ่นตนเอง
- 2) ทำบัญชีใช้จ่ายครัวเรือน
- 3) ไม่ทำลายทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ร่วมแก้ปัญหา ลดปัญหาขยะ
- 4) รู้จักแบ่งปันเอื้ออาทรต่อกัน
- 5) สร้างภูมิคุ้มกันตนเองและครอบครัว ใช้ชีวิตตามวิถีชุมชนปายแบบร่มเย็น

19. นางสาว กุสุมา ศรีนครา ครูโรงเรียนบ้านทุ่งยาว ตำบลทุ่งยาวอำเภอปาย จังหวัดแม่ฮ่องสอน ได้ให้สัมภาษณ์ว่า ขั้นตอนและวิธีการต่างๆในการดำเนินงานเสริมสร้างความมั่นคงเข้มแข็ง ให้ชุมชน อำเภอปาย การทำนโยบาย จะต้องให้สัมพันธ์กับสภาพแวดล้อมของชุมชนปาย การนำโครงการการเข้าไปดำเนินการจะต้องสามารถแก้ปัญหาให้เป็นรูปธรรม เจ้าหน้าที่ที่จัดลงไปต้องสามารถเข้ากับชุมชนได้ มีมนุษยสัมพันธ์ จะเกิดผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ได้ การดำเนินงานของชุมชนเองนั้นได้มีการสืบทอดมาอย่างต่อเนื่อง มีทิศทางสามารถเข้ากับนโยบายของรัฐบาลเพื่อไปซึ่งบรรลุเป้าหมายได้ การมีส่วนร่วมของประชาชนในชุมชนมีมากขึ้น ผู้นำชุมชนกับผู้นำขององค์กรส่วนท้องถิ่น สามารถร่วมกิจกรรม ในชุมชนได้ดีส่วนใหญ่เป็นคนในพื้นที่

ปัญหา อุปสรรคในการเข้าไปดำเนินงานตามโครงการที่ได้รับมอบ ด้านเศรษฐกิจ เกิดจากความต่อเนื่องมาจากนโยบายประชานิยม ที่ไม่สามารถแก้ปัญหาหนี้สินอย่างยั่งยืนได้ จากการขาดความรู้ในการบริหาร ราคาผลผลิตตกต่ำ ด้านสังคม เกิดจากการไหลบ่าของวัฒนธรรมตะวันตกที่เข้ามามีอิทธิพลต่อเด็กและเยาวชน ปัญหาความยากจน การมีหนี้สิน ต้องเช่าที่ทำกิน การจัดการปัญหาขยะที่เพิ่มมากขึ้น และการขาดความรู้เรื่องการเมือง มีวัฒนธรรมระบบอุปถัมภ์อยู่

แนวทางที่จะสามารถนำมาปรับปรุง แก้ไข ให้ชีวิตความเป็นอยู่ของชุมชนให้ดีขึ้น สามารถพึ่งพาอาศัยหรือช่วยเหลือตนเองได้ คือ

- 1) การยึดแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงในการดำเนินชีวิต ไม่ก่อหนี้สิน

2) การรวมกลุ่มกันของเกษตรกร ชุมชนในการผลิต จำหน่ายสินค้าในพื้นที่ เพื่ออำนาจในการต่อรองราคา

3) การปลูกฝังค่านิยมให้เด็กและเยาวชนให้เห็นคุณค่า อนุรักษ์วัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณีสู่รุ่นลูกหลานต่อไป

4) ร่วมแก้ปัญหาขยะที่เพิ่มขึ้นทุกวัน

5) ส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ เพื่อให้ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้คงอยู่สืบไป

20. คอบตำรวจ ประพันธ์ ปันน้อย ผู้บังคับหมืองป้องกันและปราบปราม สถานีตำรวจภูธรปาย จังหวัดแม่ฮ่องสอน ซึ่งเป็นผู้หนึ่งที่ปฏิบัติในพื้นที่ในชุมชนปายมาหลายพื้นที่หลายปีได้ให้สัมภาษณ์ว่า ขั้นตอนและวิธีการต่างๆ ในการดำเนินงานเสริมสร้างความมั่นคงเข้มแข็ง ให้ชุมชน อำเภอปาย เป็นการทํานโยบายให้เกิดมั่นคง ความปลอดภัยป้องกันชีวิตและทรัพย์สินให้ประชาชนอยู่ดี มีสุขปลอดภัย ให้ความยุติธรรมแก่ประชาชนตามกฎหมาย แต่เจ้าหน้าที่ไม่เพียงพอกับงานที่รับผิดชอบที่มีมาก ต้องหมุนเวียนกันตลอด ชุมชนปายปัจจุบันความเจริญเข้ามามากกว่าเดิม มีความก้าวหน้า มีนักท่องเที่ยวทั้งคนไทยและต่างชาติมากขึ้น โดยเฉพาะห้วงเทศกาลต่างๆ และฤดูหนาว ต้องจัดกำลังดูแล อำนวยความสะดวกตลอด ปัญหาตามมามีมากมาย แต่ประชาชนในชุมชนให้ความร่วมมือเจ้าหน้าที่ตำรวจดี

ปัญหา อุปสรรค ในการเข้าไปดำเนินงานตามโครงการที่ได้รับมอบให้เข้าไปดำเนินงานคือประชาชนยังไม่รู้กฎหมาย ขาดการอบรม ปัญหาจราจรประชาชนไม่ให้ความร่วมมือการสวมหมวกนิรภัย จะสวมใส่เมื่อมีการตั้งจุดตรวจเท่านั้น ปัญหาสังคมยาเสพติด ปัญหาวัยรุ่นเริ่มมีมากขึ้น ตำรวจมีกำลังน้อยดูแลไม่ทั่วถึง ปัญหาการท่องเที่ยว การขายของราคาแพงให้นักท่องเที่ยว ปัญหาการทำลายทรัพยากรธรรมชาติ

แนวทางที่จะสามารถนำมาปรับปรุง แก้ไข ให้ชีวิตความเป็นอยู่ของชุมชนให้ดีขึ้นสามารถพึ่งพาอาศัยหรือช่วยเหลือตนเองได้ คือ การอบรมกฎหมายเบื้องต้นให้ชุมชนมากขึ้น การอบรมความรู้ บำบัด พื้นฟู กลุ่มเสี่ยงยาเสพติด การส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ การยึดแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง การรวมกลุ่มกันของกลุ่มผู้ประกอบการ การปลูกฝังค่านิยมให้เด็กและเยาวชนให้เห็นคุณค่า อนุรักษ์วัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณี

จากการให้ข้อคิดเห็นของกลุ่มข้าราชการที่ปฏิบัติงานในพื้นที่ชุมชน อำเภอปาย จำนวน 20 คนแล้ว จะเห็นว่าจุดเด่นที่ส่วนใหญ่ของกลุ่มมีข้อคิดเห็นตรงกันคือการกล่าววิถีชีวิตของชุมชน อำเภอปาย เป็นแนวทางที่กล่าวถึงนโยบายของรัฐที่ขัดกับวิถีชีวิตของชุมชน ที่น่าสนใจมีกลุ่มข้าราชการจำนวนหนึ่งได้มองว่าการท่องเที่ยวที่ไม่ถูกระบบเป็นการทำให้ขนบธรรมเนียมประเพณี

ของชุมชนเปลี่ยนไปทำให้สังคม มองการมีส่วนร่วมของชนเผ่าว่า ชนเผ่ากระเหรี่ยงมีส่วนร่วมสูงกว่าชนเผ่าอื่นๆ และจะเป็นผู้ขายมากกว่าผู้หญิง ซึ่งที่เด่นอีกอย่างหนึ่งคือมีการกล่าวถึงนโยบายประชานิยม ว่าไม่ได้แก้ปัญหาได้อย่างจริงจัง จุดด้อยที่เห็นร่วมกันของส่วนใหญ่คือการขาดการเรียนรู้ทางการศึกษา

4.3.2 ความคิดเห็นของกลุ่มผู้นำส่วนท้องถิ่น

1. นาย อินปิ่น ปู่ตะละ ประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งยาว อำเภอปาย จังหวัดแม่ฮ่องสอน ได้ให้ความเห็นว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐที่เข้าไปปฏิบัติงานได้นำนโยบายของรัฐไปดำเนินในกิจกรรม ต้องดูด้วยว่าท้องถิ่นหรือ ชุมชนนั้นมีความเหมาะสมหรือไม่ ถ้านำนโยบายแนวทางนี้ไปดำเนินการ ระหว่างเจ้าหน้าที่ของรัฐที่เข้าไปดำเนินการ กับ ผู้นำชุมชน และประชาชน จะต้องทำความเข้าใจกันทั้ง 3 ฝ่ายให้มากจะเกิดความเรียบร้อยและดีกว่าเดิม การดำเนินกิจกรรมระหว่างผู้นำองค์กรส่วนท้องถิ่นกับเจ้าหน้าที่ของรัฐและชุมชนทั้ง 3 ฝ่ายควรจะมีบทบาทร่วมกันโดยชุมชนเป็นผู้ปฏิบัติ ผู้นำองค์กรท้องถิ่นเองและเจ้าหน้าที่ของรัฐ เป็นผู้แนะนำและจัดหางบประมาณ โครงการต่างๆที่ดำเนินงานในชุมชนโดยรัฐ และของชุมชนเดิมมีข้อแตกต่างกันหรือไม่ขึ้นอยู่กับการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ของชุมชนนั้น ในชุมชนมีการบริหารจัดการและการมีส่วนร่วมในกิจกรรมมากพอสมควร ปัจจุบันการจัดองค์กรคณะทำงานของเจ้าหน้าที่ที่เข้าไปทำงานมีประสิทธิภาพดีกว่าแต่ก่อนมากโดยเฉพาะความร่วมมือ ควรให้ความช่วยเหลือชุมชน โดยเฉพาะการให้ความรู้ การเป็นผู้นำที่ดี ปัจจัยที่ทำให้การดำเนินกิจกรรมโครงการในชุมชนประสบผลสำเร็จหรือล้มเหลวคือการมีความรู้ เข้าใจ และเต็มใจของชุมชนด้วย ปัญหาอุปสรรคในการร่วมกันทำกิจกรรมในชุมชน คือ เจ้าหน้าที่ของรัฐ และงบประมาณมีไม่เพียงพอ ประชาชนขาดความรู้

แนวทาง ที่สามารถนำมาปรับปรุง แก้ไข ให้ชีวิตความเป็นอยู่ของชุมชนดีขึ้น สามารถพึ่งพาอาศัยหรือช่วยเหลือตนเองได้คือ

- 1) ประชาชนในชุมชน ต้องดำรงชีวิตให้พอเพียง
- 2) ประชาชนต้องมีความสามัคคีและปฏิบัติตามนโยบายของรัฐบาล
- 3) หน่วยงานของรัฐต้องเป็นผู้สนับสนุนงบประมาณ

2. นายสมชาย ปันมาเชื้อ ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลเวียงใต้ อำเภอปาย จังหวัดแม่ฮ่องสอน ได้ตอบเป็นแนวทางสรุปได้ว่า เจ้าหน้าที่ของรัฐที่เข้าไปปฏิบัติงานได้นำนโยบายของรัฐไปดำเนินในกิจกรรมนั้น ในบางพื้นที่ บางโครงการหรือนโยบาย ชุมชนและประชาชนยังไม่ทราบข้อมูลที่ชัดเจน ส่วนความคิดเห็นระหว่างเจ้าหน้าที่ของรัฐที่เข้าไปดำเนินการ กับ ผู้นำ

ชุมชน และประชาชนนั้น ส่วนใหญ่มีความสัมพันธ์ในเชิงดี การดำเนินกิจกรรมระหว่างผู้นำองค์การบริหารส่วนตำบลกับเจ้าหน้าที่ของรัฐและชุมชน ทั้ง 3 ฝ่ายควรเป็นไปอย่างบูรณาการร่วมกัน และเป็นไปในทิศทางเดียวกัน ส่วนโครงการต่างๆ ที่ดำเนินงานในชุมชนโดยรัฐ และของชุมชนเดิมนั้นไม่มีข้อแตกต่างกัน เป็นไปตามความต้องการของชุมชนเสียเป็นส่วนใหญ่ ในชุมชนมีการบริหารจัดการและการมีส่วนร่วมในกิจกรรมน้อย และมีความเห็นว่าการจัดองค์กรคณะทำงานของเจ้าหน้าที่ที่เข้าไปทำงานมีประสิทธิภาพดี สามารถที่จะให้ความช่วยเหลือชุมชนได้ด้วยวิธีการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชน โดยจัดให้มีการทำประชาคมหมู่บ้าน ในโครงการต่างๆ

ส่วนปัจจัยที่ทำให้การดำเนินกิจกรรมโครงการในชุมชนประสบผลสำเร็จหรือล้มเหลวเห็นว่า

- 1) การมีส่วนร่วมของประชาชนในชุมชน
- 2) โครงการที่นำมาปฏิบัติในชุมชน
- 3) เจ้าหน้าที่ของรัฐ
- 4) กฎระเบียบของทางราชการ

ปัญหา อุปสรรคในการร่วมกันทำกิจกรรมในชุมชน ได้มองว่าด้านการเมือง มีปัญหาด้านการแบ่งแยกระหว่างการเมืองของแต่ละฝ่ายในสังคม หากเป็นฝ่ายเดียวกันมักได้รับผลประโยชน์แต่เพียงฝ่ายเดียว แนวทางที่จะสามารถนำมาปรับปรุง แก้ไข ให้ชีวิตความเป็นอยู่ของชุมชนดีขึ้น สามารถพึ่งพาอาศัยหรือช่วยเหลือตนเองได้ ต้องใช้แนวทางเศรษฐกิจแบบพอเพียง ให้ความรู้ ส่งเสริมด้านจริยธรรม ศีลธรรมอันดี

3. นาย ประพันธ์ หวังทวยทิพย์ ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งยาว อำเภอปาย จังหวัดแม่ฮ่องสอน ได้ตอบข้อสัมภาษณ์ว่า เจ้าหน้าที่ของรัฐที่เข้าไปปฏิบัติงานได้นำนโยบายของรัฐไปดำเนินในกิจกรรมนั้น นโยบายของรัฐมีลักษณะกว้าง ครอบคลุมทั่วประเทศ การนำไปใช้ต้องให้เหมาะสมกับท้องถิ่น ชุมชน ขึ้นตอนต้องเป็นไปตามความเหมาะสมของชุมชน บางแห่งใช้หลักนิติศาสตร์ บางพื้นที่ใช้หลักรัฐศาสตร์ ซึ่งส่วนใหญ่ใช้หลักรัฐศาสตร์ ความคิดเห็นการทำงานระหว่างเจ้าหน้าที่ของรัฐที่เข้าไปดำเนินการ กับ ผู้นำชุมชน และประชาชนนั้น เจ้าหน้าที่ของรัฐต้องทำความเข้าใจกับผู้นำชุมชน และประชาชนในเรื่องหลักการและเหตุผล ผลดี ผลเสีย ที่ได้รับบนพื้นฐานของการพัฒนาของความร่วมมือ และผู้นำชุมชนปฏิบัติตัวเป็นแบบอย่างที่ดี ส่วนการดำเนินกิจกรรมระหว่างส่วนท้องถิ่นกับเจ้าหน้าที่ของรัฐและชุมชน ทั้ง 3 ฝ่ายควรเป็นดังนี้ ประชาชนเป็นผู้ปฏิบัติ ผู้นำชุมชนท้องถิ่นควรเป็นแบบอย่าง และเจ้าหน้าที่ของรัฐเป็นที่เล็ง ผู้แนะนำ สำหรับโครงการต่างๆ ที่ดำเนินงานในชุมชนโดยรัฐ และของชุมชนเดิมบางส่วนมีข้อ

แตกต่างกัน บางส่วนไม่แตกต่างกันขึ้นอยู่กับความเปลี่ยนแปลงของโลก ในชุมชนมีการบริหารจัดการและการมีส่วนร่วมในกิจกรรม เริ่มต้นแสดงความคิดเห็น การตรวจสอบกิจกรรม และการประเมินผลกิจกรรมดี การจัดองค์กรคณะทำงานของเจ้าหน้าที่ที่เข้าไปทำงานมีประสิทธิภาพพอสมควร แต่ไม่ถึง 100% เพราะบุคลากรที่เข้ามาปฏิบัติงาน ไม่ครบถ้วนตามกรอบโครงสร้างของบุคลากร และเกี่ยวกับสภาพที่ตั้งหน่วยงานลำบากด้วย สำหรับวิธีการที่จะสามารถ ให้ความช่วยเหลือชุมชนได้คือ

- 1) ให้ความรู้แก่ชุมชนในเรื่องแนวทางการดำเนินชีวิต ให้เหมาะสมกับเศรษฐกิจปัจจุบัน เช่นเศรษฐกิจพอเพียง
- 2) จัดหาสิ่งที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต เช่น แหล่งน้ำเพื่อการเกษตร ถนนเพื่อการขนส่งผลิตผลทางเกษตรกรรม

ปัจจัยที่ทำให้การดำเนินกิจกรรมโครงการ ในชุมชนประสบผลสำเร็จหรือล้มเหลวเห็นว่า

- 1) ประชาชนต้องมีความรู้และสนใจเข้าร่วมกิจกรรม
 - 2) หน่วยงานของรัฐต้องเป็นพี่เลี้ยงที่ดีของชุมชน แนะนำ โดยเน้นพื้นฐานการพัฒนา
 - 3) ผู้นำชุมชนต้องเป็นแบบอย่างที่ดี
- ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรคในการร่วมกันทำกิจกรรมในชุมชนคือ
- 1) งบประมาณไม่เพียงพอ
 - 2) ประชาชนขาดความรู้ ไม่ร่วมมือเจ้าหน้าที่ของรัฐ
 - 3) ผู้นำชุมชนไม่เป็นแบบอย่างที่ดี ไม่ร่วมมือเจ้าหน้าที่ของรัฐ
 - 4) เจ้าหน้าที่ของรัฐไม่เพียงพอ

แนวทางที่จะสามารถนำมาปรับปรุง แก้ไข ให้ชีวิตความเป็นอยู่ของชุมชนดีขึ้น สามารถพึ่งพาอาศัยหรือช่วยเหลือตนเองได้ ได้ให้ความเห็นว่า

- 1) ประชาชนต้องดำรงชีวิตในเหมาะสมกับสภาพเศรษฐกิจแบบพอเพียง
- 2) ประชาชนต้องมีความสามัคคี
- 3) ผู้นำชุมชนต้องเป็นแบบอย่างที่ดี ร่วมมือเจ้าหน้าที่ของรัฐ
- 4) หน่วยงานของรัฐต้องปฏิบัติงานบนพื้นฐานการพัฒนา

4. นายจวน จะกู่ นายกองค์การบริหารส่วนตำบลเวียงเหนือ อำเภอปาย จังหวัดแม่ฮ่องสอน เห็นว่านโยบายของรัฐที่เจ้าหน้าที่ของรัฐได้นำไปดำเนินการ นั้นสามารถนำไปใช้ในการแก้ปัญหาของประชากรและชุมชนได้ในระดับหนึ่ง แต่ยังไม่เพียงพอกับความต้องการพัฒนาของคนในชุมชน เพราะด้วยสภาพที่เป็นป่าเขา ทุรกันดาร ความต้องการในการบริการงาน

สาธารณะย่อมมีมากกว่าพื้นที่ทั่วไป ขึ้นตอนต่างๆ ย่อมมีความยุ่งยาก ซับซ้อนมากด้วย จึงทำให้ผลการดำเนินงานของรัฐ ยังไม่เป็นที่พอใจของประชาชนมากนัก จากการทำงานมีความคิดเห็นว่า ระหว่างเจ้าหน้าที่ของรัฐที่เข้าไปดำเนินการ กับ ผู้นำชุมชน และประชาชน คือเจ้าหน้าที่ก็ดำเนินการได้ตามเป้าหมาย ผู้นำชุมชนและ ประชาชนให้ความร่วมมือดีมากขึ้น แต่ก็มีข้อจำกัดเรื่องงบประมาณที่ไม่อาจสามารถนำไปดำเนินการตามโครงการต่างๆ เพื่อแก้ไขปัญหาของประชาชนได้อย่างเพียงพอ การดำเนินกิจกรรมระหว่างส่วนท้องถิ่นกับเจ้าหน้าที่ของรัฐและชุมชน ทั้ง 3 ฝ่ายนั้น เจ้าหน้าที่ของรัฐต้องเร่งดำเนินการให้ทันการ สนองตอบความต้องการแก้ไขปัญหาของชุมชนได้ทันทั่วถึง เปิดเผยข้อมูลอย่างโปร่งใส สุจริต ผู้นำชุมชนต้องคอยเชื่อมประสานงานทุกภาคส่วน และท้องถิ่นสนับสนุนร่วมมือกันทั้ง 3 ฝ่าย โครงการต่างๆ ที่ดำเนินงานในชุมชนโดยรัฐ และของชุมชนเดิมมีข้อแตกต่างกันคือโครงการของชุมชนเองมักจะเป็นลักษณะที่ไม่ใช้งบประมาณหรือเครื่องมือทุนแรงมากหรือซับซ้อนมาก อาศัยความร่วมมือ ร่วมใจของชุมชนเป็นหลัก ส่วนโครงการของรัฐเป็นโครงการที่ชุมชนไม่สามารถดำเนินการเองได้ มีเครื่องมือพิเศษทางเทคนิคเข้ามาช่วยหรือทางวิชาการที่สูงกว่า ในชุมชนที่รับผิดชอบมีการบริหารจัดการและการมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ มาก ไม่ว่ากิจกรรมที่ชุมชนดำเนินการเองหรือทางภาครัฐดำเนินการ เช่น กองทุนหมู่บ้าน โครงการ SML โครงการยุทธศาสตร์อยู่ดีมีสุข เป็นต้น สำหรับการจัดการองค์กร คณะทำงานของเจ้าหน้าที่ที่เข้าไปทำงานมีประสิทธิภาพหรือไม่ขึ้นขึ้นอยู่กับความต่อเนื่องของคณะทำงาน แม้ผลจะมีประสิทธิภาพก็เพียงระดับหนึ่ง แก้ไขปัญหาได้เป็นครั้งคราว ไม่ได้หมดไปอย่างสิ้นเชิง สามารถให้ความช่วยเหลือชุมชนได้ด้วยการจัดทำโครงการพัฒนาลงสู่หมู่บ้าน ชุมชนตามกรอบแผนงานและงบประมาณที่มีอยู่ ประสานงานกับหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชน เข้ามาพัฒนาช่วยเหลือชุมชนและร่วมกิจกรรมกับชุมชนสม่ำเสมอ ปัจจัยที่ทำให้การดำเนินกิจกรรมโครงการในชุมชนประสบผลสำเร็จหรือล้มเหลว ประชาชนต้องมีส่วนร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมพัฒนา ต้องมีงบประมาณสนับสนุน มีความสามัคคี หน่วยงานของรัฐ เอกชน ให้การสนับสนุนคอยเป็นพี่เลี้ยงและผลประโยชน์จะต้องตกเป็นของส่วนใหญ่

สำหรับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรคในการร่วมกันทำกิจกรรมในชุมชนคือ

- 1) พื้นที่ภูมิประเทศเป็นป่าเขา
- 2) ฐานะความเป็นอยู่ส่วนใหญ่ยากจน มีกิจกรรมในสังคมน้อย
- 3) การพัฒนาไม่ทั่วถึง บางแห่งยังขาดสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐานจำเป็น
- 4) เกิดภัยธรรมชาติบ่อยๆ เช่น ไฟป่า ภัยหนาว อุทกภัย ดินโคลนถล่ม
- 5) การรวมกลุ่มของประชาชนยังไม่เข้มแข็ง ส่วนร่วมมีน้อย

แนวทางที่จะสามารถนำมาปรับปรุง แก้ไข ให้ชีวิตความเป็นอยู่ของชุมชนดีขึ้น สามารถพึ่งพาอาศัยหรือช่วยเหลือตนเองได้ มีดังนี้

1) การพัฒนาโครงสร้างสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐานจำเป็นให้เพียงพอ ครอบคลุมทั่วถึง

2) ส่งเสริมให้ประชาชนมีรายได้เพิ่มขึ้น โดยไม่ต้องออกไปทำงานต่างถิ่น

3) สร้างความเข้าใจ ความรู้ เกี่ยวกับกระบวนการมีส่วนร่วมในการพัฒนาตนเอง และชุมชนตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง

4) หน่วยงานของรัฐจะต้องบริการสาธารณะที่จำเป็นให้กับประชาชนอย่างทั่วถึงเสมอภาค โดยเฉพาะผู้ด้อยโอกาสในสังคม

5. นายสิทธิลักษณ์ ไส่สอง ประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลเวียงเหนือ อำเภอป่าเย็บ จังหวัดแม่ฮ่องสอน ได้แสดงความคิดเห็นว่า การปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ของรัฐที่เข้าไปปฏิบัติงานได้นาน นโยบายของรัฐไปดำเนินในกิจกรรมส่วนใหญ่จะประสานผ่านผู้ใหญ่บ้าน ก่อนถึงประชาชน กิจกรรมที่ดำเนินการส่วนหนึ่งสามารถแก้ปัญหาได้ระดับหนึ่งเท่านั้น ยังต้องการให้ภาครัฐมาดูแลอยู่ ส่วนภาครัฐมักจะให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการแก้ไขด้วยตนเองมากขึ้น ระหว่างเจ้าหน้าที่ของรัฐที่เข้าไปดำเนินการ กับ ผู้นำชุมชน และประชาชน ทั้ง 3 ฝ่ายยังไม่เข้าใจการปฏิบัติงานร่วมกัน เช่น เจ้าหน้าที่ของรัฐ ยึดกฎ ระเบียบ ส่วนประชาชนและผู้นำชุมชนต้องการแก้ปัญหาโดยเร็วทันใจ เป็นต้น และการดำเนินกิจกรรมระหว่างท้องถิ่นกับเจ้าหน้าที่ของรัฐและชุมชน ทั้ง 3 ฝ่าย เช่นเดียวกันยังมีปัญหาความไม่เข้าใจกันของ กฎ ระเบียบ โครงการต่างๆ ที่ดำเนินงานในชุมชนโดยรัฐ และของชุมชนเดิมมีข้อแตกต่างกัน คือชุมชนใช้วิธีการง่ายๆ แบบภูมิปัญญาชาวบ้าน เป็นแบบเล็กๆ แต่ของรัฐใหญ่กว่าต้องมีงบประมาณ เครื่องมือ โดยมีชุมชนเป็นแรงงานด้วย ในชุมชนมีการบริหารจัดการและการมีส่วนร่วมในกิจกรรมมากพอสมควร เช่น กลุ่มออมทรัพย์ กลุ่มรักษาทรัพยากรต่างๆ สำหรับการจัดองค์กร คณะทำงานของเจ้าหน้าที่ที่เข้าไปทำงานมีประสิทธิภาพพอสมควรแต่ไม่ค่อยต่อเนื่อง สามารถที่จะให้ความช่วยเหลือชุมชนได้ ด้วยการเข้าร่วมกิจกรรมสม่ำเสมอ และร่วมผลักดันโครงการพัฒนาให้ผ่านสภาท้องถิ่น

ปัจจัย ที่ทำให้การดำเนินกิจกรรมโครงการในชุมชนประสบผลสำเร็จหรือล้มเหลวมีความคิดเห็นเห็นว่า

1) โครงการที่ดำเนินการจะต้องสอดคล้องกับปัญหาความต้องการของชุมชน

2) การได้รับการสนับสนุนจากทุกภาคส่วน

3) งบประมาณ

ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรคในการร่วมกันทำกิจกรรมในชุมชน ทั้งด้าน เศรษฐกิจ สังคม และการเมืองคือ

- 1) พื้นที่จำกัด ห่างไกล
- 2) ขาดสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐาน
- 3) ภัยธรรมชาติ
- 4) ความยากจน

แนวทางที่จะสามารถนำมาปรับปรุง แก้ไข ให้ชีวิตความเป็นอยู่ของชุมชนดีขึ้น สามารถพึ่งพาอาศัยหรือช่วยเหลือตนเองได้ ด้วยการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานให้ทั่วถึง สร้างงาน สร้างรายได้ ลดรายจ่าย ทุกภาคส่วนร่วมมือกันแบบบูรณาการ

6. นางสาว ผาณิต คำหอม ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลเวียงเหนือ อำเภอปาย จังหวัดแม่ฮ่องสอน ได้ให้สัมภาษณ์ว่า เจ้าหน้าที่ของรัฐที่เข้าไปปฏิบัติงาน ได้นำนโยบายของรัฐไปดำเนินในกิจกรรมนั้นมีขั้นตอนแบบราชการ มีระเบียบวิธีที่ชัดเจน ทำให้ในกระบวนการจะต้องใช้ระยะเวลาในการดำเนินการให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ตามฝ่ายบริหารกำหนด ในแง่ของชุมชนอาจจะมองว่าไม่ทันการ บางครั้งไม่ตรงตามความต้องการของชุมชน ระหว่างเจ้าหน้าที่ของรัฐที่เข้าไปดำเนินการ กับ ผู้นำชุมชน และประชาชน ควรมีความสัมพันธ์อันดีต่อกันเป็นเงื่อนไขสำคัญอันหนึ่ง อีกอันหนึ่ง คือการทำให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาหรือดำเนินกิจกรรมร่วมกับทางราชการให้มากขึ้น ส่วนการดำเนินกิจกรรมระหว่างท้องถิ่นกับเจ้าหน้าที่ของรัฐและชุมชน ทั้ง 3 ฝ่ายควรเป็นแบบบูรณาการร่วมกันโดยเจ้าหน้าที่ของรัฐเน้นความโปร่งใส กระตุ้นการมีส่วนร่วมของชุมชน ท้องถิ่นคอยประสานงาน ผลักดันงบประมาณให้ โครงการต่างๆ ที่ดำเนินงานในชุมชนโดยรัฐ และของชุมชนเดิมนั้นมีข้อแตกต่างกันคือ โครงการของภาครัฐส่วนใหญ่จะใช้งบประมาณลงไปเพื่อให้ได้รับผลประโยชน์ร่วมกัน แต่ของชุมชนมักได้รับเฉพาะกลุ่มชุมชนนั้นๆ กรอบเล็กๆ ในชุมชนมีการบริหารจัดการและการมีส่วนร่วมในกิจกรรมมากพอสมควร ในชุมชนเวียงเหนือ ส่วนใหญ่มีความเข้มแข็ง มีกลุ่มกิจกรรมมากมายร่วมกัน ทั้งโดยฝ่ายรัฐและของชุมชนดำเนินการกันเอง สามารถบริหารจัดการด้วยตนเองระดับหนึ่งแต่ทั้งนี้รัฐต้องคอยเป็นพี่เลี้ยงคอยให้คำแนะนำให้ด้วย ส่วนมุมมองเรื่องการจัดองค์กร คณะทำงานของเจ้าหน้าที่ที่เข้าไปทำงานมีประสิทธิภาพ ในระดับหนึ่ง แต่มีข้อจำกัดหลายๆด้านที่เจ้าหน้าที่ไม่สามารถเข้าไปจัดการได้ทั้งหมดต้องอาศัยคนในพื้นที่ชุมชนเองร่วมแก้ไขไม่หวังพึ่งองค์กรของรัฐอย่างเดียว การให้ความช่วยเหลือชุมชน กระทำได้ คือให้ความรู้ แนะนำ เรื่องที่เกี่ยวข้องให้ทราบอย่างต่อเนื่อง ให้ความช่วยเหลือ ดำเนินการ ตามอำนาจหน้าที่ ภายได้กรอบแผนงานและงบประมาณ และการประสานงานกับภาครัฐ องค์กรเอกชน ให้เข้ามาช่วยเหลือในการพัฒนาในด้านต่างๆ

ปัจจัยที่ทำให้การดำเนินกิจกรรมโครงการ ในชุมชนประสบผลสำเร็จหรือล้มเหลวมี ความคิดเห็นว่า

- 1) นโยบายของผู้บริหารส่วนท้องถิ่น
- 2) ความสอดคล้องกับความต้องการของชุมชน
- 3) การได้รับการสนับสนุนจากผู้นำและประชาชน
- 4) งบประมาณที่เพียงพอ
- 5) มีผู้รับผิดชอบในการดำเนินงานชัดเจน

ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรคในการร่วมกันทำกิจกรรมในชุมชน ทั้งด้าน เศรษฐกิจ สังคม และการเมืองคือ

- 1) ข้อจำกัดของสภาพพื้นที่เป็นป่าเขา แต่ละชุมชนอยู่ไกลกันมาก การติดต่อสื่อสารไม่สะดวก
- 2) สภาพเศรษฐกิจที่บีบคั้น ทำให้คนในหมู่บ้านมุ่งแสวงหารายได้ให้แก่ครอบครัว ทำให้การมีส่วนร่วมน้อย
- 3) การสร้างความเข้าใจระหว่างเจ้าหน้าที่ของรัฐกับคนในชุมชนยังมีช่องว่างมาก
- 4) ภัยธรรมชาติต่างๆ

แนวทางที่จะสามารถนำมาปรับปรุง แก้ไข ให้ชีวิตความเป็นอยู่ของชุมชนดีขึ้น สามารถพึ่งพาอาศัยหรือช่วยเหลือตนเองได้ ให้แนวทางคือ

- 1) ชุมชนต้องเข้มแข็งมีการรวมกลุ่มทำกิจกรรมเพื่อปรับปรุงสภาพความเป็นอยู่ของชุมชนอย่างสม่ำเสมอ
- 2) ประสานกับหน่วยงานของรัฐ ให้ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาความต้องการของชุมชน เพื่อการให้ความช่วยเหลือได้ตรงจุด

3) เข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมพัฒนาต่างๆของรัฐอย่างสม่ำเสมอ โดยเฉพาะในกิจกรรมที่มีการสนับสนุนงบประมาณให้กับหมู่บ้านหรือชุมชนจัดการกันเอง ซึ่งจะต้องมีกระบวนการสร้างการเรียนรู้ร่วมกันของคนในชุมชน ในการบริหารจัดการทรัพยากรที่มีค่าของชุมชนให้เกิดประโยชน์หรือสร้างความก้าวหน้า ความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นแก่คนในชุมชนให้มากที่สุด

7. นายเชิดชัย บัญชาโต ประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลเวียงใต้ ที่อยู่ 136 หมู่ 8 ตำบลเวียงใต้ อำเภอปาย จังหวัดแม่ฮ่องสอน ให้สัมภาษณ์ว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐที่เข้าไปปฏิบัติงานได้นำนโยบายของรัฐไปดำเนินในกิจกรรมกับชุมชนและประชาชนเป็นการให้ความรู้กับประชาชน บางหน่วยให้คำแนะนำเกี่ยวกับการประกอบอาชีพด้วย การดำเนินกิจกรรมระหว่างท้องถิ่นกับเจ้าหน้าที่ของรัฐและชุมชนทั้ง 3 ฝ่าย ต้องมีการประสานงานอย่างต่อเนื่อง โครงการ

ต่างๆ ที่ดำเนินงานในชุมชนโดยรัฐ และของชุมชนเดิมมีข้อแตกต่างกัน เพราะว่าภาครัฐมีขั้นตอนมาก ชุมชนมีการตัดสินใจแน่นอนกว่าจากการผ่านการลงมติ ชุมชนมีส่วนร่วมดี การจัดองค์กร คณะทำงานของเจ้าหน้าที่ที่ไปทำงานมีประสิทธิภาพดี ในปัจจุบันนี้ท้องถิ่นมีบทบาทในการช่วยเหลือชุมชนมากขึ้น ปัจจัยที่ทำให้ชุมชนเกิดความล้มเหลวคือ การคอร์รัปชัน

ปัญหา อุปสรรคในการร่วมกันทำกิจกรรมในชุมชนคือ ผู้นำชุมชนยังขาดความรู้ความสามารถ แนวทางที่จะสามารถนำมาปรับปรุงแก้ไข ให้ชีวิตความเป็นอยู่ของชุมชนดีขึ้น สามารถพึ่งพาอาศัยหรือช่วยเหลือตนเองได้ ก็ต้องชี้แนะแนวทางการประกอบอาชีพให้ชุมชนก่อน

8. นายสุภักดิ์ ปิ่นแก้ว นายกองค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งยาว อำเภอปลาย แม่ฮ่องสอน ให้สัมภาษณ์ว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐที่เข้าไปปฏิบัติงานได้นำนโยบายของรัฐไปดำเนินในกิจกรรม ไม่ครบถ้วน จึงทำให้นโยบายบางอย่างไม่ประสบผลสำเร็จ ความคิดเห็นในเรื่องการทำงาน ระหว่างเจ้าหน้าที่ของรัฐที่เข้าไปดำเนินการ กับชุมชนและประชาชนนั้นเห็นว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐต้องเข้าไปทำความเข้าใจกับผู้นำชุมชนและประชาชนอย่างสม่ำเสมอ การดำเนินกิจกรรมระหว่างท้องถิ่นกับเจ้าหน้าที่ของรัฐและชุมชน ทั้ง 3 ฝ่าย ต้องมีการประสานงานกันอย่างสม่ำเสมออยู่ตลอดเวลาเพื่อจะทำให้กิจกรรมดำเนินการไปอย่างดีและมีประสิทธิภาพ โครงการต่างๆ ที่ดำเนินงานในชุมชนโดยรัฐ และของชุมชนเดิม มีข้อแตกต่างกันในเรื่อง งบประมาณการดำเนินงาน ในชุมชนมีการบริหารจัดการและการมีส่วนร่วมในกิจกรรมมากพอสมควร การจัดองค์กร คณะทำงานของเจ้าหน้าที่ที่ไปทำงาน นั้นไม่ค่อยมีประสิทธิภาพ แต่อยู่ในระดับพอใช้ สามารถที่จะให้ความช่วยเหลือชุมชนได้ด้วยการเป็นผู้นำที่ดีช่วยเหลือประชาชนเมื่อมีความเดือดร้อน และจัดหางบประมาณมาพัฒนาท้องถิ่น ปัจจัยที่ทำให้การดำเนินกิจกรรมโครงการในชุมชนประสบผลสำเร็จหรือล้มเหลวเห็นว่า

- 1) ประชาชนให้ความร่วมมือมีความสามัคคี
- 2) ผู้นำชุมชนเป็นผู้นำที่ดี
- 3) เจ้าหน้าที่ของรัฐเป็นผู้แนะนำ สนับสนุนโครงการ
- 4) งบประมาณในการดำเนินงานต่างๆ

ปัญหา อุปสรรคในการร่วมกันทำกิจกรรมในชุมชนคือ

- 1) ด้านงบประมาณ
- 2) ประชาชนไม่ให้ความร่วมมือ
- 3) ผู้นำชุมชนไม่เป็นผู้ที่ดี ไม่ช่วยเหลือชุมชน
- 4) เจ้าหน้าที่ของรัฐไม่ปฏิบัติตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายอย่างจริงจัง

แนวทางที่จะสามารถนำมาปรับปรุง แก้ไข ให้ชีวิตความเป็นอยู่ของชุมชนดีขึ้น สามารถพึ่งพาอาศัยหรือช่วยเหลือตนเองได้ จะต้อง

- 1) อยู่อย่างพอเพียงตามเศรษฐกิจพอเพียง
- 2) ได้รับความช่วยเหลือจากรัฐบาล
- 3) ประหยัดเก็บออมเงิน

9. นาย เกษม อุปตา ตำแหน่ง ประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลแม่ตาดัง อำเภอปาย จังหวัดแม่ฮ่องสอน ได้ให้สัมภาษณ์ว่าเจ้าหน้าที่เข้าไปปฏิบัติงานได้นำนโยบายของรัฐไปดำเนินการ อยู่ทั้งงบประมาณที่มีขั้นตอนที่ถูกต้องมีการประชุมทุกระดับ โครงการภาครัฐในปัจจุบันได้เปิดให้ชาวบ้านมีส่วนร่วมดีมาก ความสัมพันธ์ การประสานงานระหว่างภาครัฐกับผู้นำชุมชนถือว่าเป็นไปในแนวทางที่ถูกต้อง สามารถทำร่วมกันได้ดี แต่จะต้องฟังเสียงประชาชนด้วย การดำเนินการระหว่างท้องถิ่นกับเจ้าหน้าที่ของรัฐและชุมชนทั้ง 3 ฝ่าย สามารถร่วมกันได้ดี มีการบูรณาการร่วมกัน ทุกอย่างยึดหลักประชาคมเป็นแนวทางการทำงาน โครงการต่างๆ การดำเนินงานในชุมชนโดยรัฐและชุมชน หากชุมชนดำเนินการเองจะเกิดประโยชน์ และข้อดีมากกว่าภาครัฐทำ เพราะผลที่ได้ เกิดกับชุมชนเอง ในชุมชนมีการบริหารจัดการและการมีส่วนร่วมในด้านกิจกรรมค่อนข้างดี เป็นสิ่งที่ต้องดำเนินการต่อไป การให้ความช่วยเหลือ ได้ด้วยการ ผลักดันงบประมาณลงสู่ชุมชนให้มากที่สุด ปัจจัย ที่ทำให้การดำเนินกิจกรรมโครงการชุมชนประสบผลสำเร็จหรือล้มเหลว คือการร่วมมือยึดถือหลักความถูกต้อง และใช้การประชาคมเป็นหลัก

ปัญหา อุปสรรค ในการร่วมกันทำกิจกรรมในชุมชน ด้านเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง คือการขาดความพร้อม ความเสียดุล ขาดจิตสำนึก

แนวทาง ที่จะสามารถนำมาปรับปรุง แก้ไข ในชีวิตความเป็นอยู่ของชุมชนให้ดีขึ้น สามารถพึ่งพาอาศัยหรือช่วยเหลือตนเองได้คือ

- 1) ภาครัฐต้องมีจุดยืนในการกำหนดนโยบายหลัก
- 2) กำหนดระบบคุ้มครองผู้บริโภคไม่ให้เกิดความเดือดร้อน

10. นายบุญธรรม มุลน้อย สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลแม่ฮี้ อำเภอปาย

จังหวัดแม่ฮ่องสอน ได้แสดงความ เห็นว่านโยบายของรัฐที่เจ้าหน้าที่ของรัฐได้นำไปดำเนินการ นั้นไม่สามารถนำไปใช้ในการแก้ปัญหาของประชากรและชุมชนได้ ไม่สามารถพัฒนาชุมชนได้ ขั้นตอนต่างๆ มีความยุ่งยาก ซับซ้อน ทำให้ผลการดำเนินงานของรัฐยังไม่บรรลุวัตถุประสงค์การทำงาน ระหว่างเจ้าหน้าที่ของรัฐที่เข้าไปดำเนินการ กับ ผู้นำชุมชน และประชาชนนั้น เจ้าหน้าที่สามารถดำเนินการได้ตามเป้าหมาย ผู้นำชุมชนและ ประชาชนให้ความร่วมมือดีมากขึ้น แต่ก็มี

ข้อจำกัดบางเรื่อง เช่นนักท่องเที่ยวนักท่องเที่ยวที่มีมาก พร้อมกับปัญหาขยะมากขึ้น ปัญหายาเสพติด ยังไม่มีนโยบาย วิธีการต่างๆ ที่ถูกต้องมาแก้ไขเลย การดำเนินกิจกรรมระหว่างส่วนท้องถิ่นกับเจ้าหน้าที่ของรัฐและชุมชน ทั้ง 3 ฝ่ายนั้นเจ้าหน้าที่ของรัฐ ต้องคอยเชื่อมประสานงานกับท้องถิ่น สนับสนุนร่วมมือกันทั้ง 3 ฝ่าย ข้อแตกต่างของโครงการต่างๆ ที่ดำเนินงานในชุมชนโดยรัฐ และของชุมชนเดิมคือ ลักษณะที่ใช้งบประมาณมากน้อยต่างกัน

ปัญหา อุปสรรคในการร่วมกันทำกิจกรรมในชุมชนคือ ปัญหาเศรษฐกิจราคาผลผลิตตกต่ำโดยเฉพาะราคากระเทียม ทำให้ชุมชนส่วนใหญ่มีหนี้สินมากขึ้น

แนวทาง ที่จะสามารถนำมาปรับปรุง แก้ไข ให้ชีวิตความเป็นอยู่ของชุมชนดีขึ้น สามารถพึ่งพาอาศัยหรือช่วยเหลือตนเองได้คือ ภาครัฐต้องนำโครงการที่ดี มีประโยชน์กับชุมชนมาช่วยเหลือชุมชน โดยเฉพาะการนำเอาเศรษฐกิจแบบพอเพียงมาอธิบายให้เข้าใจและนำไปสู่การปฏิบัติได้จริง

11. นาย คำนธ การคำ รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งยาว อำเภอปาย จังหวัดแม่ฮ่องสอน ได้แสดงความคิดเห็นว่า เจ้าหน้าที่ของรัฐที่เข้าไปปฏิบัติงานได้นำนโยบายของรัฐไปดำเนินในกิจกรรมเมื่อ พ.ศ.2549 ครบถ้วนมีขั้นตอนที่ดี ปัจจุบันไม่ดี ไม่ได้รับการแก้ไข ไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ ระหว่างเจ้าหน้าที่ของรัฐที่เข้าไปดำเนินการ กับ ผู้นำชุมชน และประชาชนนั้น ถ้าหากประชาชนไม่ต้องการ ไม่ให้ความร่วมมือแล้วก็ไม่สำเร็จ ต้องมองความสำคัญของชุมชนและประชาชนเป็นหลัก การดำเนินกิจกรรมระหว่างท้องถิ่นกับเจ้าหน้าที่ของรัฐและชุมชน ทั้ง 3 ฝ่ายเป็นไปในทางที่ดี ในชุมชนมีการบริหารจัดการและการมีส่วนร่วมในกิจกรรมดี มีการพัฒนาร่วมมือกัน ร่วมคิด ร่วมแก้ปัญหา การจัดองค์กรคณะทำงานของเจ้าหน้าที่ที่เข้าไปทำงานมีประสิทธิภาพ พอสมควร การทำงานของส่วนท้องถิ่น ต้องการให้มีการสนับสนุนโครงการสร้างฝายกักเก็บน้ำขนาดใหญ่ที่ชุมชนเพื่อรองรับระบบการขาดแคลนน้ำในอนาคต

ปัญหา อุปสรรคในการร่วมกันทำกิจกรรมในชุมชน ด้านเศรษฐกิจราคาผลผลิตตกต่ำเรื่องแหล่งกักเก็บน้ำทำการเกษตร ปัญหาเรื่องที่ทำกินไม่มีเอกสารสิทธิ์ ด้านสังคม โครงการบางอย่างไปกระทบกับความเป็นอยู่ของชุมชน และด้านการเมืองไม่อยากจะให้มีการทำรัฐประหาร

แนวทางที่จะสามารถนำมาปรับปรุง แก้ไข ให้ชีวิตความเป็นอยู่ของชุมชนดีขึ้น สามารถพึ่งพาอาศัยหรือช่วยเหลือตนเองได้ คือแก้ปัญหาเรื่องแหล่งน้ำทำการเกษตร การจัดหาที่ทำกินให้ การออกเอกสารสิทธิ์ป้องกันการบุกรุกป่าสงวน

12. นาย ประเวศ บุญมาคำ สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลแม่มาเดิง อำเภอปาย จังหวัดแม่ฮ่องสอน ได้ให้สัมภาษณ์ว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐที่เข้าไปปฏิบัติงาน ได้นำนโยบายของรัฐไปดำเนินในกิจกรรมครบถ้วน มีขั้นตอน โดยมีการเข้าไปทำประชาคมในหมู่บ้าน ประสพผลสำเร็จ

หลายโครงการ ชุมชนมีความเป็นอยู่ดีขึ้นกว่าเดิมมาก เจ้าหน้าที่ของรัฐที่เข้าไปดำเนินการ กับ ผู้นำชุมชน และประชาชน มีความสัมพันธ์ที่ดีมากขึ้น มีการพูดคุยกันมากขึ้น รับฟังความคิดเห็น ประชาชนมากขึ้น โครงการต่างๆ ที่ดำเนินงานในชุมชนโดยรัฐ และของชุมชนเดิมมีข้อแตกต่างกันบางอย่างคือของชุมชนอยู่การร่วมมือร่วมใจกัน แต่ของรัฐอยู่ที่งบประมาณ ในชุมชนมีการบริหารจัดการและการมีส่วนร่วมในกิจกรรมมาก การจัดองค์กรคณะทำงานของเจ้าหน้าที่ที่เข้าไปทำงานมีประสิทธิภาพ แต่ต้องได้รับความยินยอมร่วมใจจากชุมชนด้วย ปัจจัยที่ทำให้การดำเนินกิจกรรมโครงการในชุมชนประสบผลสำเร็จหรือล้มเหลวคือการรวมกลุ่มเป็นคณะทำงานในชุมชน ยังไม่มีเวลา ต้องหารายได้เลี้ยงชีพอยู่

ปัญหา อุปสรรค ในการร่วมกันทำกิจกรรมในชุมชน ด้านเศรษฐกิจ ราคาผลผลิตตกต่ำ ด้านสังคม การขาดความต่อเนื่องของโครงการ และด้านการเมือง ชุมชนยังไม่เข้าใจการเมือง

แนวทาง ที่จะสามารถนำมาปรับปรุง แก้ไข ให้ชีวิตความเป็นอยู่ของชุมชนดีขึ้น สามารถพึ่งพาอาศัยหรือช่วยเหลือตนเองได้คือการยึดตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง

13. นางอนงค์ คำนุ สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลเวียงเหนือ หมู่ที่ 2 ตำบลเวียงเหนือ อำเภอป่า จังหัดแม่ฮ่องสอน ได้ให้สัมภาษณ์ ถึงการที่เจ้าหน้าที่ของรัฐ ที่เข้าไปปฏิบัติงานได้นำนโยบายของรัฐไปดำเนินในกิจกรรมต่างๆ เพื่อให้เกิดความมั่นคงเข้มแข็งในอำเภอป่า จังหัดแม่ฮ่องสอนว่า ไม่ครบถ้วน โครงการต่าง ๆ ที่จะทำให้ยังไม่ตรงกับความต้องการของชุมชน บางโครงการนโยบายกว้างเกินไปชาวบ้านไม่เข้าใจ เจ้าหน้าที่ของรัฐที่เข้าไปดำเนินการ กับ ผู้นำชุมชน และประชาชน บางครั้งไม่ค่อยตรงกัน ยังมีความขัดแย้งกัน การดำเนินกิจกรรมระหว่างท้องถิ่นกับเจ้าหน้าที่ของรัฐและชุมชน ทั้ง 3 ฝ่ายควรเป็น การร่วมมือกัน ใช้ความคิดเห็น ส่วนรวม ประสานงานกันมากกว่านี้โครงการต่างๆ ที่ดำเนินงานในชุมชนโดยรัฐ และของชุมชนเดิมมีข้อแตกต่างกัน บางโครงการของรัฐกว้างเกินไปชุมชนไม่เข้าใจ ของชุมชนทำเฉพาะพื้นที่เข้าใจง่าย ในชุมชนการบริหารจัดการและการมีส่วนร่วมในกิจกรรมมีน้อย คณะทำงานของเจ้าหน้าที่ที่เข้าไปทำงานไม่มีประสิทธิภาพ ปัจจัยที่ทำให้การดำเนินกิจกรรมโครงการในชุมชนประสบผลสำเร็จหรือล้มเหลวคืองบประมาณ และความไม่ร่วมมือกันในชุมชน

ปัญหา อุปสรรคในการร่วมกันทำกิจกรรมในชุมชนคือ ความไม่สามัคคีกัน ไม่มีความร่วมมือกัน ต่างฝ่ายต่างทำ เรื่องงบประมาณมีไม่เพียงพอ ราคาผลผลิต และเรื่องการแพร่ระบาดของยาเสพติด

แนวทาง ที่จะสามารถนำมาปรับปรุง แก้ไข ให้ชีวิตความเป็นอยู่ของชุมชนดีขึ้น สามารถพึ่งพาอาศัยหรือช่วยเหลือตนเองได้ คือ ความสามัคคี ความร่วมมือกัน การมีส่วนร่วม และการให้ความรู้ ข่าวสาร แก่ชุมชนให้มากที่สุดทางสื่อ

14. นายเฉลียว ปาละ สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลเวียงเหนือ หมู่ที่ 3 ตำบลเวียงเหนือ อำเภอปาย จังหวัดแม่ฮ่องสอน ได้ให้สัมภาษณ์ว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐที่เข้าไปปฏิบัติงานได้นำนโยบายของรัฐไปดำเนินในกิจกรรม ในการบริหารงานในชุมชนอำเภอปาย แม่ฮ่องสอน ไม่ครบถ้วน กว้างเกินไป เจ้าหน้าที่ของรัฐที่เข้าไปดำเนินการ กับ ผู้นำชุมชน และประชาชน ไม่ประสานงานกัน บางครั้งเจ้าหน้าที่เข้ากันได้กับผู้นำชุมชน แต่เข้ากับประชาชนไม่ได้ บางครั้งประชาชนไม่ยอมรับในตัวผู้นำ การดำเนินกิจกรรมระหว่างท้องถิ่นเองกับเจ้าหน้าที่ของรัฐและชุมชน ก็เช่นเดียวกัน การมีส่วนร่วม กิจกรรมในชุมชนมีน้อย แต่คณะทำงานของเจ้าหน้าที่ที่เข้าไปทำงานมีประสิทธิภาพ พอสมควร ปัจจัยที่ทำให้การดำเนินกิจกรรมโครงการในชุมชนประสบผลสำเร็จหรือล้มเหลวคือความร่วมมือกันภายในชุมชน และการได้รับการสนับสนุนการให้ความรู้จากภาครัฐ และเอกชน

ปัญหา อุปสรรคในการร่วมกันทำกิจกรรมในชุมชน ด้านเศรษฐกิจ คือปัญหาราคาพืชผลตกต่ำ โดยเฉพาะราคากระเทียม ด้านสังคม มีความแตกแยกทางความคิดเห็น การแย่งที่ทำกิน ประเพณีเริ่มเสื่อมไป ปัญหาเสพติดที่เพิ่มมากขึ้นและด้านการเมือง เกิดการแย่งชิงฐานเสียงการลงคะแนนเลือกตั้ง ความไม่เข้าใจการเมือง ไม่มีความรู้ทางการเมือง

แนวทาง ที่จะสามารถนำมาปรับปรุง แก้ไข ให้ชีวิตความเป็นอยู่ของชุมชนดีขึ้น สามารถพึ่งพาอาศัยหรือช่วยเหลือตนเองได้ คือ การยึดแนวทางตามพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ เรื่องเศรษฐกิจพอเพียง และความร่วมมือ รักใคร่ สามัคคีกัน

15. นาย บุญอินทร์ มงคล สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลเวียงเหนือ หมู่ที่ 5 ตำบลเวียงเหนือ อำเภอปาย จังหวัดแม่ฮ่องสอน ได้ให้สัมภาษณ์ว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐที่เข้าไปปฏิบัติงานได้นำนโยบายของรัฐไปดำเนินในกิจกรรม ในการบริหารงานในชุมชนอำเภอปาย แม่ฮ่องสอนนั้น ไม่ชัดเจน ไม่ครบถ้วน ให้ประโยชน์เฉพาะบางพื้นที่ บางพื้นที่ขาดการเหลียวแลอยู่ งบประมาณไม่ทั่วถึง แต่ก็ได้รับผล ดีกว่าเดิม เจ้าหน้าที่ของรัฐที่เข้าไปดำเนินการ กับ ผู้นำชุมชน และประชาชน มีความร่วมมือกันดีเป็นบางเรื่อง ส่วนมากเจ้าหน้าที่จะคอยแนะนำให้ประชาชน ส่วนของท้องถิ่นกับผู้นำชุมชนและ ประชาชนนั้น ทั้ง 3 ฝ่าย นั้นความสัมพันธ์เป็นไปด้วยดีเพราะเป็นคนในพื้นที่ และความเป็น ญาติมิตรกันอยู่เป็นส่วนใหญ่ ในชุมชนการมีส่วนร่วมในกิจกรรมดี คณะทำงานของเจ้าหน้าที่ที่เข้าไปทำงานมีประสิทธิภาพดีพอสมควร ปัจจัยที่ทำให้การดำเนินกิจกรรมโครงการในชุมชนประสบผลสำเร็จหรือล้มเหลวคือเรื่องงบประมาณมีไม่เพียงพอ

ปัญหา อุปสรรคในการร่วมกันทำกิจกรรมในชุมชน ปัญหาการขาดการเรียนรู้ ปัญหา ราคาผลผลิตของชุมชนตกต่ำ ขาดรายได้ ขาดปัจจัยพื้นฐาน ไม่มีความรู้เรื่องการเมือง

แนวทางที่จะสามารถนำมาปรับปรุง แก้ไข ให้ชีวิตความเป็นอยู่ของชุมชนดีขึ้น สามารถพึ่งพาอาศัยหรือช่วยเหลือตนเองได้ คือยึดเศรษฐกิจพอเพียงและการประหยัด

16. นาย เสี่ยม มุลน้อย สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งยาวบ้านเลขที่ 19 หมู่ที่ 5 ตำบลทุ่งยาว อำเภอปาย จังหวัดแม่ฮ่องสอน ให้สัมภาษณ์ว่า ไม่มีเจ้าหน้าที่ของรัฐนำโครงการมาชุมชนโดยตรงมีทางอ้อม ไม่ครบถ้วน ความคิดเห็นระหว่างเจ้าหน้าที่ของรัฐที่เข้าไปดำเนินการ กับ ผู้นำชุมชน และประชาชน ไม่เข้าใจกัน มาดำเนินการแล้ว ไม่ติดตามผลงาน ขาดความจริงจัง หน่วยงานท้องถิ่น กับชุมชนมีการประสานงานมีน้อยมาก การดำเนินกิจกรรมระหว่างท้องถิ่น กับ เจ้าหน้าที่ของรัฐและชุมชน ทั้ง 3 ฝ่าย ควรเข้าคลุกคลีกับชุมชน โดยไปอาศัย ไปอยู่ในชุมชนนั้นๆ จริงๆ โครงการต่างๆ ที่ดำเนินงานในชุมชนโดยรัฐ และของชุมชนเดิมมีข้อแตกต่างกันในเรื่องความชัดเจน ไม่เป็นไปตามนโยบาย ในชุมชนมีการบริหารจัดการและการมีส่วนร่วมในกิจกรรม ต้องมีความพร้อมของคน คือต้องมีความรู้ความสามารถต้องมีความเสียสละและความซื่อสัตย์สุจริต การจัดองค์กร คณะทำงานของเจ้าหน้าที่ที่เข้าไปทำงาน ยังไม่เหมาะกับชุมชน ผู้บริหารขาดจิตสำนึกต่อชุมชน ปัจจัยที่ทำให้การดำเนินกิจกรรมโครงการในชุมชนประสบผลสำเร็จหรือล้มเหลวคือการร่วมกันดำเนินกิจกรรมเมื่อมีโครงการทุกครั้ง จัดตั้งคณะกรรมการให้มีส่วนร่วม กับชุมชน

ปัญหา อุปสรรคในการร่วมกันทำกิจกรรมในชุมชนมีปัญหายาเสพติด การเปลี่ยนแปลงประเพณีวัฒนธรรม

แนวทางที่จะสามารถนำมาปรับปรุง แก้ไข ให้ชีวิตความเป็นอยู่ของชุมชนดีขึ้น สามารถพึ่งพาอาศัยหรือช่วยเหลือตนเองได้ คือยอมรับสิทธิของผู้อื่น ให้ความเสมอภาคของคนทั่วไป ไม่แบ่งชนชั้น ให้ความรู้กับชุมชนให้มากขึ้น เจ้าหน้าที่จะต้องอยู่เคียงคู่กับชุมชนโดยตลอด ไม่ปล่อยให้ชุมชนเดินทางไปฝ่ายเดียว ไม่มีเจ้าหน้าที่รัฐเข้าร่วมแก้ปัญหาด้วย

17. นาย บรรจง คำน้อย สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งยาว เลขที่ 2 หมู่ที่ 5 ตำบล ทุ่งยาว อำเภอปาย จังหวัดแม่ฮ่องสอน ให้สัมภาษณ์ว่า เจ้าหน้าที่ของรัฐที่เข้าไปปฏิบัติงานได้นำนโยบายของรัฐ ไปดำเนินในกิจกรรมยังไม่ครบถ้วน เห็นเข้าไปประสานงานแล้วก็กลับออกมาประชาชนยังไม่เข้าใจ ความคิดเห็น ความร่วมมือระหว่างเจ้าหน้าที่ของรัฐที่เข้าไปดำเนินการ กับ ผู้นำชุมชน และประชาชน สามารถเข้าถึงกันดี เกี่ยวกับการประสานงานของโครงการต่างๆหน่วยงานท้องถิ่น กับชุมชนอยู่ในเกณฑ์ดี การดำเนินกิจกรรมระหว่างท้องถิ่นกับ เจ้าหน้าที่ของรัฐและชุมชน ทั้ง 3 ฝ่ายควร ควรประสานงานอย่างต่อเนื่อง โครงการต่างๆ ที่ดำเนินงานในชุมชนโดยรัฐ และของชุมชนเดิมมีข้อแตกต่างกันคือข้อตกลงของผู้บริหาร ความเสียสละของคนในชุมชน ความร่วมมือเมื่อมีกิจกรรมภายในหมู่บ้านมีน้อย การไม่มีความรู้ ไม่มี

ประสบการณ์ ทำให้การพัฒนาไปได้ช้ามาก ในชุมชนมีการบริหารจัดการคือ ความรู้ความร่วมมือของลูกบ้าน รายได้กระจายไม่ทั่วถึง ใช้จ่ายเงินต้องให้เกิดประโยชน์สูงสุด การตรวจสอบกิจกรรมต่างๆกระทำได้ยาก เพราะบางกลุ่มมีผู้มีอิทธิพลร่วมงานจึงทำให้การดำเนินกิจกรรมบางครั้งไม่เป็นธรรมในสังคมของชุมชนนั้นๆ อยากให้ภาครัฐตรวจสอบก่อนการทำงานด้วยปัจจัยที่ทำให้การดำเนินกิจกรรมโครงการในชุมชนประสบผลสำเร็จหรือล้มเหลวคือมีความร่วมมือกันระหว่างผู้นำกับประชาชน

ปัญหา อุปสรรคในการร่วมกันทำกิจกรรมในชุมชนคือการมีส่วนร่วมของชุมชน

แนวทาง ที่จะสามารถนำมาปรับปรุง แก้ไข ให้ชีวิตความเป็นอยู่ของชุมชนดีขึ้น สามารถพึ่งพาอาศัยหรือช่วยเหลือตนเองได้บ้างคือ โครงการเกษตรอยู่ดีมีสุข โครงการ 30 บาทรักษาทุกโรคเป็นต้น ให้มีโครงการเรียนฟรี โครงการเพื่อสุขภาพรักษาฟรี

18. นาย สรศักดิ์ ศรีชัยวงศ์ สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งยาว บ้านเลขที่ 13/1 หมู่ที่ 4 ตำบล ทุ่งยาว อำเภอปาย จังหวัดแม่ฮ่องสอน ให้สัมภาษณ์ว่า เจ้าหน้าที่ของรัฐที่เข้าไปปฏิบัติงานได้นำนโยบายของรัฐไปดำเนินในกิจกรรมครบถ้วน มีขั้นตอน ดีแต่กว้างเกินไป ความคิดเห็นระหว่างเจ้าหน้าที่ของรัฐที่เข้าไปดำเนินการ กับ ผู้นำชุมชน และประชาชน หน่วยงานท้องถิ่น กับชุมชน มีความร่วมมือ ร่วมใจ เข้าใจกันดี เพราะถ้า มีความเข้าใจกัน เพราะจะทำให้ดำเนินกิจกรรมได้ง่ายยิ่งขึ้น โครงการต่างๆ ที่ดำเนินงานในชุมชนโดยรัฐ และของชุมชนเดิมมีข้อแตกต่างกัน ทั้งงบประมาณ ของรัฐงบประมาณมาก ของชุมชนใช้แรงงานชุมชนเอง ในชุมชนมีการบริหารจัดการและการมีส่วนร่วมในกิจกรรมมากในระดับหนึ่ง การจัดองค์กรคณะทำงานของเจ้าหน้าที่ที่เข้าไปทำงานมีประสิทธิภาพ ปัจจัย ที่ทำให้การดำเนินกิจกรรมโครงการในชุมชนประสบผลสำเร็จหรือล้มเหลวคือชุมชนให้ความร่วมมือดี เช่น การให้ความสะดวก การช่วยเหลือเจ้าหน้าที่

ปัญหา อุปสรรคในการร่วมกันทำกิจกรรมในชุมชนคือ ชุมชนไม่มีความมั่นคง และ ขาดความเชื่อถือในตัวผู้นำ

แนวทาง ที่จะสามารถนำมาปรับปรุง แก้ไข ให้ชีวิตความเป็นอยู่ของชุมชนดีขึ้น สามารถพึ่งพาอาศัยหรือช่วยเหลือตนเองได้คือต้องสามัคคี มีความร่วมมือ ต้องเข้าใจกัน ให้ทางภาครัฐช่วยเหลือแก้ไขปัญหาของผู้สูงอายุ ผู้พิการ ผู้ติดเชื้อ และ เด็กกำพร้า เพื่อให้มีความอยู่ดี

19. นายพลพิชัย บุญธรรม สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลแม่ฮี้ ที่อยู่ 50 หมู่ที่ 3 ตำบล แม่ฮี้ อำเภอปาย จังหวัดแม่ฮ่องสอน ให้สัมภาษณ์ว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐที่เข้าไปปฏิบัติงานได้นำนโยบายของรัฐไปดำเนินในกิจกรรมนั้นยังไม่ครบถ้วน ความคิดเห็นระหว่างเจ้าหน้าที่ของรัฐที่เข้าไปดำเนินการ กับ ผู้นำชุมชน และประชาชนนั้นเจ้าหน้าที่ของรัฐยังเข้าไม่ถึงชุมชนอย่าง

แท้จริง ส่วนการดำเนินกิจกรรมระหว่างท้องถิ่นกับเจ้าหน้าที่ของรัฐและชุมชน ทั้ง 3 ฝ่าย ต้องทำงานให้ตรงตามความต้องการของชุมชน โครงการต่างๆ ที่ดำเนินงานในชุมชนโดยรัฐ และของชุมชนเดิมมีข้อแตกต่างกัน คือการจัดตั้งกลุ่ม และ เงินทุน ในชุมชนมีการบริหารจัดการโดยจะต้องเพิ่มประสบการณ์ ความรู้ ให้ประชาชน ส่วนการจัดองค์กรคณะทำงานของเจ้าหน้าที่ที่เข้าไปทำงานจะให้มีประสิทธิภาพ ต้องมีการเอาใจใส่ดูแลอย่างแท้จริง ปัจจัย ที่ทำให้การดำเนินกิจกรรมโครงการในชุมชนประสบผลสำเร็จหรือล้มเหลว คือการจัดคณะกรรมการหมู่บ้านและจัดตั้งกลุ่มต่างๆ

ปัญหา อุปสรรคในการร่วมกันทำกิจกรรมในชุมชนคือ ความยากจน การขาดความรู้

แนวทางที่จะสามารถนำมาปรับปรุง แก้ไข ให้ชีวิตความเป็นอยู่ของชุมชนดีขึ้น สามารถพึ่งพาอาศัยหรือช่วยเหลือตนเองได้ คือการจัดตั้งชุมชนให้เข้มแข็ง ใช้แนวทางเศรษฐกิจพอเพียง

20. นางสาว วันทนา ชาวพ่อง ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลแม่नादेิง ตำบลแม่नादेิง อำเภอปาย จังหวัด แม่ฮ่องสอน ให้สัมภาษณ์ว่าขั้นตอนและวิธีการต่างๆในการดำเนินงานเสริมสร้างความมั่นคงเข้มแข็ง ให้ชุมชน อำเภอปาย เป็นไปอย่างไม่ต้อง การทำนโยบายไม่เข้าถึงปัญหาของชุมชนที่แท้จริง ทำเมื่อมีการสั่งการ ความคิดเห็นเกี่ยวกับนโยบายของรัฐ นโยบายของรัฐที่ออกมาบางอย่างยังไม่ครอบคลุมเข้าถึงปัญหาที่แท้จริงของชุมชน การดำเนินการกิจการในชุมชนต้องเป็นไปตามประชาคมให้ทราบถึงปัญหาของชุมชนแล้วนำมาหาทางแก้ไข เช่น โครงการอยู่ดีมีสุข ส่วนใหญ่จะมุ่งเป็นไปที่ การก่อสร้างปัจจัยพื้นฐานของชุมชนมากกว่าที่จะแก้ปัญหาอื่นๆ การดำเนินงานของชุมชนเองได้มีการสืบทอดมาอย่างไม่ต่อเนื่องเพราะจะประชุมประชาคมกันต่อเมื่อมีงบประมาณ องค์การชุมชนต้องชัดเจนเข้มแข็งในการกำหนดทิศทาง การดำเนินการของชุมชนเอง จึงจะบรรลุเป้าหมาย โครงการต่างๆ ที่ดำเนินงานในชุมชน ไม่เกิดจากความเข้าใจ ไม่ได้เกิดจากจิตใต้สำนึก ส่วนใหญ่กระทำเพราะมีผู้กำหนดให้ทำ การบริหารจัดการ การมีส่วนร่วมของประชาชนในชุมชน นั้นคนมีความรู้ กับคนที่มีความรู้มีโอกาสอยู่ในมือหวังแต่จะกอบโกยความไม่ทั่วถึงของเม็ดเงิน ส่วนใหญ่จะกระจุกอยู่ที่คนดำเนินการไม่ถึงประชาชน ประชาชนจึงขาดการมีส่วนร่วม การจัดตั้งองค์กร คณะทำงานยังไม่มี ความชัดเจน บางโครงการมีเจ้าหน้าที่จากทางกระทรวงเข้าร่วม แต่ไม่มีเจ้าภาพหรือคนดำเนินการที่ชัดเจน ผู้นำชุมชนกับผู้นำขององค์กรส่วนท้องถิ่น สามารถร่วมกิจกรรม ในชุมชน ได้ในส่วนหนึ่ง แต่การตรวจสอบต้องมีหน่วยงานภาครัฐ หรืออื่นๆเข้าร่วมในการตรวจสอบด้วย ปัจจัยที่เอื้อหรือไม่เอื้อต่อการดำเนินงานตามโครงการต่างๆ ในชุมชนคือ การมีส่วนร่วมของชุมชนที่ดี การบริหารจัดการที่ดี การทำประชาคมร่วมกัน

ปัญหา อุปสรรคในการเข้าไปดำเนินงานตามโครงการคือความชุมชนขาด การร่วมมือร่วมใจ ชุมชนขาดความรู้ ความเข้าใจในกิจกรรม การทำกิจกรรมต่างๆ ชุมชนมักคำนึงถึงเรื่องค่าตอบแทน

แนวทางที่จะสามารถนำมาปรับปรุง แก้ไข ให้ชีวิตความเป็นอยู่ของชุมชนให้ดีขึ้น สามารถพึ่งพาอาศัยหรือช่วยเหลือตนเองได้คือ การใช้แนวพระราชดำรัสของ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ มาใช้ในเรื่อง เศรษฐกิจพอเพียง เพราะประชาชนส่วนใหญ่มีอาชีพเกษตรกรรม วิถีชีวิตอยู่กับธรรมชาติ ความแบบดั้งเดิม และการเข้ามาส่งเสริมอาชีพ หรือแก้ปัญหาชีวิตความเป็นอยู่ของชุมชนให้ดีขึ้น ต้องให้ประชาชนช่วยเหลือตนเองให้ได้ก่อน ก่อนที่จะช่วยเหลือชุมชนต่อไป

จากการเสนอข้อคิดเห็นของกลุ่มผู้นำส่วนท้องถิ่นจำนวน 20 คน แล้วเห็นว่าการเสนอแนะแนวทางแก้ปัญหาทางเศรษฐกิจโดยใช้เศรษฐกิจพอเพียงเป็นส่วนใหญ่ ได้เสนอแนะให้ชุมชนมีส่วนร่วมเรื่องการปฏิบัติด้วย ผู้นำส่วนใหญ่กล่าวถึงงบประมาณที่ไม่เพียงพอ และการขาดสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐาน ประเด็นที่น่าสนใจคือ มีบางคนได้กล่าวว่า มีการคอร์รัปชันในการดำเนินการ ในด้านการเมือง มีบางท่าน ได้กล่าวถึงการเข้ามาของกลุ่มอิทธิพลกลุ่มผลประโยชน์ ทำให้มีการแบ่งพรรคแบ่งพวก เกิดความไม่เป็นธรรม และมีการกล่าวถึงนโยบายประชานิยมด้วยเช่นกัน

4.3.3 ความคิดเห็นของกลุ่มผู้นำชุมชน

1. นางอาภรณ์ แสงโชติ ประธานแกนนำภาคประชาชน ที่อยู่เลขที่ 212 หมู่ที่ 1 ตำบลเวียงใต้ อำเภอปาย จังหวัดแม่ฮ่องสอน ได้ให้สัมภาษณ์ว่า ขั้นตอนและวิธีการต่างๆ ในการดำเนินงานเสริมสร้างความมั่นคงเข้มแข็งให้ชุมชน อำเภอปาย ได้มีการปรับเปลี่ยนมาอย่างต่อเนื่องเพื่อความมั่นคงเข้มแข็งของชุมชน ในการทำนโยบายข้อมูลนำมาจากแผนชุมชน ระดับหมู่บ้าน ตำบล และอำเภอ เป็นความต้องการของชุมชนแท้จริง การสั่งการเป็นลายลักษณ์อักษร ส่วนการจัดเจ้าหน้าที่ ตามความเหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย พื้นที่ ความรู้ความสามารถเพื่อการปฏิบัติงาน เป็นไปตามแผน และวัตถุประสงค์ของโครงการ การรายงานผล ได้รวมคิดวิเคราะห์ วิเคราะห์ ประเมินผลร่วมกันกับชุมชน ตามภูมิปัญญา และผู้รู้ นโยบายของรัฐปัจจุบัน มาจากข้อมูลที่ได้จากชุมชน ซึ่งชุมชนได้ร่วมกันวิเคราะห์สภาพปัญหาเพื่อหาแนวทางแก้ไขของชุมชนเองและจัดทำโครงการกิจกรรมเพื่อบรรจุไว้เป็นแผนชุมชน โดยเจ้าหน้าที่นำข้อมูลจากแผนชุมชนเป็นข้อมูลพื้นฐานในการดำเนินกิจกรรมทุกกิจกรรม การดำเนินงานของชุมชนเองได้มีการสืบทอดมาอย่างต่อเนื่อง มีทิศทางสามารถเข้ากับนโยบายของรัฐ และ เป้าหมายเพื่อพัฒนาชุมชนในทุกๆ ด้านให้มีคุณภาพชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นได้รับการยอมรับ เกิดความพึงพอใจมีกิจกรรมต่อ

ยอดเยี่ยมต่อเนื่อง สร้างรายได้ให้กับชุมชนได้ การบริหารจัดการ การมีส่วนร่วมของประชาชน ในชุมชนมีมาก คณะกรรมการ สมาชิกเป็นคนในชุมชนทุกพื้นที่มีในอำเภอปาย มีการเรียกประชุม ทบทวนสภาพปัญหาอย่างต่อเนื่อง การจัดตั้งองค์กร คณะทำงาน มีความชัดเจน มีความเหมาะสม มีการจัดตั้งองค์กรครอบคลุมและได้รับการยอมรับจากภาคีเครือข่ายในพื้นที่อำเภอปาย จนได้รับ ใบสำคัญแสดงการรับรองเป็นองค์กรสาธารณประโยชน์ และ ใบรับรองสถานภาพการเป็นองค์กร เข้มแข็งจากกระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงมนุษย์ ผู้นำชุมชนกับผู้นำขององค์กรส่วน ท้องถิ่น สามารถร่วมกิจกรรม ในชุมชนร่วมกันได้เพราะมีวัตถุประสงค์ เป้าหมายเพื่อพัฒนาชุมชน ให้เกิดประโยชน์สูงสุด คนในชุมชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น ปัจจัยที่เอื้อหรือไม่เอื้อต่อการ ดำเนินงานตามโครงการต่างๆ ในชุมชนคืองบประมาณ และการขาดผู้ที่จะมาเป็นวิทยากร

ปัญหา อุปสรรคในการเข้าไปดำเนินงานตามโครงการที่ได้รับมอบมีทั้งด้านเศรษฐกิจ คืองบประมาณล่าช้า การส่งเสริมต้องเข้าดำเนินการก่อนให้ทันกับฤดูกาลผลิต ด้านสังคมคือมี กลุ่มนักท่องเที่ยวต่างชาติเข้ามาในชุมชน

แนวทาง ที่จะสามารถนำมาปรับปรุง แก้ไข ในชีวิตความเป็นอยู่ของชุมชนให้ดีขึ้น สามารถพึ่งพาอาศัยหรือช่วยเหลือตนเองได้ คือ

- 1) ส่งเสริมกิจกรรมให้ชุมชนมีส่วนร่วมกระบวนการคิด และวิเคราะห์ สาเหตุ แนวทางในการดำเนินกิจกรรม โดยมีผู้รู้ เป็นที่ปรึกษา
- 2) รัฐควรกำหนดนโยบาย จากความต้องการของชุมชน จากแผนชุมชน จัดอบรม คณะทำงานให้มีประสิทธิภาพและลงพื้นที่อย่างต่อเนื่อง มีการจัดเก็บข้อมูลและประเมินผลกิจกรรม ด้วยข้อมูลที่แท้จริง ครอบคลุมทุกพื้นที่

2. นางสาว ศุภติ ชำมะเรียง ผู้ประสานงานแกนนำประชาชน ที่อยู่เลขที่ 102 หมู่ที่ 2 ตำบลแม่नाเตง อำเภอปาย จังหวัดแม่ฮ่องสอน ให้สัมภาษณ์ว่าขั้นตอนและวิธีการต่างๆในการ ดำเนินงานเสริมสร้างความมั่นคงเข้มแข็ง ให้ชุมชน อำเภอปาย เป็นไปตามความต้องการของชุมชน มีการจัดเวทีประชาคม ร่วมคิดร่วมทำวิเคราะห์การทำงานนโยบาย มีการจัดเวทีประชาคมในชุมชนนำ ข้อมูลมาสรุป จัดทำเป็นนโยบาย มีการจัดคณะทำงานแบ่งตามความรู้ความสามารถ ความถนัด การจัดเจ้าหน้าที่ ตามความรู้ความสามารถ และพื้นที่มีกลุ่มเป้าหมายประสานงาน มีการวัดผล ประเมินผลทั้งก่อน และหลังการดำเนินกิจกรรม เกี่ยวกับนโยบายของรัฐ และเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ เข้าไปดำเนินการกิจการในชุมชนเป็นไปตามนโยบายของรัฐ มาจาก สภาพปัญหา การวิเคราะห์ ปัญหาจากสาเหตุที่มาจากความต้องการของชุมชนอย่างแท้จริง แล้วย่นำมาเป็นนโยบายในการดำเนิน กิจกรรมในชุมชน ส่วนเจ้าหน้าที่เข้าไปดำเนินการได้ประสานผู้นำชุมชน และคณะกรรมการใน ชุมชน นำแผนชุมชน หมู่บ้านเป็นฐานข้อมูลในการดำเนินกิจกรรม มีการร่วมกับชุมชนวิเคราะห์

ความต้องการและกิจกรรมกระบวนการต่างๆ ที่มาจากความต้องการของชุมชนอย่างแท้จริง การดำเนินงานของชุมชนได้มีการสืบทอดมาอย่างต่อเนื่อง ดำเนินกิจกรรมตามแนวทฤษฎีหลักเศรษฐกิจพอเพียงเพราะเป็นเมืองเกษตรกรรม มีทิศทาง เพื่อส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชนได้รับการยอมรับ ปัจจุบันมีสมาชิกมากขึ้น ที่โครงการจากชุมชนส่งเข้ามาขอรับการสนับสนุน มีการเชิญคณะทำงาน รวมดำเนินงานและ เป็นวิทยากรกระบวนการอย่างต่อเนื่อง มีการเชิญประชุมร่วมกับหน่วยงานภาคีเครือข่ายทั้งภาครัฐ และ เอกชน ส่วนการบริหารจัดการ การมีส่วนร่วมของประชาชนในชุมชนมีมาก ทุกตำบลในเขตพื้นที่อำเภอปาย มีผู้ประสานงานรับผิดชอบ มีเครือข่ายทุกตำบล การจัดตั้งองค์กร คณะทำงาน มีความชัดเจน เหมาะสมกับการดำเนินงาน เหมาะสม ได้รับการยอมรับ มีคณะทำงาน มีหลักฐานหนังสือจากทางราชการให้เป็นองค์กรเสริมสร้าง ความเข้มแข็งของชุมชน อำเภอปาย ผู้นำชุมชนกับผู้นำขององค์กรส่วนท้องถิ่น สามารถร่วมกิจกรรม ในชุมชนได้ เพราะมีวัตถุประสงค์มีเป้าหมายเพื่อคนในชุมชน เช่นเดียวกัน แนวทางและวิธีการสามารถบูรณาการร่วมกันได้ ปัจจัยที่เอื้อหรือไม่เอื้อต่อการดำเนินงานตามโครงการต่างๆ ในชุมชนคืองบประมาณ

ปัญหา อุปสรรคในการเข้าไปดำเนินงานตามโครงการ ด้านเศรษฐกิจคือ ค่าขนส่งเป็นปัญหามากทำให้ต้นทุนสูงขึ้น ด้านสังคม คือการรับเอาวัฒนธรรมตะวันตกเข้ามามากขึ้น

แนวทางที่จะสามารถนำมาปรับปรุง แก้ไข ให้ชีวิตความเป็นอยู่ของชุมชนให้ดีขึ้นสามารถพึ่งพาอาศัยหรือช่วยเหลือตนเองได้คือ

- 1) ยึดหลักตามแนวพระราชดำรัสฯ เศรษฐกิจพอเพียงพึ่งตนเองก่อนพึ่งผู้อื่น
- 2) ความพอมีพอกิน ทำให้สังคมมีสุขได้

3. นายเกรียงศักดิ์ คำหอม ผู้จัดการวิทยุชุมชนอำเภอปาย เลขที่ 97 หมู่ที่ 5 ตำบลเวียงใต้ อำเภอปาย จังหวัดแม่ฮ่องสอน ให้ความคิดเห็นว่าขั้นตอนและวิธีการต่างๆ ในการดำเนินงานเสริมสร้างความมั่นคงเข้มแข็งให้ชุมชน อำเภอปาย เป็นไปอย่างไม่ต้อง การสั่งการขึ้นอยู่กับบทบาทหน้าที่ ของหน่วยงาน การจัดเจ้าหน้าที่ ไม่มีอำนาจการตัดสินใจอย่างแท้จริง จัดผู้ได้บังคับบัญชาไปปฏิบัติงานแทน เป็นไปตามคำสั่งไม่มีการยืดหยุ่นไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ ไม่บรรลุเป้าหมาย ความคิดเห็นเกี่ยวกับนโยบายของรัฐ และเจ้าหน้าที่ของรัฐ ที่เข้าไปดำเนินการกิจการในชุมชนเป็นไปเพื่อตอบสนองความต้องการของส่วนกลาง เจ้าหน้าที่เข้าไปดำเนินการทำไปตามบทบาทหน้าที่โดยไม่คำนึงถึงความเป็นมาหรือ วิถีชีวิตชุมชนที่เป็นอยู่อย่างปัจจุบัน ส่วนการดำเนินงานของชุมชน ได้มีการสืบทอดมาอย่างต่อเนื่อง เป็นนโยบายซึ่งชุมชนจัดขึ้นเองเพื่อตอบสนองต่อความต้องการ มีทิศทาง แน่นนอนเพื่อสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชนซึ่งสอดคล้องต่อความเป็นจริงในปัจจุบัน โครงการต่างๆ ที่ดำเนินงานในชุมชน ได้รับการยอมรับ และสนใจอย่าง

มาจากชุมชน ส่วนการบริหารจัดการ การมีส่วนร่วมของประชาชนในชุมชนมีมาก การจัดตั้งองค์กรและคณะทำงาน ของภาคประชาชนเป็นไปตามกิจกรรมที่ดำเนินการ ผู้นำชุมชนกับผู้นำขององค์กรส่วนท้องถิ่น สามารถร่วมกิจกรรมในชุมชนได้ โดยให้คำปรึกษาให้คำแนะนำชี้แนะเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามกิจกรรม ปัจจัยที่เอื้อหรือไม่เอื้อต่อการดำเนินงานตามโครงการต่างๆ ในชุมชน คืองบประมาณ และ ความร่วมมือ

ปัญหา อุปสรรค ในการดำเนินงานตามโครงการ ด้านเศรษฐกิจ คือราคาผลผลิตตกต่ำ ด้านสังคมคือการยึดอารยธรรมปัจจุบันเป็นที่ตั้ง ประชาชนในชุมชน มีวิถีชีวิตที่เปลี่ยนไปตามสภาพแวดล้อม

แนวทางที่จะสามารถนำมาปรับปรุง แก้ไข ให้ชีวิตความเป็นอยู่ของชุมชน ดีขึ้น สามารถพึ่งพาอาศัยหรือช่วยเหลือตนเองได้คือ

- 1) การให้ชุมชนได้รู้จักตนเอง จุดอ่อน จุดแข็ง ข้อจำกัด โอกาสต่างๆ ของชุมชน
- 2) การปฏิบัติอย่างแท้จริง

4. นายบุญเจริญ ป้าเมืองมูล ผู้ใหญ่บ้านหมอแปง หมู่ที่ 4 ตำบลแม่ณาตอง อำเภอปาย จังหวัดแม่ฮ่องสอน ได้ให้สัมภาษณ์ว่าไม่ทราบรายละเอียดขั้นตอนและวิธีการมากนักมีหน่วยงานเข้ามาก็ให้ความร่วมมือด้วยทุกหน่วยงาน ด้านนโยบายนั้น ชุมชนยังขาดความรู้ความเข้าใจ แต่การทำงานของเจ้าหน้าที่ของรัฐ ทำให้ชุมชนมีการเตรียมพร้อม และมีการพัฒนาในหน้าที่การงานของแต่ละครัวเรือนดีขึ้น ในส่วนของการของการมีส่วนร่วมในการคิด ทำ ตัดสินใจอย่างต่อเนื่อง ทั้งงานพัฒนา วัด โรงเรียน โดยเฉพาะการมีส่วนร่วมในการประชาคมหมู่บ้าน ส่วนกิจกรรมใหม่ที่ได้รับจากหน่วยงานเพิ่มเติมใหม่ๆขึ้นคือ กฎ ระเบียบต่างๆในการปกครองชุมชน ในส่วนที่เป็นผู้นำชุมชนก็พร้อมที่จะให้ความร่วมมือทางราชการ สำหรับประโยชน์ในการป้องกัน ช่วยเหลือตนเองนั้น ทำให้รู้จักประหยัด อดออม ตามหลักการเศรษฐกิจพอเพียง และป้องกันชุมชนเข้มแข็งขึ้นโดยมีโครงการที่รัฐและท้องถิ่นเข้ามาดำเนินการให้คือ โครงการเลี้ยงโคขุน โครงการเลี้ยงสุกร โครงการซื้อปุ๋ยหมักเวียนในชุมชน โครงการทำนุชีพภาพและโครงการเลี้ยงปลาตก

5. นาย บวร นางคว้าง ผู้ใหญ่บ้านแกงหอม หมู่ที่ 5 ตำบลเมืองแปง อำเภอปาย จังหวัดแม่ฮ่องสอน ได้กล่าวว่าขั้นตอนและวิธีการต่างๆ ที่เจ้าหน้าที่ของรัฐ เข้ามาดำเนินการทำให้ชุมชนทำให้ชุมชนมีส่วนร่วมและเข้าใจการปกครอง การเมืองมากขึ้น ทำให้ทราบการแบ่งความรับผิดชอบและขั้นตอนการทำงานมากขึ้น โดยเฉพาะความรับผิดชอบต่อตนเอง ชุมชนและบ้านเมือง การทำงานของเจ้าหน้าที่ของรัฐที่เข้าไปทำงานในชุมชน ทำให้ชุมชนมีส่วนร่วมทางการเมืองมากขึ้น และการทำงานของเจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในชุมชน ทำให้ชุมชนพัฒนามากขึ้น ในชุมชน มีความร่วมมือ ร่วมใจ ร่วมคิด ตัดสินใจดีขึ้นโดยเข้าใจการ

ปกครองระบอบประชาธิปไตยมากขึ้น ชุมชนได้รู้ถึงสิทธิเสรีภาพ ความเสมอภาคกัน ความเท่าเทียมกันและสามารถแสดงความคิดเห็นมากขึ้นจากการดำเนินกิจกรรมทางการเมือง เมื่อเปรียบเทียบกับแต่เดิม ในฐานะที่เป็นผู้นำ ต้องการให้มีการดำเนินการอย่างต่อเนื่องต่อไปโดยแบบประชาธิปไตยและถูกกฎหมาย กิจกรรมที่ภาครัฐดำเนินการสามารถสร้างประโยชน์ ทำให้ชุมชนพัฒนา ป้องกันตนเองได้เช่น หมู่บ้านอาสาพัฒนาป้องกันตนเอง หมู่บ้านยามชายแดน หมู่บ้านปลอดยาเสพติด ส่วนโครงการ ที่ทั้งภาครัฐและท้องถิ่นเข้ามาดำเนินการให้ เช่น โครงการพัฒนาเพื่อความมั่นคงในพื้นที่และโครงการอยู่ดีมีสุข

สำหรับปัญหา อุปสรรคที่พบในการดำเนินกิจกรรมโครงการ ด้านเศรษฐกิจ คือราคาพืชผลทางการเกษตรตกต่ำ แต่ผลิตภัณฑ์เครื่องมือทางการเกษตรราคาแพง น้ำมันแพง ด้านสังคม ชุมชนยังขาดความรู้ ขาดการศึกษา การแสดงความคิดเห็น ไม่ค่อยมี และด้านการเมืองขาดการเข้าถึงเจ้าหน้าที่ของรัฐและนักการเมือง

แนวทางวิธีการ ที่สามารถจะนำมาปรับปรุง แก้ไข พัฒนาชุมชนคือ การทำประชาคม หมู่บ้าน ชุมชนโดยชุมชนเองเพราะเข้าใจปัญหาชุมชนเอง การให้ความรู้ด้านกฎหมาย ยาเสพติด ผู้นำมีความเป็นกลาง เที่ยงธรรม และยุติธรรมด้วย

6. นาย อัครา เล่าว้าง ผู้นำชุมชน หมู่บ้านแม่เอีแลบ หมู่ที่ 7 ตำบลทุ่งยาว อำเภอปาย จังหวัด แม่ฮ่องสอน ซึ่งเป็นสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งยาวด้วย ได้ให้สัมภาษณ์ว่า การทำงานของเจ้าหน้าที่ของรัฐในชุมชนและการทำงานของเจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในชุมชนจะทำให้ชุมชนมีการพัฒนาขึ้น โดยเฉพาะเรื่องการพัฒนาเส้นทางคมนาคมดีขึ้น ในชุมชนมีกฎระเบียบมากขึ้น มีความร่วมมือ ร่วมใจในกิจกรรมต่างๆที่ได้รับเป็นอย่างดี การร่วมคิดตัดสินใจ มีการจัดทำประชาคม แลกเปลี่ยนความคิดในชุมชนอย่างต่อเนื่อง ชุมชนยังมีความสามัคคีในการร่วมกันอยู่อย่างพ้องนัย มีน้ำใจต่อกันและกันมีการรู้รักษาขนบธรรมเนียมประเพณี เมื่อเปรียบเทียบกับสภาพเดิมที่ชุมชนเป็นอยู่แล้วดีขึ้นกว่าเดิมมาก ในฐานะที่เป็นผู้นำชุมชนจะให้ความช่วยเหลือดำเนินงาน ให้มีอย่างต่อเนื่องต่อไป เพราะมีปัญหาที่จะร่วมแก้ไขหลายอย่างเช่น ปัญหายาเสพติด ปัญหาเศรษฐกิจตกต่ำ ค่าครองชีพสูง สำหรับกิจกรรมที่ภาครัฐดำเนินการสามารถสร้างประโยชน์ทำให้ชุมชนพัฒนาป้องกันตนเองได้ คือการรักษาความปลอดภัยในหมู่บ้าน โดยการสร้างกฎ ระเบียบขึ้นควบคุมดูแลกันเองก่อน และการให้ความเข้าใจเศรษฐกิจแบบพอเพียง โครงการที่ภาครัฐและท้องถิ่นเข้ามาดำเนินการให้มีหลายโครงการที่สำคัญคือโครงการด้านพื้นฐาน การคมนาคม โครงการประปาหมู่บ้าน โครงการอยู่ดีมีสุข และโครงการเศรษฐกิจชุมชน

ปัญหา อุปสรรคที่พบในการดำเนินกิจกรรม ด้านเศรษฐกิจ คือไม่มีพืชยั่งยืนต้องหมุนเวียน การไม่มีตลาดรองรับสินค้า และราคาที่ไม่แน่นอน ปัญหาทางสังคม ส่วนใหญ่เป็นปัญหาที่ทำกินเนื่องจากเป็นพื้นที่ของเขตของหน่วยอนุรักษ์รักษาพันธุ์สัตว์ป่า ปัญหาด้านการเมืองยังยึดอนุรักษ์ชนเผ่าอยู่

แนวทางวิธีการ ที่จะนำมาปรับปรุง แก้ไข พัฒนาชุมชนได้คือ ภาครัฐแนะนำให้ความรู้ปลูกพืชยั่งยืนที่เหมาะสมกับชุมชน หาดตลาดรองรับสินค้า และควบคุมราคา ออกเอกสารสิทธิ์ที่ทำกินในพื้นที่ที่ครอบครองมานาน และให้ทุกภาคส่วนร่วมมือกันไม่เฉพาะแต่ องค์การบริหารส่วนตำบลเท่านั้น

7. นางคลหลุทัย เรืองทาน แกนนำชุมชนเวียงใต้ที่อยู่เลขที่ 114/4 หมู่ที่ 1 ตำบลเวียงใต้ อำเภอปาย จังหวัดแม่ฮ่องสอน ได้แสดงความเห็นว่าขั้นตอนต่างๆ ที่ภาครัฐเจ้าหน้าที่เข้ามาดำเนินการทำให้ชุมชนนั้น มีการจัดทำนโยบาย ชี้แจงวัตถุประสงค์และขอบเขตเป้าหมายของการดำเนินโครงการ กิจกรรมโดยสั่งการ ผ่านทาง องค์กรชุมชน ผ่านทางผู้นำชุมชนแต่เป็นแบบการวางกรอบไว้แล้ว การจัดเจ้าหน้าที่เข้ามาเป็นระยะของงบประมาณ ที่มีโครงการสนับสนุน มีการร่วมปฏิบัติงานกับชุมชนในบางระยะขาดการรายงานผล ประเมินผล ไม่มีการติดตามผลงานผลสรุป เป็นลักษณะทำตามคำสั่ง งบประมาณที่มีขาดการนำมาวิเคราะห์และประยุกต์ใช้ การเสริมสร้างความเข้มแข็งในชุมชนจะทำให้ชุมชนชุมชนได้รับการดูแลเอาใจใส่ต่อความเป็นอยู่มากขึ้น แต่ยังไม่ตรงกับปัญหา ความต้องการของประชาชน มีการพัฒนาขึ้นเพราะอย่างน้อยชุมชนต้องการเป็นผู้คิดและเป็นผู้เสนอ และเข้าใจปัญหาของชุมชนเอง ความสำเร็จในการเสริมสร้างงานชุมชนเข้มแข็ง จะต้องมีคนคือต้องมีการพัฒนาด้านความรู้ พัฒนาอุดมคติ ความคิด เงินคือปัจจัยที่จะทำให้งานดำเนินไปโดยสะดวก และเป็นไปตามเป้าหมาย สิ่งของคืออุปกรณ์วัสดุให้เพียงพอในการดำเนินการ ความร่วมมือในบางครั้งยังขาดความร่วมมือ การตัดสินใจ ต้องอิงผู้นำ หรือ ผู้ที่มีศักยภาพ เหนือกว่า

ปัญหา อุปสรรค ที่พบในการดำเนินกิจกรรมโครงการคือปัญหาจากการต้องทำมาหากินเพื่อปากท้อง เพราะฉะนั้น ในบางครั้งไม่ค่อยได้รับความร่วมมือ

แนวทางวิธีการ ที่สามารถจะนำมาปรับปรุง แก้ไข พัฒนาชุมชนได้คือ

- 1) เข้าไปร่วมเรียนรู้และกระตุ้นพลังของชุมชน
- 2) ดำเนินโครงการต่างๆ ให้สอดคล้องกับความต้องการของชุมชน
- 3) พยายามที่จะสร้างแนวคิด แนวร่วมที่เป็นไปได้จริง เพื่อให้เกิด กิจกรรมที่พัฒนาได้ยั่งยืนถาวร

8. คุณ เกศรินทร์ ปวงฟู แกนนำชุมชน ที่อยู่เลขที่ 45 หมู่ที่ 2 ตำบลทุ่งยาว อำเภอลำปำ จังหวัดแม่ฮ่องสอน ได้ให้ข้อคิดเห็นว่าขั้นตอนต่างๆ ที่ภาครัฐ เจ้าหน้าที่เข้ามาดำเนินการทำให้ชุมชน ในการทำนโยบาย มีการจัดการจากส่วนกลาง ไม่ใช่สำรวจจากชุมชน การสั่งการ แบบรัฐเป็นผู้สั่งการ และขาดการประสานการอย่างต่อเนื่อง การปฏิบัติงานได้ร่วมปฏิบัติงานกับชุมชนเป็นระยะ ขาดการรายงานผล ประเมินผล การเสริมสร้างความเข้มแข็งในชุมชนจะทำให้ชุมชนมีการพัฒนาขึ้น เพราะชุมชน ต้องการผู้คิด และผู้เสนอ และเข้าใจปัญหาของชุมชนเอง ความสำเร็จในการเสริมสร้างงานชุมชนเข้มแข็ง จะต้องมีคนถือองค์ความรู้ และมีการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง เงินคือ ปัจจัยสิ่งหนึ่งที่ทำให้งานทุกอย่างไปได้อย่างสะดวก ในชุมชนมีความร่วมมือเป็นบางครั้ง ร่วมใจมีน้อย เริ่มมีการร่วมคิด มีการให้เหตุให้ผลในการตัดสินใจทำให้ชุมชนได้ รู้จักตนเอง และเข้าใจในสิ่งที่ป็นประโยชน์ของตนเองมากขึ้น

ปัญหาอุปสรรค ที่พบในการดำเนินกิจกรรมโครงการคือ การทำมาหากินของชุมชน ภาครัฐควรลงมาสำรวจด้วยตนเองบ้าง เพราะประโยชน์ ให้กับคนบางกลุ่ม แต่ไม่กระจายถึงประชาชนได้อย่างทั่วถึง ทำให้ชุมชนได้รับการดูแลเอาใจใส่จากภาครัฐเป็นส่วนน้อย

แนวทาง วิธีการ ที่สามารถจะนำมาปรับปรุง แก้ไข พัฒนาชุมชนได้คือ

- 1) ต้องสำรวจปัญหา และความต้องการของประชาชน แล้วจัดลำดับตามความสำคัญ และมีโครงการไหนที่สามารถเชื่อมต่อกับภาครัฐ และภาคอื่นๆ ได้ และมีการประเมินผลตลอด เพื่อเป็นการปรับปรุงแก้ไขให้งานมีประสิทธิภาพที่ดีสู่ประชาชนอย่างต่อเนื่อง
- 2) แนวทางตามทางทฤษฎีเศรษฐกิจพอเพียง เป็นแนวทางที่ประยุกต์ใช้ได้ดีมาก
- 3) มีการจัดนโยบายที่อยู่ภาคประชาชน โดยการให้ประชาชนเป็นผู้บอกถึงความต้องการก่อนแล้วจะได้จัดนโยบายการพัฒนาให้ตรงจุดความต้องการ โดยการองค์กรความเข้มแข็ง
- 4) ต้องวางแผน หรือ กระตุ้นให้ชุมชน ตระหนักในความสำคัญอย่างแท้จริง

9. นาง ปณางฐิตียา จอมหม่ง แกนนำชุมชน ที่อยู่ 29 หมู่ที่ 4 ตำบลเวียงเหนือ อำเภอลำปำ จังหวัดแม่ฮ่องสอน ให้สัมภาษณ์ว่าวิธีการขั้นตอนต่างๆ ที่ภาครัฐ เจ้าหน้าที่เข้ามาดำเนินการทำให้ชุมชน การทำนโยบายมีการจัดการจากส่วนกลางไม่ได้สำรวจเองลงสู่ประชาชนจริงๆ การสั่งการเป็นขั้นตอนแต่ขาดความต่อเนื่องไม่มีการประเมินผลในแต่ละขั้นตอน การจัดเจ้าหน้าที่ในภาครัฐเป็นหลัก ไม่ได้นำภาคประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมอย่างแท้จริงการปฏิบัติงานแต่ปฏิบัติผ่านๆ ปฏิบัติตามหน้าที่ตามระเบียบขั้นตอนรายงานแต่ด้านดี แต่ด้านที่ควรรายงานผลที่แท้จริง ไม่รายงานผลสรุป ภาครัฐเข้ามาดำเนินการในชุมชนโดยขาดการเข้ามามีส่วนร่วมจากประชาชนเป็นหลัก และ ไม่ได้มีความต้องการจากประชาชน การเสริมสร้างความเข้มแข็งในชุมชนจะทำให้ชุมชนสามารถรวมตัวกัน เพื่อให้มีอำนาจต่อรอง เพื่อให้ชุมชนพัฒนาไปสู่สิ่งที่ดีขึ้น

พัฒนาในทางสร้างสรรค์ ความสำเร็จในการเสริมสร้างงานชุมชนเข้มแข็ง จะต้องมีคน คือ ทรัพยากรที่มีคุณภาพช่วยให้การขับเคลื่อนดำเนินไปข้างหน้าเงิน คือ สิ่งที่ขับเคลื่อนให้งานดำเนินไปด้วยดี สิ่งของ คือ สิ่งที่จะช่วยให้งานบรรลุวัตถุประสงค์ คือ สิ่งที่เป็นแรงผลักดันวัตถุ ชุมชน มีความร่วมมือร่วมใจกันพอสมควร เริ่มมีการร่วมคิด ร่วมสร้างในสิ่งที่ก่อประโยชน์แก่สาธารณะมากขึ้นและการตัดสินใจ มีการใช้เหตุผลในการตัดสินใจมากขึ้นกว่าเดิม ชุมชนได้รับผลจากการดำเนินกิจกรรมคือได้รู้ว่าที่แท้จริงแล้วปัญหา และความต้องการของคนเราเป็นอย่างไร ชุมชนต้องมีส่วนร่วมอย่างไรบ้าง และชุมชนต้องทำอะไร เพื่อให้เกิด ผลประโยชน์แก่สาธารณะ ประโยชน์ กิจกรรมที่ภาครัฐดำเนินการสร้างประโยชน์ให้กับคนบางกลุ่มแต่ลงไปสู่ประชาชนไม่ไปสู่ความต้องการที่แท้จริงของประชาชน ประชาชน ได้รับประโยชน์ไม่ทั่วถึง

ปัญหา อุปสรรค ที่พบในการดำเนินกิจกรรมโครงการคือ ปัญหาโครงการที่ภาครัฐจัดทำขึ้นไม่ตรงกับความต้องการของชุมชน เพราะ ภาครัฐมิได้ลงมาสำรวจอย่างแท้จริงว่าความต้องการของชุมชน คือ อะไรต้องมาจากความต้องการของชุมชนก่อน อุปสรรค คือ โครงการจัดการงบประมาณมากกว่าน้อยกว่า ไม่ตรงกับสภาพและความต้องการ และ คนที่จัดมาทำโครงการไม่ได้มีจิตวิญญาณในการแก้ปัญหาอย่างแท้จริง

แนวทาง วิธีการ ที่สามารถจะนำมาปรับปรุง แก้ไข พัฒนาชุมชนได้คือ

1) การสำรวจปัญหา ก่อนอื่นต้องสำรวจก่อนว่า ปัญหา และ ความต้องการที่แท้จริงของประชาชน คือ อะไร แล้วจัดลำดับความสำคัญ และดูว่าโครงการไหนสามารถเชื่อมต่อกับภาครัฐและภาคอื่นๆได้ หากความร่วมมือ และมีการประเมินผล ตลอดจนการทำงาน เพื่อพัฒนาการ และการปรับปรุงแก้ไขงานที่ความต่อเนื่อง และมั่นคงสู่ภาคประชาชนอย่างแท้จริง

2) แนวทางตามทฤษฎีเศรษฐกิจพอเพียง เป็นแนวที่ประยุกต์ใช้ที่ดีมาก และสามารถปฏิบัติได้อย่างแท้จริง

3) การมีการจัดนโยบายที่ลงสู่ภาคประชาชน โดยควรให้ประชาชนเป็นผู้บอกถึงความต้องการก่อนแล้วจะได้จัดนโยบายมาพัฒนาให้ตรงจุดตรงความต้องการ โดยการใช้อำนาจเข้มแข็ง

10. นาย เจริญวัฒน์ ทศนศิริ ผู้นำภาคประชาชน ที่อยู่ 27 หมู่ที่ 11 ตำบลทุ่งยาว อำเภอปาย จังหวัดแม่ฮ่องสอน ให้สัมภาษณ์ว่าวิธีการและขั้นตอน ต่างๆที่ภาครัฐ เจ้าหน้าที่เข้ามาดำเนินการเรื่องการทำงานนโยบายอยู่ที่การทำประชาคมของชุมชน การสั่งการอยู่ที่อำนาจของแต่ละหน่วยงาน การจัดเจ้าหน้าที่ จัดตามคำสั่งของหน่วยงานต่างๆการปฏิบัติงาน บางอย่างปฏิบัติงานซ้ำ การรายงานผลบางครั้งรายงานไม่เป็นไปตามความเป็นจริง การเสริมสร้างความเข้มแข็งในชุมชน จะทำให้ชุมชนมีการพัฒนาขึ้น ความสำเร็จในการเสริมสร้างงานชุมชนเข้มแข็งจะต้องมีคนคือ

เป็นบุคลากรที่จะต้องทำงานให้กับชุมชนเงิน คือ ถ้าไม่มีเงินงานก็ไม่สำเร็จเพราะทุกอย่างขึ้นกับตัวเงินอย่างเดียว ชุมชน มีความร่วมมือกับทางรัฐเป็นอย่างดี เริ่มมีการร่วมคิด ร่วมสร้างในสิ่งที่เป็นประโยชน์แก่สาธารณะมากขึ้น

ปัญหา อุปสรรค ที่พบในการดำเนินกิจกรรม โครงการ คือ ปัญหาเกี่ยวกับความคิดเห็นของผู้นำชุมชนและชาวบ้านไม่ตรงกัน อุปสรรค คือ การทำงานไม่สำเร็จเมื่อมีอุปสรรคในด้านความคิดเห็นไม่ตรงกัน กิจกรรมที่ภาครัฐดำเนินการ สามารถสร้างประโยชน์ และ ประชาชนน้อยมาก เพราะ มีการคอร์รัปชัน

แนวทางวิธีการ ที่สามารถจะนำมาปรับปรุง แก้ไข พัฒนาชุมชนได้ คือทุกอย่างขึ้นอยู่กับประชาคมคิของชาวบ้าน จะต้องมีการประชุมและทำประชามติร่วมกับชาวบ้าน

11. นาย พิบูลย์ แก้วยธิ กำนันตำบลเวียงเหนือ ตำบล เวียงเหนือ อำเภอปาย จังหวัดแม่ฮ่องสอน ทราบว่ารัฐบาล มีวิธีการและขั้นตอนการนำโครงการนโยบายต่างๆ เข้ามาพัฒนาหมู่บ้าน โดยมีเจ้าหน้าที่อำเภอ ทหาร ตำรวจมวลชน มาประสานงาน ได้เรียกประชุมแจ้งให้ชุมชนทราบ ส่วนใหญ่พอใจที่ได้งบประมาณ เช่น โครงการนโยบาย รัฐบาลเศรษฐกิจพอเพียง อยู่ดีมีสุข ปัญหาอุปสรรคที่มีผลกระทบในการพัฒนาหมู่บ้าน ชุมชน คือปัญหาเกษตรกร ชาวนาเจอปัญหาข้าวเป็นโรครมาเป็น 4 ปี ทำให้ผลผลิตต่ำมากตลอดระยะ 4 ปีที่ผ่านมาทำให้กระทบต่อชีวิตความเป็นอยู่ ข้อเสนอแนะที่อยากให้รัฐบาลดูแล ช่วยเหลือคือ

- 1) ความต้องการเกษตรกรขอสนับสนุนเมล็ดพันธ์ข้าวใหม่ที่เหมาะสมกับพื้นที่
- 2) ปล่อย ยารปราบศัตรูพืชให้แก่เกษตรกรที่ประสบปัญหา
- 3) ส่งเมล็ดพันธ์ผักที่ใช้ในชีวิตประจำวันให้สอดคล้องกับเศรษฐกิจพอเพียง

12. นาย เกษม คำซื่อ ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน ที่อยู่ 15/2 หมู่ที่ 4 ตำบล โป่งสา อำเภอปาย จังหวัดแม่ฮ่องสอน ทราบว่ารัฐบาลมีวิธีการ ขั้นตอนการนำโครงการนโยบายต่างๆ เข้ามาพัฒนาหมู่บ้านโดยทางอำเภอได้แจ้งในที่ประชุมประจำเดือน ได้ปรึกษาพูดคุยกับผู้นำหมู่บ้าน ตำบล ชุมชนต่างๆ พอทราบแนวทาง จึงได้กลับไปประชุมลูกบ้าน เห็นว่าโครงการต่างๆ ดีหมด แต่ว่าจะทำได้ดีมากแค่ไหน ยังไม่แน่นอนแล้วแต่งบประมาณ ระยะเวลาในการทำ เจ้าหน้าที่เปลี่ยนกันบ่อยเกินไป โครงการที่ได้รับคือ โครงการรอบแรก SML โครงการอยู่ดีมีสุข สำหรับปัญหาอุปสรรคที่มีผลกระทบหมู่บ้าน ชุมชนในการพัฒนาคือ

- 1) ช่วงฤดูแล้งทำให้หมู่บ้านขาดแคลนน้ำดื่ม น้ำใช้ อุปโภค บริโภค
- 2) ข้าวในนาเป็นโรคระบาดมากในรอบปีที่ผ่านมา
- 3) ปัญหาการคมนาคม ถนนเข้าสู่หมู่บ้านลำบากมาก

ข้อเสนอแนะ ที่อยากให้ทางเจ้าหน้าที่ของรัฐบาลดูแล ช่วยเหลือคือ

- 1) ต้องการให้ ช่วยจัดยารักษาโรคข้าวในนาให้
- 2) ความต้องการเกษตรกรขอสนับสนุนเมล็ดพันธุ์ข้าวใหม่ที่เหมาะสมกับพื้นที่สูงที่ได้ผลผลิตมากและ ด้านศัตรูพืช

13. นาย บุญศรี ปวงฟู เกษนนำเขวชนชุมชนเมืองน้อย หมู่ที่ 5 บ้านเมืองน้อย อำเภอลาย จังหวัดแม่ฮ่องสอน ให้สัมภาษณ์ว่า ขั้นตอนต่างๆที่ภาครัฐต้องการให้เจ้าหน้าที่เข้ามาดำเนินการทำให้ชุมชนเป็นการทำนโยบาย โดยมีเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบได้เข้าพบผู้นำหมู่บ้าน ชุมชนและประชุมชี้แจงให้ทราบ จะเกิดประโยชน์อย่างไร มีผลดีต่อชุมชนอย่างไร เห็นว่าดีทุกอย่างแต่บางอย่างกว้างเกินไป ไม่เหมาะสมกับวิถีชีวิตชุมชน การจัดเจ้าหน้าที่ หลายหน่วยงานไม่ค่อยประสานร่วมกัน ต่างคนต่างทำมีบางหน่วยทำประโยชน์ต่อตนเอง เช่น ลักลอบตัดไม้ ของป่า การเสริมสร้างความเข้มแข็งในชุมชนจะทำให้ชุมชนพัฒนาขึ้น แต่พอเปลี่ยนเจ้าหน้าที่ก็เปลี่ยนนโยบาย เปลี่ยนแนวทางจะทำให้ไม่ต่อเนื่อง ความสำเร็จในการเสริมสร้างงานชุมชนเข้มแข็งจะต้องให้คนต้องได้รับการศึกษาเพิ่มขึ้น ได้รับการสนับสนุนงบประมาณอย่างต่อเนื่อง มีเครื่องมือการเกษตรกรรม เหมาะสำหรับพื้นที่สูง ถิ่นกันดาร ในชุมชนมีความร่วมมือกันเป็นอย่างดีโดยเฉพาะการพัฒนา ร่วมใจ ร่วมคิด ตัดสินใจการทำประชาคมอย่างต่อเนื่อง ทำให้ชุมชนได้ ทราบถึงถึงการเจริญก้าวหน้า แต่บางโครงการขัดกับวิถีชีวิต ประเพณี กิจกรรมที่ภาครัฐดำเนินการ สามารถสร้างประโยชน์ประชาชน ต้องตั้งเป็นหมู่บ้านปลอดยาเสพติด หมู่บ้านยามชายแดนและหมู่บ้านอาสาพัฒนาตนเอง ชุมชนได้รับการดูแลเอาใจใส่ต่อความเป็นอยู่มากยิ่งขึ้น ปัจจุบันมีองค์การบริหารส่วนตำบลเข้ามาดูแล พร้อมทั้งจะ ให้ความช่วยเหลือเจ้าหน้าที่บ้านเมืองอย่างเต็มความสามารถ

ส่วนปัญหา อุปสรรค ที่พบในการดำเนินกิจกรรมโครงการ คือ ปัญหายาเสพติด เพราะเป็นเส้นทางผ่านขบวนการค้ายาเสพติด มีบุคคลไม่น่าไว้วางใจผ่านเข้าออกบ่อยครั้ง อุปสรรคคือเจ้าหน้าที่มีน้อย ดูแลไม่ทั่วถึง

แนวทาง ที่สามารถจะนำมาปรับปรุง แก้ไข พัฒนาชุมชนได้คือ

- 1) ให้เสริมสร้างความรู้ให้มากขึ้น
- 2) ให้โอกาสผู้ที่ด้อยโอกาส
- 3) ให้รัฐเข้ามาแก้ปัญหาเสพติดโดยแบ่งแยก ผู้ป่วย ผู้ค้า ผู้เสพกลุ่มเสี่ยงต่างๆ ให้ชัดเจนยิ่งขึ้น
- 4) แก้ปัญหาความแตกต่างทางสังคมที่แบ่งแยกเป็นชนเผ่าต่างๆ ให้ความสำคัญเท่าๆกัน

5) ต้องตั้งเป็นหมู่บ้านปลอดภัยเสด็จ หมู่บ้านยามชายแดนและหมู่บ้านอาสาพัฒนาป้องกันตนเอง

14. นาย สุข ต้นหล้า ข้าราชการบำนาญผู้นำชุมชน หมู่ที่ 5 บ้านแม่ฮี อำเภอลำปาง จังหวัดแม่ฮ่องสอน ได้ให้สัมภาษณ์ว่า ขั้นตอนและวิธีการต่างๆที่ เจ้าหน้าที่ รัฐ เข้ามาดำเนินการทำให้ชุมชนเป็นนโยบาย โดยเจ้าหน้าที่ของรัฐที่รับผิดชอบ ปัจจุบันมีองค์ส่วนท้องถิ่นมาดำเนินการด้วยแล้วแต่โครงการที่กระทำ ได้จัดเจ้าหน้าที่จากหน่วยงานเข้ามาประสานกับผู้นำหมู่บ้าน บางโครงการก็มาทำประชาคมก่อน ผลที่ออกมาบางโครงการก็ได้ผล ทำให้ชุมชนมีการพัฒนาขึ้นมาบ้าง บางโครงการก็ไม่ได้ผล ในชุมชนมีความร่วมมือ ร่วมใจ ร่วมคิด ตัดสินใจ อย่างต่อเนื่อง ในเกณฑ์ดี ในฐานะเป็นผู้นำ จะดำเนินงานช่วยเหลือในเรื่องความสามัคคีเป็นอันดับแรก กิจกรรมที่ภาครัฐดำเนินการ สามารถสร้างประโยชน์ ทำให้ชุมชนพัฒนา ป้องกันตนเองได้ ในระดับหนึ่ง

ปัญหา อุปสรรคที่พบในการดำเนินกิจกรรมโครงการ ด้านเศรษฐกิจราคาพืชผลตกต่ำ ไม่มีตลาดรองรับ ด้านสังคมมีปัญหาเรื่องยาเสพติดมากอยากให้ภาครัฐเข้ามาปราบปรามให้จริงจัง และด้านการเมือง ชุมชนมีความตั้งใจจะไปใช้สิทธิ แต่ไม่เข้าใจทำให้เกิดความแตกแยก ขัดแย้งกันตลอดเวลาก่อนและหลังเลือกตั้ง

แนวทางวิธีการ ที่สามารถจะนำมาปรับปรุง แก้ไข พัฒนาชุมชนได้ คือ ชุมชนต้องมีความสามัคคีกัน พร้อมทั้งยึดแนวทางเรื่องเศรษฐกิจพอเพียง ประหยัด และต่อต้านยาเสพติดร่วมกัน รวมถึงการอนุรักษ์วัฒนธรรม วิถีชีวิตความเป็นอยู่ที่สงบร่มเย็นให้คงอยู่ต่อไป

15. นาย อุดลย์ เปียงเรือน ผู้ใหญ่บ้านแม่มาเดิงใน หมู่ที่ 2 ตำบลแม่มาเดิงอำเภอลำปาง จังหวัดแม่ฮ่องสอน ให้สัมภาษณ์ว่าทราบขั้นตอนและวิธีการต่างๆที่ เจ้าหน้าที่ของรัฐเข้ามาดำเนินการทำให้ชุมชน เป็นนโยบายและโครงการต่างๆ ผ่านมาทาง ทางอำเภอและองค์การบริหารส่วนตำบลแม่มาเดิง โดยเข้ามาชี้แจง ทำประชาคมในหมู่บ้าน การทำงานของเจ้าหน้าที่ของรัฐในชุมชนทำให้ชุมชนมีการพัฒนาขึ้นในระดับหนึ่ง เช่น การตั้งกลุ่มเกษตร และการจัดตั้งกลุ่มเพื่อขายสินค้าให้นักท่องเที่ยว จึงทำให้ชุมชนแม่มาเดิงมีความร่วมมือ ร่วมใจ ร่วมคิด ตัดสินใจ อย่างต่อเนื่องดีขึ้นกว่าเดิม ชุมชนได้ความสามัคคีเพิ่มขึ้นจากการดำเนินกิจกรรม ความสำเร็จที่เกิดขึ้นโดยชุมชนเป็นผู้กระทำ ภาครัฐเป็นพี่เลี้ยงสนับสนุนงบประมาณให้ กิจกรรมที่ภาครัฐดำเนินการ สามารถสร้างประโยชน์ ทำให้ชุมชนพัฒนา ป้องกันตนเองได้ ถ้ายึดหลักแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงตามพระราชดำริฯ ทำให้ชุมชนและครอบครัวได้ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์

ปัญหา อุปสรรคที่พบในการดำเนินกิจกรรมโครงการ ด้านเศรษฐกิจ คือปัญหาราคาผลผลิตตกต่ำ ราคาสินค้าแพง ไม่มีการรับรองราคาผลผลิต ด้านสังคมมีการเข้ามาของภายนอก

มาก ทำให้ชุมชนต้องไปปรับจ้างตามสถานที่พักผ่อนมาก การรวมกลุ่มขาดตอน และการเมืองชุมชนไม่มีความรู้ด้านการเมือง

แนวทางวิธีการ ที่สามารถจะนำมาปรับปรุง แก้ไข พัฒนาชุมชนได้ ยึดหลักแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงตามพระราชดำรัสฯ

16. นาย สมเกียรติ สมจิต หรือ ลุงอ้อย หัวหน้าวิทยุชุมชนจุดเสริมความพร้อมอำเภอปาย เป็นผู้ที่ทำงานกับชุมชนมาตั้งแต่วิทยุชุมชนเริ่มจัดตั้งขึ้นมา ได้ให้สัมภาษณ์ว่าทราบขั้นตอนและวิธีการต่างๆ ที่เจ้าหน้าที่ ของรัฐที่ เข้ามาดำเนินการ ทำให้ชุมชนอำเภอปายเกิดความเข้มแข็งว่า การทำนโยบายส่วนใหญ่ทราบว่ามีการทำประชาสังคมนั้น แต่ว่าโครงการส่วนใหญ่ยังมีปัญหา เพราะว่าเป็นการสั่งการมาจากภาครัฐโดยตรง พอมีงบประมาณก็มาทำบางโครงการก็ไม่ค่อยได้ใช้ประโยชน์ ถูกปล่อยทิ้งร้างไปผลสำเร็จจึงไม่เกิดกับชุมชน ต้องให้ชุมชนเป็นผู้เสนอจะได้ตรงความต้องการ การทำงานของเจ้าหน้าที่ของรัฐในชุมชนและการทำงานของเจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในชุมชนจะทำให้ชุมชนมีการพัฒนาขึ้น แต่จะเป็นไปลักษณะไหน ยังยืนหรือไม่เป็นอีกทางหนึ่ง ความต่อเนื่องของงานนั้นๆ ในชุมชนที่ทำงานอยู่มีความร่วมมือ ร่วมใจ ร่วมคิด ร่วมกันดีพอสมควร ในฐานะที่ทำงานมวลชนพร้อมที่จะให้ความช่วยเหลืออย่างเต็มที่ กิจกรรมที่ภาครัฐดำเนินการ สามารถสร้างประโยชน์ ทำให้ชุมชนพัฒนา ป้องกันตนเองได้ ในระดับหนึ่ง

ปัญหา อุปสรรคที่พบในการดำเนินกิจกรรมโครงการ ด้านเศรษฐกิจ ราคาผลผลิตตกต่ำ สินค้าซื้อราคาแพง ด้านสังคม ปัญหายาเสพติด ยาเสพติดระบาด และด้านการเมืองความไม่เข้าใจเกิดความแตกแยกทางความคิด

แนวทางวิธีการ ที่สามารถจะนำมาปรับปรุง แก้ไข พัฒนาชุมชนได้คือการยึดแนวทางเศรษฐกิจแบบพอเพียง การจัดหาตลาดรองรับผลผลิตในชุมชนอย่างต่อเนื่อง ไม่ขาดตอน จึงจะพออยู่ได้

17. นายใจ อินยา ผู้อาวุโสของชุมชนวัย 80 ปี ที่อยู่หมู่ที่ 5 ตำบลแม่ฮี้ อำเภอปาย จังหวัดแม่ฮ่องสอน ได้ให้สัมภาษณ์อย่างน่าสนใจว่า ขั้นตอนและวิธีการต่างๆ ที่ เจ้าหน้าที่ รัฐ เข้ามาดำเนินการทำให้ชุมชนเป็นไปตาม นโยบาย การสั่งการ ให้ทางเจ้าหน้าที่ นำไปการปฏิบัติงานเพื่อความเจริญของบ้านเมืองเป็นปีๆ ไป ได้ผลบ้าง ต่อเนื่องบ้าง ไม่สม่ำเสมอ แต่ทำให้ชุมชนมีการพัฒนาขึ้นมาบ้าง

ปัญหา อุปสรรคที่พบในการดำเนินกิจกรรม โครงการ ได้มองในภาพรวมคือปัญหา ความเจริญจากการท่องเที่ยว ทำให้เกิดผลกระทบต่อวิถีชีวิตคนปาย โดยได้รับความเจริญ ค่าครองชีพดี มีรายได้ เลี้ยงชีพ ดีจริง แต่เป็นส่วนหนึ่งเท่านั้น ไม่ยั่งยืน กลับเป็นการทำลายวัฒนธรรม

ประเพณีท้องถิ่น จะเกิดวิกฤตในวันข้างหน้าได้ อาจเกิดช่องว่างระหว่างผู้มีรายได้ ผู้ประกอบการกับผู้ไม่มีรายได้ การขาดศีลธรรม จริยธรรมของท้องถิ่นอำเภอและเกิดการขยายตัวของวัฒนธรรมตะวันตกมากขึ้น มีค่านิยมเปลี่ยนไปด้วย มีการทำลายทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมมากขึ้น จะเห็นลำน้ำปายปัจจุบัน สกปรกมาก มีการทิ้งขยะลงในน้ำปาย เสี่ยงดังที่เกิดจากสิ่งอำนวยความสะดวกที่มากขึ้น

แนวทางวิธีการ ที่สามารถจะนำมาปรับปรุง แก้ไข พัฒนาชุมชนนั้น นาย ใจ ฯ ได้กล่าวว่า ตัวท่านอายุ 80 ปีแล้วได้แต่แสดงความคิดเห็น ไม่สามารถไปปฏิบัติอย่างกว้างไกลด้วยได้ จำเป็นต้องขอความร่วมมือจาก ผู้รู้ ทรัพยากรบุคคลในท้องถิ่น ประเทศไทยคงไม่สิ้นคนดี และได้เสนอแนะแนวทางว่า

- 1) ภาครัฐ เอกชน ต้องร่วมแก้ปัญหาอย่างจริงจัง
- 2) ผู้นำองค์กร กลุ่มต่างๆ ในพื้นที่ต้อง มีความโปร่งใส เป็นธรรม
- 3) พ่อเมือง ผู้ใหญ่ ต้องเป็นผู้นำ เป็นตัวอย่างที่ดีให้เยาวชน
- 4) การจัดการให้ความรู้แก่ชุมชนให้ทันต่อความเจริญ เปลี่ยนแปลง

นาย ใจ ฯ ได้กล่าวทิ้งท้ายว่า “การเป็นตัวอย่างต้นแบบที่ดี ดีกว่าคำสอน ทำดี ปฏิบัติดี ดีกว่าขอพร”

18. นาย ณรงค์ ถานูล ผู้ใหญ่บ้าน หมู่ที่ 8 ตำบลเวียงเหนือ อำเภอปาย จังหวัดแม่ฮ่องสอน ได้ให้สัมภาษณ์ว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐที่เข้าไปปฏิบัติงาน ได้นำนโยบายของรัฐไปดำเนินกิจกรรม ในการบริหารงานในชุมชนอำเภอปาย แม่ฮ่องสอนนั้น ทราบว่ามีขั้นตอนและวิธีการต่างๆ เป็นการนำนโยบายที่เอื้ออำนวย และช่วยเหลือชุมชนอย่างแท้จริงแต่ การสั่งการยังไม่ชัดเจน ไม่ทั่วถึง ไม่ทราบจุดประสงค์ที่ชัดเจน มาแล้วก็ไป การจัดเจ้าหน้าที่ที่น้อยเกินไป แต่การทำงานของเจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในชุมชน ทำให้ชุมชนมีการพัฒนาขึ้นมามาก ปัจจุบันในชุมชน มีความร่วมมือ ร่วมใจ ร่วมคิด ตัดสินใจ อย่างต่อเนื่อง ชุมชนมีความสามัคคีมากขึ้น

ปัญหา อุปสรรค ที่พบในการดำเนินกิจกรรมโครงการ คือปัญหาการไม่เข้าใจ ในการเข้าไปมีส่วนร่วมกิจกรรมต่างๆ ปัญหาขาดแคลน ปัญหาราคาพืชผลผลิตไม่มีราคา ขายไม่ได้ ไม่มีตลาดรองรับ ปัญหาการมีความคิดเห็นแตกแยกทางการเมือง แบ่งพรรคแบ่งฝ่ายทางการเมือง

แนวทางวิธีการที่สามารถจะนำมาปรับปรุง แก้ไข พัฒนาชุมชนได้ คือ แนวทางเศรษฐกิจพอเพียง การให้ความรู้เรื่องประชาธิปไตย การรักษาทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม การรวมกลุ่มต่างๆในชุมชน ความร่วมมือของภาครัฐ เอกชน ท้องถิ่นและชุมชนอย่างมั่นคงถาวร ยั่งยืน

19. นาย ฐิตพล คมสัน แกนนำนายชนในอำเภอปาย หมู่ที่ 4 ตำบลเวียงใต้ อำเภอปาย จังหวัดแม่ฮ่องสอน ได้ให้สัมภาษณ์ว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐที่เข้าไปปฏิบัติงาน ได้นำนโยบายของรัฐไปดำเนินในกิจกรรม ในการบริหารงานในชุมชนอำเภอปาย แม่ฮ่องสอนนั้น ทราบว่ามีขั้นตอนและวิธีการต่างๆ เป็นไปตามนโยบายของรัฐที่กว้าง เป็นยุทธศาสตร์แล้วหน่วยงานที่รับผิดชอบได้นำมาปฏิบัติให้การอบรม ประชุมให้กับชุมชนกลุ่มต่างๆ ตามแผนงานเกี่ยวข้องกับกลุ่มไหน ของเยาวชนที่เห็นมีเจ้าหน้าที่ทหาร สาธารณสุขมาดำเนินการเรื่องยาเสพติดโดยการนำกลุ่มเสี่ยง กลุ่มเสพมาจัดอบรม แต่การจัดเจ้าหน้าที่ก็น้อยเกินไป ชุมชนเวียงใต้ มีความร่วมมือ ร่วมใจ ร่วมคิด ตัดสินใจอย่างต่อเนื่องดีขึ้น ชุมชนในเมืองเป็นชุมชนแออัด ปัจจุบันกลุ่มวัยรุ่นมากขึ้น เนื่องจากการส่งเสริมการท่องเที่ยวทำให้เกิดปัญหาตามมามากมาย ทำให้เกิดปัญหาสิ่งแวดล้อมด้วย แต่ก็ทำให้ชุมชนมีรายได้มากขึ้น ถ้าไม่ร่วมมือกันแก้ปัญหาจะทำให้ความเสียหายด้านประเพณีวัฒนธรรม

ส่วนปัญหา อุปสรรค ที่พบในการดำเนินกิจกรรมโครงการ คือ ปัญหายาเสพติด เพราะเป็นที่พักที่ขาย ที่เสพยาเสพติด พื้นที่ปลูกสิ่งเสพติด เป็นเส้นทางผ่านของขบวนการค้ายาเสพติด ปัจจุบันมีกลุ่มบุคคลแฝงเข้ามามากมายเพื่อผลประโยชน์ตนเอง อุปสรรคคือ เจ้าหน้าที่ของรัฐมีน้อย ดูแลไม่ทั่วถึง

แนวทาง ที่สามารถจะนำมาปรับปรุง แก้ไข พัฒนาชุมชนได้คือ ให้การส่งเสริมสร้างความรู้ให้เยาวชนมากขึ้น การแก้ปัญหายาเสพติดอย่างจริงจังกับ ผู้ป่วย ผู้ค้า ผู้เสพกลุ่มเสี่ยงต่างๆ ให้ชัดเจนยิ่งขึ้น

20. นาย ผัด แก้วคำ แกนนำนายชนแม่ฮี้และสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลแม่ฮี้ ที่อยู่ 57 หมู่ที่ 3 ตำบล แม่ฮี้ อำเภอปาย จังหวัดแม่ฮ่องสอน ให้สัมภาษณ์ว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐที่เข้าไปปฏิบัติงานได้นำนโยบายของรัฐไปดำเนินในกิจกรรม ได้รับบ้าง เช่น โครงการอยู่ดีมีสุข แต่นโยบายกว้างเกินไป ประชาชนไม่ค่อยเข้าใจ เจ้าหน้าที่ของรัฐที่เข้าไปดำเนินการ กับ ผู้นำชุมชน และประชาชน บางครั้งก็มีความคิดเห็นตรงกันอยู่ แต่บางอย่างอาจจะแตกต่างกันบ้างเพราะขาดการประสานงาน ส่วนหน่วยงานท้องถิ่น กับชุมชน ส่วนใหญ่ก็ประสานงานกันได้ดีเพราะได้หารือกันตลอดเวลา การดำเนินกิจกรรมระหว่างท่านกับเจ้าหน้าที่ของรัฐและชุมชน ทั้ง 3 ฝ่ายควรเป็นเรื่องร่วมมือให้ความรู้ ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐได้เข้ามาให้ความรู้กับชุมชนให้มากขึ้น ประชาชนส่วนใหญ่ไม่รู้อะไรจะหาความรู้จากเจ้าหน้าที่ของรัฐจากหน่วยงานใด ในชุมชนมีการบริหารจัดการ และการมีส่วนร่วมในกิจกรรมมากพอสมควร การจัดองค์กร คณะทำงานของเจ้าหน้าที่ที่เข้าไปทำงาน ถ้าองค์กร มีความรู้ความสามารถก็จะมีประสิทธิภาพ ปัจจัย ที่ทำให้การดำเนินกิจกรรมโครงการในชุมชนประสบผลสำเร็จหรือล้มเหลวคือ การจัดตั้งกลุ่มต่างๆ ในชุมชน คณะกรรมการหมู่บ้านและ กฎระเบียบในหมู่บ้านชุมชน

ปัญหา อุปสรรคในการร่วมกันทำกิจกรรมในชุมชน ในการดำเนินงานในโครงการในชุมชนเล็กๆ มีการยอมรับจากสังคมมาก ไม่มีปัญหา

แนวทางที่จะสามารถนำมาปรับปรุง แก้ไข ให้ชีวิตความเป็นอยู่ของชุมชนดีขึ้น สามารถพึ่งพาอาศัยหรือช่วยเหลือตนเองได้คือการลดราคาเครื่องมือการเกษตร ราคาแพงมากอยากให้ลดลงบ้าง และให้สินค้าการเกษตรมีราคาดีขึ้นชุมชนจะช่วยเหลือตนเองได้ดีขึ้น

จากการให้ข้อคิดเห็นของกลุ่มผู้นำชุมชน ผู้นำภาคประชาชน แกนนำเยาวชนจำนวน 20 คน มีแนวทางที่น่าสนใจมีความหลากหลายตามวัยวุฒิ คุณวุฒิ ประเด็นที่เป็นจุดเด่นน่าสนใจคือกลุ่มภาคประชาชนได้กล่าวถึง การพัฒนาคุณภาพชีวิตให้ชุมชน ขาดการให้ความรู้ให้กับชุมชน ขาดวิทยากรแนะนำ การแก้ปัญหาด้านเศรษฐกิจส่วนใหญ่ให้ข้อเสนอแนะให้นำการใช้เศรษฐกิจแบบพอเพียง รวมถึงการปลูกพืชเศรษฐกิจที่ยั่งยืนมาใช้ในชุมชน อีกประเด็นที่น่าสนใจมีการกล่าวถึงคอร์รัปชันด้วยเช่นกัน จุดเด่นที่น่าสนใจอีกอย่างหนึ่งมีผู้อาวุโส อายุ 80 ปี ได้กล่าวให้ข้อคิดเห็นถึงเรื่องการท่องเที่ยวทำให้เกิดความเจริญที่ไม่ยั่งยืน อีกทั้งมีส่วนทำลายขนบธรรมเนียมประเพณีของท้องถิ่น

4.4 สรุปผลข้อคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง 3 กลุ่มจำนวน 60 คน

สรุปผลของกลุ่มข้าราชการ เจ้าหน้าที่ของรัฐที่ปฏิบัติงานในพื้นที่ชุมชนอำเภอปาย จำนวน 20 คน จุดเด่นที่ส่วนใหญ่ของกลุ่มมีข้อคิดเห็นตรงกันคือการกล่าววิถีชีวิตของชุมชนอำเภอปาย เป็นแนวทางที่กล่าวถึงนโยบายของรัฐที่ขัดกับวิถีชีวิตของชุมชน ส่วนใหญ่ยังกล่าวถึงการนำเศรษฐกิจแบบพอเพียงมาประยุกต์ใช้กับวิถีชีวิตชุมชนด้วย ที่น่าสนใจมีกลุ่มข้าราชการจำนวนหนึ่งได้มองว่าการท่องเที่ยวที่ไม่ถูกระบบเป็นการทำให้ขนบธรรมเนียมประเพณีของชุมชนเปลี่ยนไปทำให้สังคมเปลี่ยนไป ในส่วนของกลุ่มทหารจะมองไปที่ความมั่นคงที่เกี่ยวกับยาเสพติดและการสื่อสารกับภายนอกที่ไม่สะดวก กลุ่มเจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชนจะมีแนวคิดไปในเรื่องการสร้างศรัทธา การโน้มน้าวให้ไปทางจิตวิทยา การสร้างกระบวนการเรียนรู้ที่พิเศษ บางคนมองการมีส่วนร่วมของชนเผ่าว่า ชนเผ่ากระเหรี่ยงมีส่วนร่วมสูงกว่าชนเผ่าอื่นๆ และจะเป็นผู้ขายมากกว่าผู้หญิง ซึ่งที่เด่นอีกอย่างหนึ่งคือมีการกล่าวถึงนโยบายประชานิยม ว่าไม่ได้แก้ปัญหาได้อย่างจริงจัง จุดด้อยที่เห็นร่วมกันของส่วนใหญ่คือการขาดการเรียนรู้ทางการศึกษา

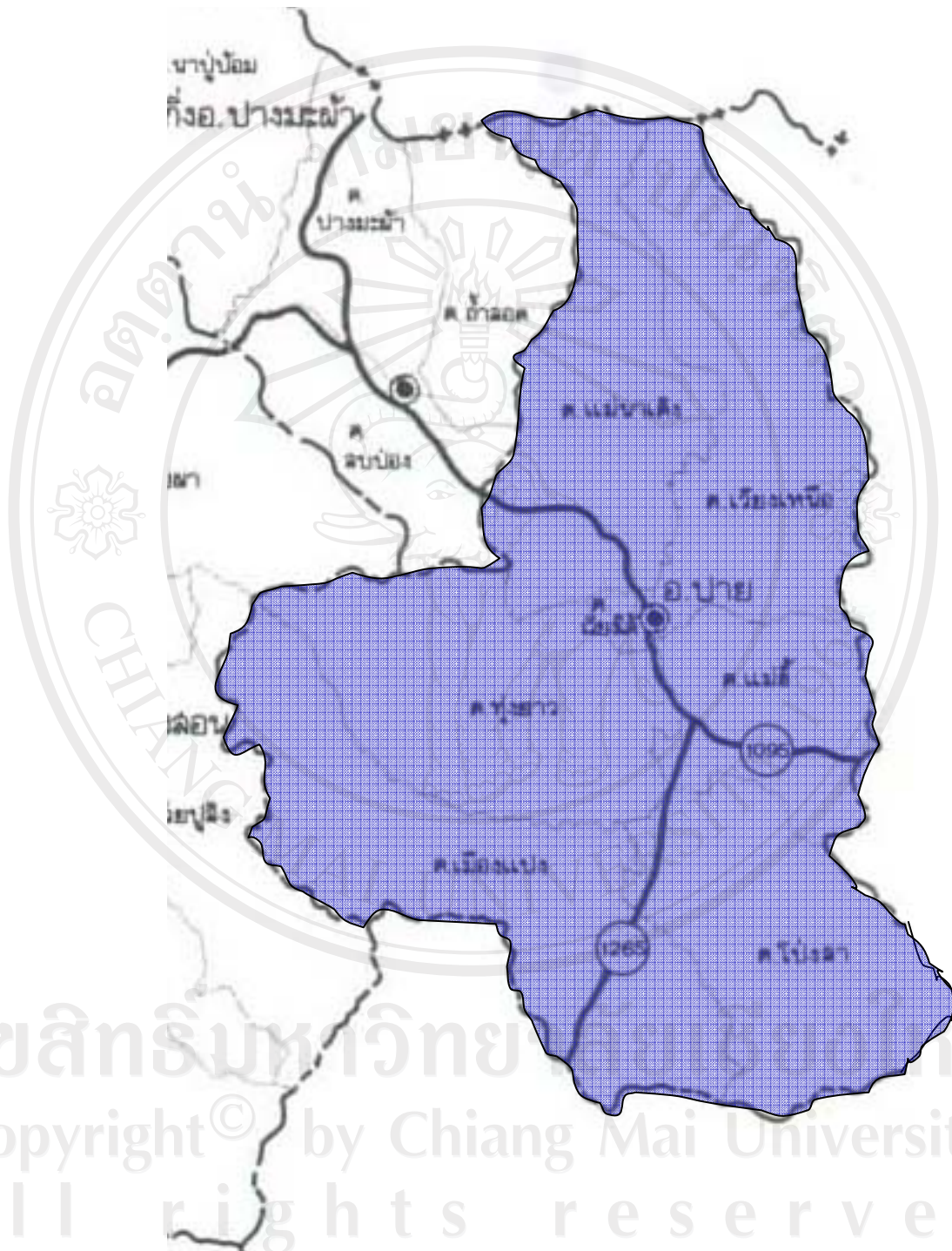
ส่วนสรุปผลข้อคิดเห็นของกลุ่มผู้นำองค์กรบริหารส่วนท้องถิ่นจำนวน 20 คน เห็นว่าการเสนอแนะแนวทางแก้ปัญหาทางเศรษฐกิจโดยใช้เศรษฐกิจพอเพียงเป็นส่วนใหญ่ ส่วนกระบวนการพัฒนาของรัฐเห็นว่าเป็นนโยบายที่กว้างและซับซ้อนต่างกับของชุมชนที่เป็นแบบง่ายๆ ไม่ยุ่งยาก ได้เสนอแนะให้ชุมชนมีส่วนร่วมเรื่องการปฏิบัติด้วย ผู้นำส่วนใหญ่กล่าวถึง

งบประมาณที่ไม่เพียงพอ และการขาดสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐาน ประเด็นที่น่าสนใจคือ มีบางคนได้กล่าวว่า มีการคอร์รัปชันในการดำเนินการด้วย เจ้าหน้าที่ส่วนหนึ่งได้กล่าวถึงความร่วมมือของผู้นำชุมชนกับเจ้าหน้าที่ของรัฐที่สามารถปฏิบัติร่วมกับผู้นำชุมชนได้แต่ไม่สามารถร่วมงานกับประชาชนในชุมชนได้ ในด้านการเมือง มีบางคนได้กล่าวถึงการเข้ามาของกลุ่มอิทธิพลกลุ่มผลประโยชน์ ทำให้มีการแบ่งพรรคแบ่งพวก เกิดความไม่เป็นธรรม และมีการกล่าวถึงนโยบายประชานิยมด้วยเช่นกัน

สำหรับกลุ่มผู้นำชุมชน ผู้นำภาคประชาชน แกนนำเยาวชนจำนวน 20 คน มีแนวทางที่น่าสนใจมีความหลากหลายตามวัยวุฒิ คุณวุฒิ ประเด็นที่เป็นจุดเด่นที่น่าสนใจคือกลุ่มภาคประชาชนได้กล่าวถึง การพัฒนาคุณภาพชีวิตให้ชุมชน ขาดการให้ความรู้ให้กับชุมชน ขาดวิทยากรแนะนำ ไม่มีการประเมินผลงานตามขั้นตอน การแก้ปัญหาด้านเศรษฐกิจส่วนใหญ่ให้ข้อเสนอแนะให้นำการใช้เศรษฐกิจแบบพอเพียง รวมถึงการปลูกพืชเศรษฐกิจที่ยั่งยืนมาใช้ในชุมชน อีกประเด็นที่น่าสนใจมีการกล่าวถึงคอร์รัปชันด้วยเช่นกัน แกนนำเยาวชนให้ข้อคิดเห็นเรื่องการค้าขายยาเสพติดที่แพร่ระบาดทั้งเป็นที่พักและใช้เป็นเส้นทางผ่าน เริ่มมีการแตกแยกของชนเผ่าในทางการเมือง ปัญหาการขาดการศึกษา จุดเด่นที่น่าสนใจอีกอย่างหนึ่งมีผู้อาวุโส อายุ 80 ปี ได้กล่าวให้ข้อคิดเห็นถึงเรื่องการท่องเที่ยวทำให้เกิดความเจริญที่ไม่ยั่งยืน อีกทั้งมีส่วนร่วมทำลายขนบธรรมเนียมประเพณีของท้องถิ่น โดยให้ข้อคิดเห็นให้เด็กรุ่นใหม่ไว้ด้วย

สรุปผลจากการที่ได้นำเสนอข้อคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง 3 กลุ่ม จำนวน 60 คน ได้สังเคราะห์ข้อมูลประเด็นที่เป็นจุดเด่น จุดด้อย นำมาประมวลเข้าด้วยกันแล้วจะเห็นคำตอบคำถามตามวัตถุประสงค์ของการศึกษากระบวนการวิธีการการแก้ปัญหาอุปสรรคต่างๆ ในครั้งนี้ได้ด้วย โดยภาพรวมส่วนใหญ่ มองปัญหาล้ำๆ กัน มีแนวทางแก้ไขปัญหา แก้ไขตรงกันในการยึดถือแนวทางเศรษฐกิจแบบพอเพียงให้ยั่งยืน การให้ความรู้ความเข้าใจ การรู้สึกถึงห่วงใยอันดีวิถีชีวิตขนบธรรมเนียมประเพณีของชุมชนไว้ กระบวนการและวิธีการให้เป็นไปตามขั้นตอนที่ไม่ซับซ้อนเข้าใจง่าย ให้ชุมชนมีส่วนร่วมคิดเห็น ตามบริบทของชุมชนเอง และทุกภาคส่วน ให้ร่วมมือแบบบูรณาการ เข้าด้วยกันโดยมีงบประมาณ และการจัดการอย่างสมบูรณ์ เมื่อทำทุกส่วนมาผสมผสานกันจะเห็นว่า สอดคล้องกับวัตถุประสงค์สามารถตอบคำถามของการศึกษาวิจัยนี้

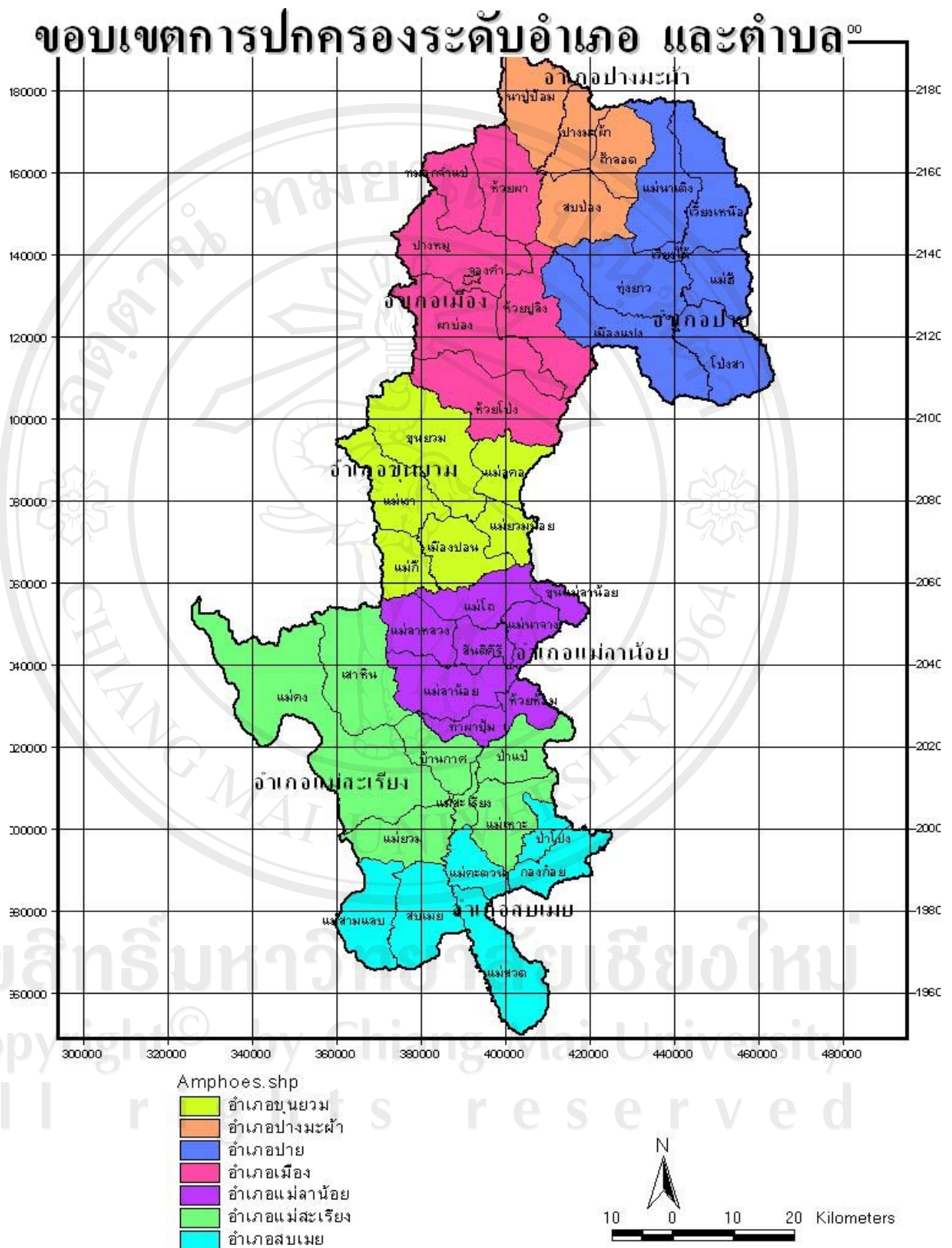
ที่มา: แผนที่ยุทธศาสตร์ จังหวัดแม่ฮ่องสอน , กกต.แม่ฮ่องสอน www.Google.com



A map of Chiang Mai Province, Thailand, highlighting several key locations. The map shows the city of Chiang Mai at the top left, with roads leading south and east. Key locations marked include:

- Muang Paeng Hot Spring, 28 km from Chiang Mai.
- Pai Canyon, located further south.
- Pai Hot Spring, located near Pai Canyon.
- Pai River Mountain, situated between Pai Canyon and Pai Hot Spring.
- Ta Pa, located south of Pai River Mountain.
- The Pai Hot Spring, located further south.
- Cafe Del Doi, located near Ta Pa.
- World War II Memorial Bridge, located near Cafe Del Doi.

The map also indicates distances from Chiang Mai: 28 km to Muang Paeng Hot Spring and 35 km to another location (likely Pai Canyon).



[illegible]

ที่มา: แผนที่ยุทธศาสตร์ จังหวัดแม่ฮ่องสอน , กกต.แม่ฮ่องสอน www.Google.com